۹۳۵
دکل
نشریه کارکنان صنعت نفت ایران ۴۸ صفحه . شنبه ۲۶ مرداد ۱۳۹۸

صفر تا صد عملکرد شرکت ملی حفاری ایران در
گفت‌وگو با سید عبداله موسوی

افق‌های جدید صنعت حفاری

عید سعید غدیر خم، سالروز اتمام نعمت و هنگامه اعلان وصایت و ولایت امیرالمومنین علی (ع) بر شیعیان و پیروان ولایت مبارکباد

مشعل

شناسنامه

نشریه کارکنان صنعت نفت ایران

مدیر مسئول:
کسری نوری

سردبیر:
حمیدرضا شاکری راد

دبیر تحریریه: مهدی مهرابی

همکاران تحریریه: آرش جعفری، راحله خالقی، سمیه راهپیما، معصومه اصغری، مرجان طباطبایی، علی بهرامی، سعید محمدبیگی، شبنم اعماری

آتلیه وهنی

صفحه آرا: حسین گلپایگانی، بهاره افتخاری

عکس: عبدالرضا محسنی، سید مصطفی حسینی، سید حسن حسینی، رضا رستمی، مجتبی محمدقلی، نرگس مختار

ویراستاری: زهرا شهبازی، مرضیه بیگی قرائی

حروفچین: رقیه مصطفوی

هماهنگی و ارتباطات: مریم دهلوی

نشریه مشعل را در WWW.MASHAL.IR دنبال کنید

۴۴ نفت و زندگی
چه ببینیم چه بخوانیم چه بشنویم

۴۷ خانواده نفت
مرخصی بدون حقوق

۳۶ فرهنگ و زندگی
بازنشستگی در آرامش

۳۲ گردشگری
هلت تنگه‌ای شگفت‌انگیز

۱۸ اچ اس ای
درس آموزی از حوادث

شنبه ۲۶ مرداد ۱۳۹۸

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، رو به روی ساختمان مرکزی وزارت نفت
ساختمان شماره ۳۴ نفت-طبقه چهارم
تلفن: ۶۱۶۲۶۰۸۴
فکس: ۶۶۴۹۱۳۰۹
اداره کل روابط عمومی وزارت نفت
جمهوری اسلامی ایران

www.mashal.ir

MASHAL.MOP.IR

Email: mashal@mop.ir

از طریق اسکن بارکد «کیو آر» وارد سایت مشعل شوید.

بی‌نیازی واردات سوخت با تولید فراورده‌های با کیفیت کشور ۵

ضریب بازیافت ۵ درصدی در بزرگ‌ترین میدان مشترک نفتی ایران ۶

بازارهای انرژی به کدام سو می‌روند؟
تنش در خلیج فارس ۲۰

گفت و گوی اختصاصی مشعل با دراگان اسکوچیچ
من هم می‌توانم قهرمان شوم ۴۰

دخسوس: پارس جنوبی هم شانس قهرمانی دارد ۴۲

دستاوردهای صنعت پالایش گاز در قاب «مشعل»
معجزه خودباوری در افق توسعه ۱۶

برنامه‌ریزی برای رقابت در صادرات کاتالیست ۱۲

این ترفندها را امتحان کنید
روش‌های ساده برای کاهش درد ۳۸

تجارب مسؤولیت اجتماعی شرکت‌های بین‌المللی

امروزه مسؤولیت اجتماعی بنگاه‌ها نه تنها بخش مهمی از ادبیات و فرهنگ شرکت‌ها را به خود اختصاص داده؛ بلکه بخشی از بحث‌های آکادمیک، مجامع حرفه‌ای، سازمان‌های غیردولتی، مصرف کنندگان، کارکنان، تامین‌کنندگان، سهامداران و سرمایه گذاران شده است. مسؤولیت اجتماعی تشریح می‌کند که شرکت‌ها وظیفه دارند، شهروندان خوبی باشند و با تاکید بر تعهدات زیست‌محیطی و اجتماعی بیان می‌دارد که شرکت‌ها و سازمان‌ها باید با تامین نیازهای زمان حال، بدون تعارض به توانایی نسل‌های آینده در تامین نیازهایشان بکوشند. در واقع روابط شرکت‌ها و سازمان‌ها با محیط اجتماعی و محیط زیست در دهه‌های گذشته، دچار تغییرات اساسی شده است. جهانی‌سازی، خصوصی سازی، بازنگری مقررات و بازتعریف مرزهای بین جامعه و بازار، این انتظار را از شرکت‌های تجاری پدید آورده که در تامین کالاهای عمومی، سهیم کردن توسعه جامعه در سود، توجه به منابع محیط‌زیستی و...

۱۰

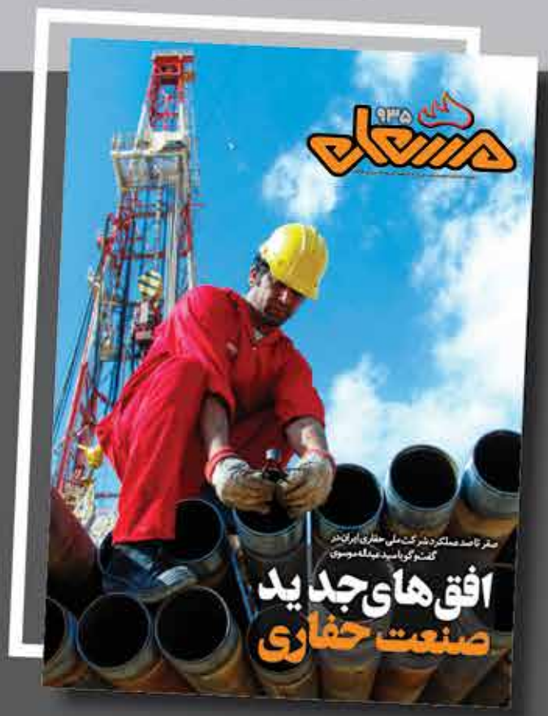

معاون اول رئیس جمهوری ابلاغ کرد:

وزیر نفت جانشین رئیس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در خوزستان و بوشهر

معاون اول رئیس جمهوری در ابلاغیه‌های جداگانه به اعضای هیات دولت، جانشینان رئیس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در استان‌های مختلف کشور را تعیین کرد بر اساس این ابلاغیه، بیژن زنگنه، وزیر نفت به‌عنوان جانشین رئیس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در استان‌های خوزستان و بوشهر تعیین شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس‌جمهوری، در ابلاغیه اسحاق جهانگیری آمده است: نتایج مطلوب حضور جانشینان رئیس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در استان‌ها در سال‌های اخیر برای پیشبرد اهداف سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، درخواست مسئولان استان‌های کشور مبنی بر ادامه طرح مزبور برای امسال، تسهیل و رفع موانع و چالش‌های اجرای موثر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در استان‌ها به‌ویژه در شرایط تحریم و اجرای منویات مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب و همچنین تحقق شعار سال ۱۳۹۸ که تحت عنوان رونق تولید نامگذاری شده است، دلایل انتصاب جانشینان رئیس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در استان‌ها عنوان شده است.

وی از جانشینان خود به‌عنوان رئیس ستاد اقتصاد مقاومتی خواسته است با حضور موثر در نشست‌های ستاد اقتصاد مقاومتی استان‌های یادشده، با همکاری همه دستگاه‌های ملی و استانی و دبیرخانه ستاد، همسو با تحقق اهداف و اجرای طرح‌ها و پروژه‌های اقتصاد مقاومتی استان‌های یادشده، پیگیری‌ها و اقدام‌های لازم را انجام دهند.

معاون اول رئیس جمهوری با تاکید بر اینکه در اجرای این حکم همه دستگاه‌های اجرایی موظف به همکاری هستند، عنوان کرد: ضروری است گزارش فصلی پیشرفت فعالیت‌ها به اینجانب ارسال شود و در صورت نیاز به مجوزهای خاص یا مصوبه ستاد، مراتب به‌همراه گزارش‌های توجیهی به دبیرخانه ستاد منعکس تا در نخستین فرصت اقدام لازم انجام شود.

رونمایی از کتاب «نگرش تحلیلی در صنعت پتروشیمی»

کتاب «نگرش تحلیلی در صنعت پتروشیمی» تألیف محمدحسن پیوندی رونمایی شد.

«چالش‌های پیش روی صنعت پتروشیمی در جهان، خاورمیانه و ایران» شامگاه سه شنبه (۲۲ مردادماه) از سوی محمدحسن پیوندی، مشاور مدیرعامل در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی شرکت سرمایه گذاری تأمین اجتماعی در گردهمایی ماهانه اعضای باشگاه نفت و نیرو بررسی و پس از ارائه این گزارش، از کتاب وی با عنوان «نگرش تحلیلی در صنعت پتروشیمی» رونمایی شد.

نحوه ساخت مجتمع پتروشیمی تا فروش محصول به زبان ساده و خلاصه در این کتاب آمده است؛ روش‌های تامین منابع مالی، فاینانس، انواع قراردادها، بازار، خوراک و... از جمله بخش‌های مختلف این کتاب است.

بهره‌مندی پژوهشگاه نفت از روش‌های نو در مطالعات مخازن

رئیس پژوهشکده مطالعات مخازن و توسعه میدان‌های پژوهشگاه صنعت نفت گفت: مطالعه روی مخازن و روش‌های ازدیاد برداشت با هدف افزایش بهره‌وری و با بهره‌مندی از روش‌های نو علمی و فنی در این پژوهشکده دنبال می‌شود.

تورج بهروز افزود: طرح مطالعه جامع میدان هما از تازه‌ترین موارد فعالیت‌های این پژوهشکده به شمار می‌آید که در حال انجام است. به گفته وی، کاربردی کردن فاز ارزیابی در میدان‌های گردان و سپهر با همکاری مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت و مشارکت در طرح‌های مطالعه افق‌های دشت آبادان و شیل‌های گازی نیز، از دیگر فعالیت‌های در حال اجرای این پژوهشکده است. بهروز افزود: در زمینه هوشمندسازی مخازن نیز پایلوت چاه هوشمند طراحی و ساخته شد که با همکاری شرکت نفت مناطق مرکزی، بعضی از میدان‌های شرکت برای به‌کارگیری این فناوری غربالگری و با همکاری شرکت نفت و گاز اروندان، طرح توسعه میدان جفیر با دید هوشمندسازی (Intelligent Attitude) ارائه شد.

وی یادآور شد: اثر بهره‌مندی از فناوری هوشمندسازی مخازن در میدان توسن نیز با همکاری شرکت نفت فلات قاره ایران بررسی شده است و امیدواریم با حمایت‌های آینده صنعت بتوانیم چاه هوشمند را به مرحله اجرا برسانیم.

بی‌نیازی واردات سوخت با تولید فراورده‌های با کیفیت

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش نفت گفت: با تکیه بر توان داخلی و تولید فراورده‌های با کیفیت داخلی، از آذرماه سال گذشته حتی یک لیتر سوخت نیز به کشور وارد نشده است.

ناصر عاشوری در نشستی خبری که صبح سه‌شنبه (۲۲ مردادماه) با حضور نمایندگان رسانه‌های داخلی در محل این انجمن برگزار شد، افزود: پالایشگاه‌های کشور به لحاظ کمی و کیفی از سال‌های گذشته تکالیفی را به‌عهده داشتند که خوشبختانه در این برنامه‌ها موفق بوده و با افزایش توان تولیدات داخلی، از آذر ماه سال ۹۷ در تولید سوخت موردنیاز کشور به ویژه بنزین خودکفا شده‌ایم.

وی با اشاره به نقش مهم پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس به عنوان یک ابرپالایشگاه در افزایش کمی تولید روزانه بنزین کشور تاکید کرد: هم اکنون این پالایشگاه روزانه بیش از ۴۵ میلیون لیتر بنزین در کشور تولید می‌کند.

عاشوری با اشاره به میانگین مصرف روزانه ۸۵ تا ۹۰ میلیون لیتر بنزین در کشور گفت: خوشبختانه کشور توانست با افزایش توان داخلی، مسئله سوخت را از بحث تحریم‌ها خارج و حتی مقدمات صادرات فراورده‌های تولید داخل را نیز فراهم کند.

وی با اشاره به اجرای طرح‌های توسعه‌ای مهم در پالایشگاه‌های کشور از جمله تبریز، اصفهان و... افزود: با اجرای موفق طرح‌های توسعه‌ای، کیفیت فراورده‌های تولیدی در پالایشگاه‌های کشور به نحو قابل ملاحظه‌ای افزایش یافت و هم‌اکنون در بیشتر روزها، آثاری از آلایندگی هوا در پایتخت و کلانشهرها دیده نمی‌شود.

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی تاکید کرد: با توجه به اینکه کیفیت فراورده‌های یورو ۴ و ۵ تولیدی در پالایشگاه‌های کشور از سطح استانداردهای بین‌المللی نیز بالاتر است، نیازی به تولید بنزین سوپر در کشور نداریم. عاشوری با اشاره به تصویب کلیات طرح افزایش ظرفیت پالایشگاه‌های گازی و نفتی در مجلس شورای اسلامی گفت: امیدواریم با کمک دولت بتوانیم دیدگاه‌های کارشناسی در این حوزه را ارائه و فضای مناسبی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و مردم در این حوزه فراهم کنیم.

وی درباره بحث قیمت‌گذاری فراورده‌های ویژه گفت: از آذرماه سال گذشته این اختیار به پالایشگاه‌های بخش خصوصی و پس از آن به انجمن واگذار شد که ما نیز بر اساس فرمول‌ها و آیتم‌هایی که در گذشته بر اساس آن قیمت‌گذاری انجام می‌شد، نسبت به قیمت‌گذاری اقدام می‌کنیم، اما متاسفانه برخی صنعتگران فقط زمانی که قیمت‌ها افزایش می‌یابد، شروع به فضاسازی می‌کنند، این در حالی است که قیمت فراورده تابعی از قیمت نفت و در بسیاری از موارد کاهشی نیز بوده است.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی تاکید کرد:

ضرورت برداشت حداکثری از میدان‌های مشترک

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با تاکید بر تلاش برای افزایش برداشت از میدان‌های مشترک نفتی گفت: بخش بالادست نفت، نیازمند جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی است.

شهباز حسن‌پور بیگلری با اشاره به روند مطلوب توسعه صنعت نفت در سال‌های گذشته گفت: هرچند منتقدان با تکیه بر مضرات وابسته بودن به اقتصاد تک‌محصولی سعی دارند دستاوردهای دولت در حوزه صنعت نفت و گاز را کمرنگ جلوه دهند اما بر کسی پوشیده نیست که این صنعت پیشران اقتصاد کشور است. وی با بیان اینکه نمی‌توان تولید نفت را به بهانه اینکه بودجه سالانه باید وابستگی‌اش به نفت کاهش بابد، متوقف کرد، افزود: این موضوع مهم به‌درستی و با ظرافت خاص در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مورد تاکید قرار گرفته است. در بند ۱۴ این سیاست‌ها بر افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به‌منظور اثرگذاری در بازار جهانی و نیز حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، به‌ویژه در میدان‌های مشترک تاکید شده است. حسن‌پور بیگلری تصریح کرد: یکی از ظرفیت‌های مهم اقتصادی کشور بخش نفت، گاز و انرژی است و به دست آمدن هر نوع پیشرفت در تولید در این بخش‌ها ستودنی است. آنچه باید مورد توجه باشد نحوه مصرف درآمدهای حاصله است که بحثی جداست، بنابراین پس گرفتن سهم ایران در بازارهای جهانی نفت خام یکی از دستاوردهای مهم دولت است. این عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی عنوان کرد: باید تلاش کنیم سهم کشور را از میدان‌های مشترک نفتی استخراج کنیم و همچنین در بخش بالادست نفت، نیاز به سرمایه‌گذاری داریم، برای پیشرفت و ارتقای صنعت نفت دو منبع وجود دارد؛ منبع اصلی و اولیه داخلی و نیز سرمایه‌گذاری‌های خارجی.

نماینده مجلس شورای اسلامی:

صادرات نفت ایران هیچگاه متوقف نمی‌شود

نماینده مجلس شورای اسلامی با اشاره به محدودیت‌های ایجادشده برای صادرات نفت ایران گفت: ایران در تامین فراورده‌های نفتی مورد نیاز داخل کشور مشکلی ندارد و صادرات نفت نیز هیچگاه متوقف نمی‌شود.

عبدالله حاتمیان با بیان اینکه با بهره‌برداری و تکمیل ظرفیت تولید یکی از پالایشگاه‌های جدید کشور موفق به خودکفایی در تامین تولید بنزین مورد نیاز کشور با کیفیت یورو ۵ شدیم، گفت: بهبود کیفیت هوا به‌طور مستقیم متاثر از تولید بنزین یورو ۵ این پالایشگاه و تولید بنزین یورو در دیگر مجتمع‌های پالایشی کشور است.

این نماینده مجلس دهم با اشاره به محدودیت‌های ایجادشده برای صادرات نفت ایران افزود: ایران هیچ مشکلی در تامین فراورده‌های نفتی مورد نیاز داخل ندارد، آمریکایی‌ها تصور می‌کردند ما نمی‌توانیم کل بنزین مورد نیاز کشور را تامین کنیم و مردم در این زمینه با مشکل روبه‌رو می‌شوند. وی با بیان اینکه صادرات نفت ایران هیچگاه متوقف نمی‌شود، تصریح کرد: امروز با تلاش‌های وزارت نفت، صادرات انجام می‌شود و البته راه نیز برای فعالیت بابک زنجانی‌ها بسته شده است.

حاتمیان، تبلیغات غرض‌ورزانه درباره پایان ذخایر انرژی ایران و فروش نرفتن نفت را کذب محض دانست و عنوان کرد: پروژه‌های توسعه‌ای مربوط به بهبود کمیت و کیفیت فراورده‌های نفتی در حال انجام است و ۹۵ درصد آن با استفاده از توان داخلی انجام می‌شود.

بین‌الملل

افت قیمت نفت به دنبال نگرانی‌ها درباره عرضه

قیمت شاخص نفت خام برنت در ساعت ۶ و ۴۰ دقیقه روز سه‌شنبه (۲۲ مردادماه) به ۵۸ دلار و ۳۹ سنت رسید. به گزارش خبرگزاری رویترز، قیمت نهایی شاخص نفت خام برنت روز دوشنبه (۲۱ مردادماه) ۵۸ دلار و ۵۷ سنت و قیمت شاخص دبلیوتی‌آی آمریکا ۵۵ دلار و سه سنت برای هر بشکه بود. پیش‌بینی‌ها درباره ضعف تقاضای نفت سبب شد انتظار افزایش قیمت نفت به دلیل کاهش عرضه ازسوی تولیدکنندگان عمده نفت خنثی شود. استیون اینس، از شریکان مؤسسه وی ام مارکتس گفت: اگرچه دورنما همچنان ضعیف است، به دلیل واکنش سریع عربستان که برای اقدام برای حمایت از قیمت نفت جدیت نشان داده، قیمت نفت این هفته ثبات داشته است.

افزایش تولید نفت شیل آمریکا در ماه آینده میلادی

اداره اطلاعات انرژی آمریکا پیش‌بینی کرد که تولید نفت شیل این کشور در ماه سپتامبر امسال به ۸ میلیون و ۷۷۰ هزار بشکه در روز می‌رسد. به گزارش خبرگزاری رویترز از نیویورک، اداره اطلاعات انرژی آمریکا در گزارش ماهانه فعالیت‌های حفاری خود اعلام کرد تولید نفت شیل از هفت حوزه عمده تولید نفت شیل آمریکا در ماه سپتامبر امسال با ۸۵۰ هزار بشکه افزایش به ۸ میلیون و ۷۷۰ هزار بشکه در روز می‌رسد. پیش‌بینی این اداره نشان می‌دهد بیشترین رشد تولید در حوزه پرمین در ایالت تگزاس آمریکاست که تولید آن با ۷۵ هزار بشکه افزایش به ۴ میلیون و ۴۲۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید.

پایبندی کویت به توافق کاهش تولید نفت

وزیر نفت کویت اعلام کرد که کشورش به اجرای توافق جهانی کاهش تولید نفت متعهد است. به گزارش خبرگزاری رویترز از دوبی، خالد الفاضل، وزیر نفت کویت، روز دوشنبه (۲۱ مردادماه) اعلام کرد که این کشور به اجرای توافق کشورهای صادرکننده نفت برای کاهش تولید به‌منظور حمایت از قیمت نفت، «کاملا متعهد» است. وی اعلام کرد کویت تولید نفت خود را فراتر از میزان تعیین‌شده در این توافق کاهش داده است. وزیر نفت کویت گفت: پایبندی کویت در ماه ژوئیه گذشته، نزدیک به ۱۶۰ درصد بوده است. الفاضل اعلام کرد که نگرانی از رکود اقتصاد جهانی که بر قیمت‌ها تأثیر منفی گذاشته است، اغراق‌آمیز است و تقاضای جهانی نفت در نیمه دوم سال جاری میلادی افزایش خواهد یافت. سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش چندی پیش تصمیم گرفتند توافق خود را برای کاهش تولید روزانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه نفت تا پایان ماه مارس سال ۲۰۲۰ میلادی تمدید کنند.

تحولات صنعت نفت در هفته ای که گذشت

مدیر برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت ملی نفت ایران یادآور شد:

ضریب بازیافت ۵ درصدی در بزرگ‌ترین میدان نفتی مشترک

مدیر برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت ملی نفت ایران گفت: بر اساس MDPهای ارائه‌شده به شرکت ملی نفت ایران که مبنای توسعه میدان‌های آزادگان جنوبی و شمالی قرار گرفت، ضریب بازیافت اولیه آزادگان جنوبی در لایه سروک ۵.۱ درصد و ضریب بازیافت اولیه آزادگان شمالی در این لایه ۴.۵ درصد بوده و این در حالی است که حدود ۹۰ درصد نفت آزادگان در لایه سروک قرار دارد. کریم زبیدی در باب میدان‌هایی که به واسطه ضریب بازیافت‌های ناچیز، برداشت از آنها (با وجود ظرفیت‌های قابل‌توجه) اندک است، به میدان آزادگان اشاره می‌کند و می‌گوید: این ضریب بازیافت اولیه اندک در میدان آزادگان (شمالی و جنوبی) که بر مبنای ۳P بیش از ۴۵ میلیارد بشکه ذخیره نفت درجا دارد، کمتر از نصف ضرایب بازیافت اولیه رایج در سایر میدان‌های مشابه شرکت ملی نفت ایران است. به گفته وی، ضریب بازیافت اولیه و ثانویه لایه سروک در محدوده اهواز، به ترتیب ۱۰ درصد و ۲.۵ درصد است که این رقم برای میدان‌های بنگستانی حوزه آغاجاری و گچساران به حدود ۲ برابر این اعداد و ارقام افزایش می‌یابد. زبیدی این را هم اضافه می‌کند که به دلیل نیاز به سرمایه‌گذاری‌های کلان، در سال‌های گذشته، امکان ادامه توسعه میدان آزادگان به‌طور کامل میسر نشده و توسعه محدود این میدان در دست اقدام است.

نقش افزایش ضریب بازیافت در درآمدهای ارزی

مدیر برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت ملی نفت ایران با اشاره به متوسط ضریب بازیافت نفت خام که ۲۴ درصد است، می‌گوید: با افزایش یک درصدی این ضریب، ذخایر نفت خام قابل استحصال کشور بیش از ۷ میلیارد بشکه افزایش می‌یابد، یعنی معادل تولید پنج سال نفت خام به میزان روزانه ۴ میلیون بشکه و حدود ۳۵۰ میلیارد دلار درآمدزایی.

زبیدی متوسط ضریب بازیافت هیدروکربور مایع را نیز حدود ۲۸ درصد عنوان می‌کند و ادامه می‌دهد: به این ترتیب با افزودن یک درصد به این ضریب، حدود ۸ میلیارد و ۷۸۰ میلیون بشکه به ذخایر قابل برداشت هیدروکربور مایع کشور افزوده می‌شود که به‌مثابه ایجاد ۴۵۰ میلیارد دلار درآمد ارزی برای کشور است و با فرض هزینه‌کرد ۵۰ درصد از این درآمد برای سرمایه‌گذاری، می‌توان از افزایش یک درصدی ضریب بازیافت هیدروکربور مایع بالغ بر ۲۲۵ میلیارد دلار درآمد عاید کشور کرد.

این مقام مسئول با اشاره به متوسط ضریب بازیافت جهانی نفت که حدود ۳۵ درصد است، می‌گوید: ضریب بازیافت ما حدود ۷ تا ۱۰ درصد با این رقم فاصله دارد و اگر بتوانیم با روش‌های مختلف (EOR،IOR) به متوسط جهانی برسیم، بدون شک ثروت زیادی عاید کشور می‌شود.

به گفته وی، افزایش نرخ ضریب بازیافت، افزون بر الزام به استفاده از فناوری، به مکانیزم‌های حاکم بر مخزن و خواص سنگ و سیال مخزن نیز ارتباط دارد، این در حالی است که برخی مخازن نفت و گاز ایران پیچیدگی‌های خاصی دارند و به فناوری‌های ویژه نیازمند هستند.

بهره‌مندی حداکثری از ظرفیت‌های داخلی در طرح ملی گوره – جاسک

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت (متن) با اشاره به آغاز عملیات اجرایی طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره - جاسک و پایانه مربوطه، از برنامه‌ریزی‌های انجام شده برای استفاده حداکثری از توان ساخت داخل و همچنین نیروی انسانی بومی در اجرای این طرح ملی خبر داد.

تورج دهقانی اعلام کرد عملیات مسیرسازی و احداث جاده‌های دسترسی در ۶ پروژه تعریف‌شده طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره - جاسک، تاسیسات بین‌راهی و پایانه مربوطه در سواحل مکران، عملیات خاکی و محوطه‌سازی ساخت مخازن ذخیره‌سازی نفت خام به روش BOT آغاز شده است.

وی افزود: از پنج تلمبه‌خانه این طرح، کار تجهیز کارگاه تلمبه‌خانه‌های شماره ۱ و ۳ که در برنامه بهره‌برداری زودهنگام قرار دارند، تلمبه‌خانه‌های ۲ و ۴ به اتمام رسیده و عملیات اجرایی آنها شروع شده است.

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت ضمن اعلام شروع فعالیت مهندسی تفصیلی در همه گستره‌ها گفت: از اواسط شهریورماه نیز عملیات حمل بخشی از لوله‌ها به سایت آغاز می‌شود.

وی با تاکید بر بهره‌گیری حداکثری از توان و ظرفیت‌های داخلی در طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره جاسک و پایانه مربوطه گفت: مقرر شده به کارگیری سرمایه انسانی در این طرح، با اولویت نیروهای بومی از سه استان بوشهر، فارس و هرمزگان صورت پذیرد.

به گفته دهقانی، فراهم آوردن امکان تولید داخلی نزدیک به ۶۰ درصد از لوله‌های طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره به جاسک اقدام بسیار بزرگی از سوی شرکت متن است که در زمینه جامه عمل پوشاندن به رونق تولید انجام می‌شود.

وی افزود: به‌منظور تامین لوله‌های مورد نیاز طرح احداث خط لوله انتقال نفت خام گوره به جاسک، برای نخستین بار تولید شمش، تختال و ورق، متناسب با استانداردهای مورد نیاز از سنگ معدن آهن فراهم شده است. این زنجیره بزرگ با تولید شمش، ورق و لوله طبق استانداردهای روز دنیا (API،L) و (NACE) در سه کارخانه بزرگ کشور در استان‌های اصفهان و خوزستان تشکیل می‌شود.

دهقانی گفت: از این تاریخ، صنعت نفت می‌تواند بخشی از لوله‌های سرویس ترش و شیرین با مشخصات یادشده در ضخامت‌های بالاتر از ۱۲ و کمتر از ۲۰ میلی‌متر را از این زنجیره تامین کند. در این فعالیت عظیم، سه کارخانه بزرگ ایرانی برای تولید شمش/تختال، تبدیل تختال به ورق و تولید ورق به لوله به کار گرفته شده‌اند.

وی با بیان اینکه این اقدام از خروج ۲۰۰ میلیون یورو ارز از کشور جلوگیری کرده است، افزود: وزارت نفت، سنگ اول بی‌نیازی به این محصول را به میزان سالانه صدها هزار تن بنا می‌نهد و این موضوع زمانی اهمیت مضاعف می‌یابد که بدانیم شرکت‌های سازنده داخلی در سال‌های اخیر با مشکلات بسیاری در سطح ملی مواجه بوده‌اند و بالاتر از آن تنگنای تحریم، ظالمانه و جنگ اقتصادی موجب کاهش تحقق‌پذیری این طرح شده بود.

مدیرعامل شرکت «متن» پیش از این در گفت‌وگو با شفا اعلام کرده بود: مناقصه‌های بخش‌های مختلف این پروژه برگزار و غالب آنها به مرحله قرارداد رسیده است. قراردادهای احداث ایستگاه‌ها به پیمانکار واگذار شده و عملیات زیربنایی و آماده‌سازی سایت در حال انجام است؛ عملیات اجرایی پروژه احداث مخازن هم که قرارداد آن مهرماه پارسال امضا شد، آغاز شده و عملیات لوله‌گذاری هم کلید خورده است.

بر اساس این گزارش، انتقال روزانه یک میلیون بشکه انواع نفت خام سبک و سنگین میدان‌های جنوب غربی کشور به سواحل جنوب شرقی، ذخیره‌سازی و صادرات آن از طریق پایانه جدید جاسک، تضمین استمرار صادرات نفت خام، تمرکززدایی از پایانه‌های صادراتی و متنوع کردن آن، امکان تأمین خوراک پالایشگاهی برنامه‌ریزی شده برای احداث در سواحل مکران، فراهم‌سازی زمینه برای سرمایه‌گذاری و اجرای طرح‌های صنایع پایین‌دستی و توسعه پایدار مناطق محروم جنوب‌شرقی کشور از جمله اهداف اجرای طرح انتقال نفت خام گوره - جاسک است.

مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران خبرداد

تولید روزانه ۸۱۰ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در کشور

مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران از تولید روزانه ۸۱۰ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در کشور خبر داد و گفت: ایران از لحاظ حجم انتقال گاز در جهان بی‌رقیب است. مهدی جمشیدی‌دانا با بیان اینکه دیسپچینگ، مغز متفکر شرکت ملی گاز ایران است، گفت: زنجیره تامین گاز طبیعی شامل سه سطح اصلی تولید، انتقال و توزیع است که نیازمند هماهنگی لحظه‌ای و عملیاتی هستند و مدیریت، هماهنگی و راهبری این زنجیره عظیم به‌عهده مرکز دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران است.

وی با اشاره به اینکه مرکز دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران شبکه عظیم گازرسانی در سراسر کشور را از درون مرکز مدیریت زیر نظر دارد و با وجود اطلاعاتی که در ثانیه به‌روز می‌شود، می‌تواند مسائل مربوط به توزیع و گازرسانی در همه نقاط کشور را کنترل کند، اظهار کرد: مرکز دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران میزان تولید و انتقال گاز در سراسر کشور را نیز کنترل می‌کند، بر این اساس، اکنون روزانه بیش از ۸۱۰ میلیون مترمکعب گاز طبیعی معادل بیش از ۵ میلیون بشکه نفت خام در کشور تولید، منتقل و توزیع می‌شود.

به گفته مدیر دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران، کشور ما با در اختیار داشتن بیش از ۳۹ هزار کیلومتر خطوط لوله فشار قوی، ۸۲ ایستگاه تقویت فشار گاز، ۲۹۶ دستگاه توربوکمپرسور و دیگر تاسیسات گازی در خاورمیانه از لحاظ حجم تاسیسات بی‌نظیر است، همچنین شبکه انتقال گاز ایران از لحاظ حجم خطوط و تاسیسات در آسیا اول و در جهان چهارم است، ضمن آنکه ایران از لحاظ حجم انتقال گاز در جهان بی‌رقیب است.

با تثبیت پمپ درون‌چاهی محقق شد

افزایش تولید در میدان مشترک یاران شمالی

سرپرست طرح توسعه میدان یاران شمالی در شرکت متن، از تثبیت پمپ درون‌چاهی (ESP) در چاه شماره ۴ این میدان مشترک خبر داد و گفت: با تثبیت و راه‌اندازی دائمی این پمپ، یک‌هزار بشکه به تولید این میدان مشترک افزوده شده است. محمدعلی ازدری افزود: پس از ترخیص دکل و تکمیل تاسیسات سرچاهی، پمپ درون‌چاهی مستقر بر چاه شماره ۴ میدان یاران شمالی به‌صورت دائم راه‌اندازی شده است. وی با بیان اینکه این پمپ در عمق حدود ۲۳۰۰ متری در درون لوله استری هفت اینچی نصب شده، ادامه داد: پمپ مربوطه پس از گذشت ۴۸ ساعت از راه‌اندازی دائمی، در شرایط تثبیت‌شده‌ای (Stable) قرار گرفته است. بر اساس این گزارش، قطر خارجی این پمپ ۴ اینچ و طول مجموعه پمپ حدود ۱۷ متر است و عملکرد این پمپ، راهنمای مؤثری در انتخاب و به‌کارگیری روش‌های نگهداشت تولید و ازدیاد برداشت از چاه‌های مخازن سروک میدان‌های غرب کارون خواهد بود.

تورج دهقانی، مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه نفت پیش از این، ضمن اعلام خبر نصب این پمپ در چاه شماره ۴ میدان یاران شمالی، اعلام کرده بود که طبق روال طبیعی، باید منتظر نتایج عملکرد پمپ ماند که با توجه به صحبت‌های سرپرست طرح، عملکرد این پمپ رضایت‌بخش گزارش شده است. طرح توسعه میدان نفتی یاران شمالی با ظرفیت تولید روزانه ۳۰ هزار بشکه نفت، آبان‌ماه سال ۹۵ افتتاح و پس از مدتی با افت تولید روبه‌رو شد که به این منظور، استفاده از پمپ‌های درون‌چاهی برای افزایش دوباره تولید میدان در دستور کار قرار گرفت و نخستین پمپ درون‌چاهی، تیرماه پارسال در چاه شماره ۱۴ این میدان نصب شد که عملکرد آن به دلیل مشکلات فرایندی دوام چندانی نداشت. به نظر می‌رسد عملکرد دومین ESP نتایج مطلوبی به همراه دارد و در مسیر نگهداشت و افزایش توان تولید این میدان مشترک موثر خواهد بود.

آغاز تولید فاز نخست یوتیلیتی پتروشیمی لردگان

فاز نخست یوتیلیتی پتروشیمی لردگان در مدار تولید قرار گرفت.

محسن محمودی، مدیرعامل پتروشیمی لردگان با اعلام این خبر گفت: فاز نخست یوتیلیتی (سرویس‌های جلبی) این مجتمع پس از گذراندن تمامی تست‌های مربوطه فعالیت خود را شروع کرده که این فرآیند برای راه‌اندازی فازهای بعدی ضروری است. فاز نخست یوتیلیتی شامل واحدهای آب خام، آب بدون املاح، هوا و نیتروژن، برج‌های خنک‌کننده اتاق کنترل، ایستگاه برق، واحد بخار و فلر است.

وی با بیان اینکه این بخش از پروژه دارای ویژگی و فرایند خاصی است و هم‌اکنون امکان نصب و راه‌اندازی آن در داخل وجود دارد، افزود: در شرایط سخت کنونی، یوتیلیتی پتروشیمی لردگان با بهره‌گیری از دانش بومی و نیروی متعهد متخصص وارد مدار تولید شده است.

مدیرعامل پتروشیمی لردگان اظهار کرد: با توجه به موقعیت خاص، این شرکت یکی از پتروشیمی‌های ویژه در کشور است که به‌دلیل نبود زیرساخت‌های صنعتی لازم با اتکا به مجموعه توانمند خود گام‌های بزرگی در صنعت پتروشیمی برداشته است.

شرکت پتروشیمی لردگان یکی از شرکت‌های تابع گروه پتروشیمی سرمایه‌گذاری ایرانیان است که در زمینی به مساحت ۱۰۰ هکتار در منطقه فلارد (۵۵ کیلومتری شهر لردگان، شهرستان لردگان واقع در استان چهارمحال و بختیاری در حال ساخت است. این مجتمع ظرفیت تولید سالانه ۱۰۷۳ هزار تن اوره و ۶۷۷ هزار تن آمونیاک را خواهد داشت که بخش عمده‌ای از آمونیاک تولیدی برای تولید اوره در داخل مجتمع مصرف می‌شود و ۷۴ هزار تن به صورت مازاد برای عرضه مستقیم به بازار در نظر گرفته شده است.

اعلام تازه‌ترین شرایط صدور کارت سوخت

شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «با توجه به اینکه تعداد کارت‌های سوخت موجود در باجه معطله یک میلیون و ۱۰۰ هزار عدد است، به اطلاع هم‌وطنان عزیز می‌رساند برای آگاهی از وضع صدور کارت سوخت خود می‌توانند:

۱- با مراجعه به سایت epolic.ir و وارد کردن شماره پلاک خودرو، بارکد پستی کارت سوخت خود را دریافت کنند.

۲- سپس با درج بارکد در لینک سایت post.ir، کد رهگیری مرسوله پستی را دریافت و با همراه داشتن مدرک شناسایی معتبر مالک خودرو و مدارک شناسایی وسیله نقلیه، به اداره پست مراجعه کنند».

صفر تا صد عملکرد شرکت ملی حفاری ایران در گفت‌وگو با سید عبداله موسوی

افق‌های جدید صنعت حفاری

تحقق عملیات حفاری و تکمیل ۴۱ حلقه چاه نفت و گاز، دو هزار و ۳۰۰ عملیات خدمات فنی و مهندسی به چاه‌ها و اجرایی شدن قرارداد پروژه‌های جدید همسو با پاسخگویی مناسب به مسؤولیت‌های اجتماعی در چهار ماه نخست امسال، از موارد مهمی است که در تشریح عملکرد سال اخیر شرکت ملی حفاری ایران از سوی سید عبداله موسوی، مدیرعامل این شرکت اعلام شد.

اهمیت شرکت ملی حفاری ایران که از لحاظ حوزه فعالیت، یکی از بزرگترین شرکت‌های تابعه شرکت ملی نفت ایران محسوب می‌شود، تا کنون پیداست. وقتی گستره جغرافیایی آن از شمالی ترین منطقه سرخس و خانگیران، مناطق مرکزی، غرب و جنوب غربی ایران تا جنوبی ترین نقاط خلیج فارس، میدان پارس جنوبی و حتی میادین مشترک با کشورهای همسایه را مرور می‌کنیم. این شرکت از نظر تنوع خدمات، در تمامی استان‌هایی که امکان استحصال نفت و گاز در آن وجود دارد، قادر به ارائه خدمات حفاری انواع چاه‌های اکتشافی، توصیفی، توسعه‌ای، تعمیری و تمامی خدمات جنبی حفاری است. به عبارت دیگر کارکنان این شرکت در تمامی این بخش ها مشغول تلاش و فعالیت هستند.

موسوی، مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران که از مدیران با سابقه صنعت نفت کشور است، از سال ۵۹ فعالیت خود را در شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب آغاز کرد و در کارنامه او مدیریت شرکت‌های مختلف از جمله شرکت‌های بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان، نفت و گاز آغاجاری، نفت و گاز مارون و شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب وجود دارد.

او در گفت‌وگو با «مشعل» به واکاوی عملکرد مجموعه مدیریت‌های این شرکت در بخش‌های عملیات حفاری، خدمات یکپارچه فنی و مهندسی، خدمات، بازاریابی، ورود به پروژه‌های میدان محور و همکاری و همیاری مستمر با ستاد بحران استان خوزستان در موضوع سیلاب اوایل امسال پرداخت و این مساله را مورد تاکید قرار داد که تحقق این برنامه‌ها حاصل همدلی، انسجام و تلاش بی وقفه مجموعه مدیران و کارکنان سختکوش این سازمان است.

از نکات مهم در این گفت‌وگو طراحی و تهیه سامانه جامع دستمزد و مزایای کارکنان ارکان ثالث (HRM)، توسعه سیستم‌های نرم افزاری، فرایند نگری، کاربست سیستم‌های نوین در اجرای قراردادها، تدوین منشور اجرایی در بخش‌های ساختاری، مالی، اداری و... شرکت است که در ادامه می‌آید.

اجرای عملیات حفاری چاه‌های نفت و گاز

مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران ابتدا در زمینه تشریح اقدام‌های انجام شده در بخش عملیات حفاری طی ۴ ماهه نخست سال توضیح داد: «در این مدت متخصصان شرکت موفق به حفر و تکمیل ۴۱ حلقه چاه نفت و گاز و نزدیک به ۵۱ هزار متر حفاری در مناطق نفت‌خیز خشکی و دریایی کشور شدند. از این تعداد چاه ۱۷ حلقه توسعه‌ای / توصیفی و ۲۴ حلقه تعمیری تکمیلی بوده که در گستره عملیاتی شرکت‌های ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، نفت مناطق مرکزی، نفت فلات قاره، مهندسی و توسعه نفت و در قالب پروژه‌ای به تمو نسبسته است.»

تحقق ارائه عملیات فنی و مهندسی به چاه‌ها

موسوی همچنین اجرای دو هزار و ۳۰۰ مورد خدمات یکپارچه صنعت حفاری به شرکت‌های نفتی از سوی دو مدیریت خدمات فنی و خدمات ویژه حفاری را از فعالیت‌های شرکت در این دوره عنوان و اظهار کرد: «با توجه به تنوع خدمات جانبی حفاری که بیش از ۲۰ عملیات با تعاریف تخصصی خاص است، این حجم عملیات قابل توجه بوده؛ اما ظرفیت‌های شرکت در این بخش بسیار بالا است و از این رو رایزنی با شرکت‌های زیر مجموعه شرکت ملی نفت ایران و همچنین بخش خصوصی با حدیت دنبال می‌شود و نتایج خوبی نیز در بر داشته است.»

وی با بیان اینکه ارائه عملیات حفاری چاه‌ها به موازات خدمات یکپارچه فنی از ویژگی‌های انحصاری شرکت است، گفت: «در این ارتباط، روزآمدی تجهیزات و آموزش نیروها با فناوری‌های جدید، استفاده حداکثری از ظرفیت‌های شرکت با تکیه بر توانمندی‌های داخلی در عرصه ساخت قطعات و تجهیزات کاربردی و همکاری با شرکت‌های بهره‌بردار نفتی و حفاری بخش خصوصی در دستور کار قرار دارد.»

ورود به پروژه‌های جدید میدان محور

موسوی در خصوص شتاب بخشیدن به اجرای پروژه‌های کلید در دست و ورود به پروژه‌های جدید میدان محور توضیح داد: «در چهار ماه امسال، پروژه حفاری هفت حلقه چاه در میدان نفتی آذر در استان ایلام در غرب کشور که از سوی شرکت نفت مناطق مرکزی به ملی حفاری واگذار شده بود، به اتمام رسید و متعاقب آن حفاری پنج حلقه چاه در میدان نفتی نفت شهر در استان کرمانشاه از سوی آن شرکت از طریق مناقصه به شرکت ملی حفاری محول شد که هم اینک عملیات حفاری این چاه‌ها وارد فاز اجرایی شده است.»

وی افزود: «در حالی که حفاری ۳+۲۰ حلقه چاه در میدان نفتی آزادگان جنوبی با حفر و تکمیل چاه‌ها و واگذاری آن به شرکت متن به عنوان مجری طرح توسعه این میدان صورت گرفته و تنها مراحل تکمیل نهایی یک حلقه چاه در دست اجرا است، عملیات حفاری ۱۰ حلقه چاه جدید نیز در سال جاری اجرایی شده است و پروژه‌های حفاری ۲۲ حلقه چاه در فاز ۱۴ طرح توسعه میدان گازی پارس جنوبی با اتمام عملیات حفاری چاه‌ها و تکمیل و تحویل ۱۴ حلقه چاه به شرکت نفت و گاز پارس به نتیجه مورد نظر کار فرما رسیده است.»

موسوی ادامه داد: «اجرای پروژه حفاری و تعمیر ۱۴ حلقه چاه در حوزه عملیات شرکت نفت و گاز اروندان، آغاز عملیات اجرایی حفاری هفت حلقه چاه در میدان نفتی گچساران در قالب قرارداد با شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در چارچوب طرح حفظ و نگهداشت و افزایش تولید و دنبال کردن اجرای حفاری ۶+۸ حلقه چاه اکتشافی که از سوی مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران در قالب دو پروژه به این شرکت واگذار شد و هم اکنون حفاری چهار حلقه چاه با اختصاص چهار دستگاه حفاری سنگین خشکی در دست اقدام است. از دیگر فعالیت‌های شرکت در بخش تحقق پروژه‌های EPDS به شمار می‌آید.»

امضای توافقنامه‌های جدید و توسعه همکاری‌ها

مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران، رایزنی و بازاریابی در این حوزه را یاد آور شد و تصریح کرد: «انعقاد تفاهمنامه و توافقنامه همکاری با چند شرکت بخش خصوصی از جمله انرژی دانا و شرکت توسعه صنایع نفت و انرژی، مبادله توافقنامه با شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و دانشگاه صنعت نفت در بخش‌های زمین شناسی و همکاری‌های علمی آموزشی با دانشگاه آزاد اسلامی شاخه خراسان رضوی را از دیگر اقدام‌های شرکت معرفی کرد که اجرایی شده یا در حال اجرایی شدن است.»

بومی سازی؛ همسو با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

وی به قرار داد ساخت ۳۰۰ قطعه و تجهیزات کاربردی در صنعت حفاری با شماری از شرکت‌های سازنده و صنعتگران داخلی با هدف حمایت از ساخت داخل و همسو با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی اشاره کرد و گفت: «توفیق بومی سازی سامانه بالابری دستگاه حفاری شهید مدرس، طراحی و ساخت نمایشگر و هشدار دهنده جرثقیل‌های سنگین، طراحی و ساخت دومین مجموعه گردانده فوقانی دستگاه‌های حفاری، از موفقیت‌های این شرکت در سال جاری محسوب می‌شود.»

به کارگیری سیستم‌های نرم افزاری

موسوی، طراحی و تهیه سامانه جامع دستمزد و مزایای کارکنان ارکان ثالث (HRM)، توسعه سیستم‌های نرم افزاری، فرایند نگری، کاربست سیستم‌های نوین در اجرای قراردادها، تدوین منشور اجرایی در بخش‌های ساختاری، مالی، اداری و... شرکت، تشکیل کارگروه‌های تخصصی در موضوعات مختلف عملیاتی، فنی و ستادی از جمله توجه بیش از پیش به انضباط مالی، اداری، ایمنی، بهداشت و محیط زیست، بهینه‌سازی هزینه‌ها، ایجاد توازن میان درآمدها و هزینه‌ها، اصلاح ساختار و حذف سمت‌های مجازی، پیگیری رفع مشکلات کارکنان و ایجاد زمینه‌های افزایش انگیزش با محوریت توجه به خدمات رفاهی و فرهنگی را از اقدام‌های انجام شده با هدف رشد و تعالی شرکت و کلان نگری و حفظ و ارتقای جایگاه سازمان در پاسخگویی به نیازهای صنعت نفت کشور دانست و گفت: «به موازات این امور، توجه ویژه به آموزش‌های تخصصی و عمومی منابع انسانی و افزایش سطح دانش فنی کارکنان در سطوح مختلف مورد تاکید بوده است.»

خدمات‌رسانی به سیل‌زدگان

مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران با بیان اینکه فعالیت‌های صورت گرفته در ماه‌های اخیر براساس مطالعات جامع و حاصل خرد جمعی مدیران و مسؤولان رده‌های مختلف سازمانی است، افزود: «یکی از مباحث مهم در سال جاری، ایفای مسؤولیت‌های اجتماعی شرکت در موضوع مقابله با بحران سیلاب و کاهش تبعات آن که در نتیجه بارندگی‌های شدید اوایل تا اواسط فصل بهار امسال به وقوع پیوسته است که شرکت ملی حفاری ایران حسب وظایف سازمانی و تاکید وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران بنا به اظهار نظر مقامات عالی استان و مدیریت ستاد بحران خوزستان، در کنار سایر دستگاه‌های اجرایی و امدادی، به نحو شایسته نسبت به بسیج امکانات و تجهیز و بهره‌گیری از متخصصان عملیاتی و پشتیبانی اقدام کرد.»

وی اختصاص بیش از ۳۵۰ دستگاه کمپرسی، لودر، بلدوزر، گریدر، بیل مکانیکی، خودروهای کشنده سنگین و تریلر، آمبولانس و خودروهای سبک کمک دار و دستگاه‌های پمپاژ قوی، پمپ‌های زودخانه‌ای، استفاده از خدمات بالغ بر ۷۰۰ نفر از کارکنان بخش‌های عملیاتی، پشتیبانی و لجستیک، خدمات، مدیریت اچ‌اس‌ای، پدافند، فورپ‌های پزشکی، پایگاه مقاومت بسیج و سایر بخش‌ها را برای ایجاد و تقویت سیل بندها، تخلیه آب‌های روان، همیاری با ساکنان مناطق شهری و روستایی، تامین بخشی از نیازهای سیل زدگان در زمینه مواد خوراکی و ایمن سازی اطراف دستگاه‌های حفاری را خلاصه‌ای از اقدام‌های انجام شده با هدف تحقق این مسؤولیت‌ها تحت نظارت مستقیم مدیریت ارشد شرکت عنوان کرد.

> در ۴ ماه نخست امسال متخصصان شرکت موفق به حفر و تکمیل ۴۱ حلقه چاه نفت و گاز و نزدیک به ۵۱ هزار متر حفاری در مناطق نفت‌خیز خشکی و دریایی کشور شدند.

مسؤولیت اجتماعی در شرکت‌های بین‌المللی

نادر مروتی | کارشناس ارشد حوزه مشاور اجتماعی وزیر نفت | امروزه مسؤولیت اجتماعی بنگاه ها نه تنها بخش مهمی از ادبیات و فرهنگ شرکت ها را به خود اختصاص داده؛ بلکه بخشی از بحث های آکادمیک، مجامع حرفه ای، سازمان‌های غیردولتی، مصرف کنندگان، کارکنان، تامین کنندگان، سهامداران و سرمایه گذاران شده است. مسؤولیت اجتماعی تشریح می کند که شرکت‌ها وظیفه دارند، شهروندان خوبی باشند و با تاکید بر تعهدات زیست‌محیطی و اجتماعی بیان می دارد که شرکت ها و سازمان ها باید با تامین نیازهای زمان حال، بدون تعارض به توانایی نسل های آینده در تامین نیازهایشان بکوشند. در واقع روابط شرکت‌ها و سازمان ها با محیط اجتماعی و محیط زیست در دهه های گذشته، دچار تغییرات اساسی شده است. جهانی‌سازی، خصوصی سازی، بازنگری مقررات و بازتعریف مرزهای بین جامعه و بازار، این انتظار را از شرکت‌های تجاری پدید آورده که در تامین کالاهای عمومی، سهیم کردن توسعه جامعه در سود، توجه به منابع محیط‌زیستی و نیز در نظر گرفتن مولفه های توسعه پایدار مشارکت داشته باشند. در همین حال، رابطه شرکت‌ها و جامعه، از حالت رابطه «کمک از بالا به پایین»، تغییر یافته و دچار یک بازنگری در نقش‌ها، حقوق و مسؤولیت‌های کسب و کارها در جامعه شده است. این تغییرات، شرکت‌ها را متوجه این موضوع کرده که تضمین موفقیت بلندمدتشان، نیازمند توجه بیشتر و افزایش نقش‌شان در حل مسائل و مشکلات محیط زیستی و اجتماعی است. به همین دلیل، شرکت‌های بزرگ و موفق، روز به روز توجه‌شان را به بحث CSR بیشتر کرده و اقدام‌هایی از قبیل متعهد شدن به استانداردها، سرمایه‌گذاری‌ها در جامعه، بهبود مستمر فعالیت‌ها، راضی نگه داشتن ذی‌نفعان و انتشار مرتب گزارش‌های عملکرد اجتماعی و محیط‌زیستی را در اولویت کارهای خود قرار می‌دهند. به نظر «مک ویلیامز و دیگران»، مسؤولیت اجتماعی شرکت به آن دسته از اقدام‌های شرکت ها اشاره دارد که فراتر از سود و منافع شرکت بوده و ورای الزام‌های قانونی است و «خیر اجتماعی» را تقویت می کند. «هاستد و سالازار» نیز بیان می کند که در مسؤولیت اجتماعی، شرکت باید به گونه ای عمل کند که نه تنها منافع سهامداران، بلکه منافع گروه‌های ذی‌نفع در جامعه نیز تامین شود. شرکت‌های نفتی و گازی، جزو پیشتازان حوزه CSR هستند. این موضوع حداقل به این دلیل است که اثرات منفی زیاد فعالیت‌های نفتی، براحتی آشکار است و همواره از طرف افراد بومی و جامعه، اعتراض‌هایی به این موضوع صورت گرفته است. این مساله بامروری بر اخبار عمومی نقاط مختلف دنیا براحتی قابل درک است. همچنین به نظر می‌رسد که شرکت‌های نفتی، برای مدیریت روابطشان به جامعه، بیشتر از سایر صنایع تحت فشار باشند. عملیات تولید نفت می تواند اثرات نامطلوبی بر محیط زیست بگذارد. همچنین باید ذکر کرد که شرکت های نفتی در مقایسه با سایر صنایع، با گروه‌های محلی در تعامل بیشتری هستند. مواردی از این دست شاید دلایل اصلی پیشتازی شرکت های نفتی در حوزه CSR باشد. در این میان، شرکت های «رویال داچ شل» و «بریتیش پترولیوم» به عنوان پیشگامان CSR در دنیا شناخته می شوند. مطابق گزارش سال ۲۰۰۵ نشریه «فورچون»، شرکت های بریتیش پترولیوم و رویال داچ شل به عنوان دو شرکت نخست دنیا از نظر مسؤولیت پذیری در قبال مسائل اجتماعی و زیست‌محیطی معرفی شدند. شرکت نفتی بریتیش پترولیوم، از نظر میزان مسؤولیت‌پذیری در قبال مسائل اجتماعی و محیط‌زیستی در میان شرکت های اقتصادی جهان در رتبه اول قرار گرفته است. طبق این گزارش، پس از بریتیش پترولیوم به ترتیب شرکت نفتی رویال داچ شل، شرکت خدماتی دافون، بانک اچ‌اس‌بی‌سی، کارفور، شرکت اتومبیل‌سازی فورد، شرکت الکترونیکی توکیو، الکترونیک فرانسه، شرکت اتومبیل‌سازی پژو و شرکت نفتی شورن قرار دارند. باید توجه داشت که گسترش ابعاد فعالیت شرکت های نفتی در حوزه CSR به موازات افزایش انتظارات جوامع از آنها، در برخی موارد، حتی آنها را به این سمت سوق داده که به اقدام‌های مشارکتی با رقبایشان برای انجام مسؤولیت های اجتماعی دست بزنند. به هر حال، آنچه مهم است اینکه امروزه CSR بخش جدایی‌ناپذیری از فعالیت‌ها و برنامه‌های شرکت‌های چندملیتی نفتی شده است.

در ادامه، مرور مختصری بر برخی تجربیات شرکت‌های بین‌المللی نفتی در حوزه CSR شده است:

شرکت پتروناس مالزی

شرکت پتروناس از جمله وظایفی، که از طریق واحدهای منابع انسانی و روابط عمومی در سایر کشورها برای زمینه‌سازی و ایجاد بسترهای لازم به منظور توسعه فعالیت های خود انجام می دهد، در قلب مسؤولیت اجتماعی تعریف کرده است. این خدمات اجتماعی از تهیه و توزیع مواد غذایی بین نیازمندان گرفته تا برگزاری مراسم جمع آوری اعانات و مسابقات ورزشی به نفع بیماران مختلف از جمله بیماران سرطانی را شامل می شود. همچنین این خدمات، گردهمایی های بزرگ و معتبری مانند کنفرانس های جهانی درزمینه محیط زیست یا گردهمایی برای سرمایه گذاری روی کودکان کشورهای مختلف جهان و حتی برگزاری جشن کریسمس از سوی همین شرکت نفتی برای کودکان جنگ‌زده و یتیم سودان جنوبی در سالیان اخیر را در بر گرفته است.

شرکت نفتی بریتیش پترولیوم (بی-پی)

شرکت بی پی در نقاط مختلف جهان، سرمایه گذاری های زیادی برای انجام مسؤولیت های اجتماعی خود انجام داده است. برای مثال می توان به اقدام‌های این شرکت در کشور ترکیه اشاره کرد. اقدام‌هایی همچون کمک به زلزله‌زدگان سال ۱۹۹۲، چاپ البوم عکس ترکیه به یاد یکی از بزرگان عکاسی ترکیه، کمک به حفظ نسل پلیکان تاج‌دار، کاشت ۳۰ هزار نهال در یکی از مناطق حفاظت شده ترکیه، مشارکت در برنامه آموزش ترافیک به دبستانی‌ها، همکاری با اداره مرکزی پلیس برای تعلیم یک تیم تئاتر به منظور اجرای برنامه در ۵۰۰ مدرسه ابتدایی و آموزش مقررات راهنمایی و رانندگی به دانش آموزان، اسپانسر شدن در برنامه های آموزشی گوناگون و همکاری با سازمان های حامی محیط زیست برای کمک به حفظ نسل گونه‌های در حال انقراض.

بریتیش پترولیوم، در حال حاضر بزرگترین تولیدکننده سیستم‌های انرژی خورشیدی در دنیاست و توانسته خود را به نام یک «شرکت سبز» تصویرسازی کند که قطعا اقدامی همسو با استراتژی های مسؤولیت اجتماعی شرکت بوده است. انجام تحقیقات در حوزه فناوری‌های انرژی خورشیدی و بادی، انجام تحقیقات در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌ها و انجام تحقیقات در حوزه حداقل‌سازی اثرات جانبی پروژه‌ها از کارهایی به شمار می‌رود که در شکل‌دهی این تصویر سبز از شرکت موثر بوده است. همچنین باید خاطرنشان کرد که این شرکت از اولین شرکت‌هایی است که به بررسی چگونگی طراحی محل کار کارکنان و ارتباط آن با رضایت شغلی و عملکرد مثبت کارکنان پرداخته و افزون بر آن برای اولین بار به ارائه تسهیلاتی مانند امکانات متعدد غذاخوری، مرکز سلامت، مرکز مراقبت از کودکان و ایجاد امکانات فضای باز برای بازی فوتبال و بسکتبال اقدام کرده است.

شرکت اُام‌وی

شرکت اُام‌وی، برنامه توانمندسازی زنان در پاکستان را اجرا کرده است. این برنامه با هدف افزایش توانمندی زنان در جوامع گوناگون، بویژه در مناطق اجرای پروژه‌های عملیاتی این شرکت صورت می گیرد. در همین زمینه هدف اُام‌وی در پاکستان، فراهم آوردن امکان دسترسی زنان به آموزش با کیفیت و فرصت های اقتصادی برابر بوده است. این برنامه ها به زنان کمک می کند تا استانداردهای زندگی خود را بهبود بخشند. گزارش های منتشره شده از سوی این شرکت نشان می دهد که از ابتدای سال ۲۰۱۵ میلادی که این برنامه آغاز شده، حدود ۱۰۰۰ زن برای کسب درآمد و با هدف راه‌اندازی کسب و کار شخصی مورد حمایت قرار گرفته‌اند. این طرح در چارچوب برنامه آموزش توسعه کسب و کار و اعتبارهای خرد انجام می شود و از الزام‌های موفقیت هرچه بیشتر آن، این است که زنان بیشتری جذب این برنامه حمایتی شوند. بر همین اساس، این شرکت برای دو سال آینده، جذب بیش از ۲۰۰۰ زن پاکستانی را در

خبرهای خوب از پژوهش و فناوری پتروشیمی در راه است

برنامه‌ریزی برای

صادرات کاتالیست

مشعل| شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی یکی از زیرمجموعه‌های پرکار صنعت پتروشیمی است که حداقل در یکی دو سال اخیر با خبرهای خوبی که درحوزه ساخت و تجاری‌سازی کاتالیست‌های جدید و راهبردی داشته، توانسته است خونی تازه آن هم در روزگار تحریم به رگ‌های صنعت نفت تزریق کند. «مشعل» با علی پژوهان، مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی در مورد زمینه‌های کاری جدید این مجموعه و برنامه‌های آتی آنها گفت‌وگویی انجام داده است که مشروح آن را می خوانید.

پژوهان در ادامه گفت: کاتالیست‌ها، مسئله مهمی برای صنعت کشور و پتروشیمی محسوب می‌شود و در حال حاضر در مسئله تامین کاتالیستها و مواد شیمیایی (کمیکال) راهبردی و گاه انحصاری به نقاط قابل قبولی رسیده ایم و همزمان موضوع تامین دانش فنی (لیسانس) تولید محصولات پتروشیمی هم به طور جدی دنبال می‌شود. وی افزود: باید توجه داشت که در تامین دانش فنی یک محصول نظیر متانول و تولید آن حساسیت های زیادی مطرح است که در این میان راکتور به عنوان قلب واحد اهمیت زیادی دارد و عملکرد راکتورها تحت تاثیر شدید کاتالیست هستند. همه شرکت‌هایی که لیسانس می‌دهند، روی کاتالیست خود برنامه جدی دارند و اساسا بخشی از طراحی راکتورها وابسته به مشخصات و عملکرد کاتالیست‌هاست.

مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی با اشاره به ۱۴ قراردادی که در سال ۹۷ در حوزه تجاری سازی منعقد شده است، تصریح کرد: یکی از موضوع‌های مهم در حال پیگیری از سوی این شرکت کمک برای ارتقای دانش فنی تا مرحله تجاری سازی است. در پژوهش و فناوری اصرار نداریم مستقیما همه دانش‌های فنی را از صفر تا صد خودمان پیش ببریم و به دست بیاوریم و در این قراردادها علاوه بر تجاری سازی دانش‌های فنی کسب شده توسط شرکت، روی تجاری سازی دانش فنی دیگر شرکت‌ها نیز کار کرده ایم.

در تحریم‌ها به دنبال قطع تولید هم هستند

او می گوید: هدف از تحریم این است که ابتدا جلوی فروش محصولات را بگیرند، اما وقتی آنها می بینند ما به هر نحوی کارمان را پیش می‌بریم و تولیدمان ادامه دارد، تلاش می کنند تا جلوی تولیدمان را بگیرند که البته موفق نمی‌شوند و به همین دلیل ما در برخی مواقع نمی خواهیم جزئیاتی را در مورد قراردادهایمان مطرح کنیم. با این حال به عنوان مثال می گوییم که توانستیم کاتالیست متانول را به طور کامل تجاری و لیسانس آن را به یکی از شرکت‌ها واگذار کنیم و آنها در حال احداث یکی از بزرگترین پلنت‌های تولید کاتالیست هستند که بالاترین ظرفیت تولید کاتالیست را در کشور و منطقه دارد.

او با اشاره به یکی دیگر از قراردادهایشان برای تامین کاتالیست یکی پتروشیمی هم می گوید: این پتروشیمی برای پایان سال جاری نیاز به کاتالیست برای راه‌اندازی دارد اما لایسنسور خارجی کاتالیست را به آنها نداده و ما با توجه به این که نیاز به شارژ کاتالیست در راکتور به منظور راه‌اندازی ان حساسیت بالایی دارد، تلاش کرده‌ایم این کاتالیست را با بالاترین کیفیت تولید کنیم. این کاتالیست تایید به دو شرکت بزرگ اروپایی را اخذ کرده و همین موضوع موجب اعتماد هر چه بیشتر شرکت مصرف کننده به کیفیت آن شده است. از دیرباز موضوع کاتالیست‌های پلی اتیلن را که در واحدهای HDPE و LLDPE مصرف دارد، دنبال کرده‌ایم و هر دو کاتالیست را که حساسیت‌های بسیار زیادی روی مصرف و کیفیت محصول پلیمری تولیدی آنها وجود دارد، در مقیاس‌های مختلف تولید کرده و انواع تست‌ها را روی آنها انجام داده‌ایم و امیدواریم امسال به طور کامل در مقیاس صنعتی تولید شود و به صورت دائم در مجتمع‌های پتروشیمی مورد مصرف قرار گیرند. پژوهان اظهار امیدواری می کند که تا پایان سال جاری، واحد کاتالیست سازی LL که با دانش شرکت پژوهش و فناوری طراحی شده است، از سوی یکی از شرکت‌های داخلی راه‌اندازی شود و ادامه می دهد: این واحد با پیشرفت بالا ظرفیت قابل توجهی دارد و کل نیاز کشور را می تواند پوشش دهد. این کاتالیست، یکی از پیچیده ترین کاتالیست‌هاست و امیدواریم با تلاش‌های صورت گرفته تا قبل از پایان سال به راه اندازی صنعتی برسد. مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری همچنین اظهار امیدواری می کند که تولید کاتالیست پلی پروپیلن به عنوان یکی از کاتالیستهای وارداتی، تا انتهای سال جاری محقق و آماده تحویل شود و می گوید: کارهای عملیاتی این پروژه به طور کامل انجام و اسناد مهندسی آن آماده و پروژه به ۹۳ درصد پیشرفت رسیده است. به جز این چند مورد در دست اجرا، برخی از قراردادها در حوزه کاتالیست هم هستند که طول مدت ساخت و نصب واحد مربوطه آنها طولانی بوده و به زمان برای راه‌اندازی دارند و راه اندازی و تولید آنها در سال‌های آتی محقق خواهد شد.

دانش تمام کاتالیست‌های راهبردی را نهایی می کنیم

او با تاکید بر اینکه تلاش می کنیم دانش تمام کاتالیست‌های راهبردی و پر مصرف پتروشیمی را تا پایان سال ۹۸ نهایی کنیم، تاکید می کند: بخش قابل توجهی از کاتالیست‌های استراتژیک به عنوان مثال مانند کاتالیست‌های پر پرفورمینگ در مسیر فرایند تجاری سازی هستند که بخش خصوصی آنها را تولید می کند. در فرایندهای پتروشیمی تغییرات تجهیزات در لایسنس‌ها زیاد نیست و در بسیاری از موارد کیفیت بالای محصولات شرکت‌های بزرگ بین‌المللی صاحب دانش نسبت به سایر شرکت‌ها به تغییرات در کاتالیست‌هاست. این موضوع در تولید پلیمرها اهمیت زیادی دارد و می‌باید همواره بتوانیم کاتالیست‌های با کیفیت بهتر و مطلوبتر را تولید کنیم. به عبارتی تغییر در نسل کاتالیست‌ها زودبه‌زود اتفاق می‌افتد. وقتی می گوییم کاتالیستی را ساخته ایم به معنای آن نیست که فعالیت‌های تحقیقاتی در آن حوزه تمام شده بلکه در عمل شروع کار است و همواره باید آن کاتالیست را پا به پای شرکت‌های خارجی به روزرسانی کنیم وگرنه مجتمع‌های داخلی و خارجی ترجیح می دهند آن کاتالیست به روز را خریداری کنند. تلاش می کنیم برای کاتالیستهای پر مصرف، کیفیت و قیمت اقتصادی رعایت شود تا بتوانیم با نمونه‌های خارجی رقابت کنیم. در برخی زمینه‌ها یکی از بزرگترین تولیدکنندگان و مصرف کنندگان جهان هستیم و بازار کشش لازم را برای مافراهم می کند، اما باید همزمان به دنبال نسل های جدید کاتالیست باشیم. اگرچه در این مدت در حوزه کاتالیست متانول با شرکت‌های بزرگی ارتباط داشتیم که به دلیل تحریم‌ها دست ما را برای حضور در بازارهای خارجی بستند اما همکاری با برخی از شرکت‌های مختلف خارجی همچنان ادامه دارد، اما همین موضوع تحریم سبب شده است به فکر این باشیم که می‌باید روی پای خودمان بایستیم.

تولید عمده کاتالیست‌های پر مصرف

او با تاکید بر اینکه در عمده کاتالیست‌های مهم فرایند تجاری انجام شده یا در حال تجاری شدن هستند، می گوید: عمده مصرف کاتالیست‌های پر مصرف داخلی شده است و با مصرف کاتالیست‌ها در طولانی مدت در صنعت و تبدیل شدن به عنوان رفرنس، امکان حضور در بازارهای خارجی نیز فراهم خواهد شد. در برخی موارد، ظرفیت‌های تولید کاتالیست‌ها بیش از ظرفیت‌های مصرف کشور است؛ به عنوان مثال می توان به ظرفیت ۱۵۰۰ تن کاتالیست متانول اشاره کرد این حجم در حال حاضر در کشور مصرف ندارد و یک سوم آن با هدف صادرات آتی بوده است.

تلاش می کنیم برای کاتالیست های پر مصرف، کیفیت و قیمت اقتصادی رعایت شود تا بتوانیم با نمونه‌های خارجی رقابت کنیم

در عین حال در حوزه کیفیت کاتالیست‌ها رقابت بالایی وجود دارد؛ مثلا در قیمتهای جهانی اتیلن و پلی اتیلن تفاوت قیمت ۲۵ تا ۳۰ درصد است، اما در کاتالیست‌های این محصولات تفاوت به ۱۰۰ یا ۲۰۰ درصد و بیشتر نیز می‌رسد که قابل توجه است. با توجه به ارزش افزوده بالای تولید کاتالیست‌ها، رقابت جدی در کیفیت این محصولات در جهان وجود دارد. خوشبختانه در تولید داخلی برخی کاتالیست‌ها علاوه بر کیفیت مناسب و رقابتی، امتیازهای ویژه ای نیز داریم. به عنوان نمونه در کاتالیست متانول ماده اولیه مس و روی است و ایران یکی از صادر کنندگان مس و روی است و ما شرایط خوبی برای رسیدن به قیمت مناسب مواد اولیه داریم و این می تواند امتیاز خوبی برای ما باشد.

بازار پرمصرف کاتالیست‌ها در منطقه

پژوهان اظهار امیدواری می کند که در سال‌های آتی ظرفیت صادرات در حوزه کاتالیست‌ها فراهم شود اما تاکید دارد که عوامل زیادی مثل قیمت، کیفیت و شرایط پیرامونی در این موضوع دخالت دارد. کاتالیست‌ها، کالای خاص و راهبردی هستند که در منطقه خودمان بازار مصرف خوبی دارد اما رقابت شدیدی در بازار وجود دارد. ما مذاکراتی با کشورهای منطقه از جمله روسیه شروع کرده‌ایم تا بتوانیم کاتالیست متانول و پلی اتیلن را معرفی کنیم، اما باید توجه داشت که در صادرات این محصولات همه موضوعات فنی نیستند و موضوعات پیرامونی زیادی وجود دارد اما من بسیار امیدوار هستم که در آینده نه چندان دور امکان صادرات برخی از این محصولات فراهم شود.

مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی درباره صرفه اقتصادی استفاده از کاتالیست داخلی برای صنعت پتروشیمی هم می گوید: در برخی از کاتالیست‌های «هایبرفورمنس» تفاوت قیمت مواد اولیه و محصول نهایی حتی ۳۰۰ تا ۵۰۰ درصد است و در مجموع کاتالیستها حاشیه سود بالایی دارند. بسیاری از شرکت‌های خارجی همچون هالدر تاپسو که تولید کننده کاتالیست متانول هستند، ممکن است لیسانس متانول را به ما بدهند، اما هیچگاه لیسانس نسل جدید کاتالیست خود را به کسی نمی دهند و دلیل آن ارزش افزوده بالای تولید به آنها و تاثیر آن در طراحی واحدهای تولید متانول است.

او با بیان اینکه پتروشیمی‌ها به شکل طبیعی تمایل دارند مصرف همان محصولی را که تاکنون موفق و بدون اشکال بوده است، ادامه دهند و ریسکی در تولید نداشته باشند، می افزاید: این ما هستیم که باید با تولید محصولات با کیفیت بالا آنها را قانع کنیم محصولاتمان قابل اعتماد است. آنچه شرایط کار پژوهش و فناوری را متمایز کرده این است که در بیشتر موارد امکان تست کاتالیست‌ها و مواد شیمیایی را با شرایط مشابه پلنت صنعتی دارد و به همین دلیل ریسک مصرف برای شرکت‌ها پایین می آید و آنها می توانند به ما اعتماد کنند.

برند شدن در حوزه کاتالیست‌ها سخت و زمان بر است

در شرایط کنونی مسئله تحریم، اثر زیادی در تمایل شرکت‌ها به استفاده از محصولات داخلی دارد. اگر شرکت‌های داخلی یکبار این محصولات را مصرف و مشاهده کنند که همه نتایج، مشابه نمونه خارجی است، آنگاه دیگر از محصول خارجی استفاده نمی کنند. همه تلاش ما هدایت آنها به سمت همین تجربه اولین بار برای شرکت‌ها و به دست آوردن همین اعتبار است. برند سازی در این حوزه کار بسیار سخت و زمان بری است که باید در طول سالیان به دست بیاید اما هر جا این اولین بار اتفاق بیفتد دیگر خرید ادامه دارد.

پژوهان می گوید: بهترین راه و ابزار برای برند سازی، همین مصرف در واحدهای تولیدی و مشاهده بازخوردهای مثبت آن است. ضمن اینکه در این حوزه مشتری زیادی وجود ندارد، به عنوان نمونه اگر کاتالیست در یک مجتمع استفاده و مورد قبول باشد، دیگر خیالمان راحت است که بازار دارد. چون تعداد مجتمع‌ها محدود و ارتباط خوبی بین آنها برقرار است و می توان نتایج حاصله در یک واحد را در اختیار دیگر واحدها قرار داد و یعنی این روند استفاده از محصول داخلی دومینووار پیش می‌رود و همه سختی در شکستن اولین سد است.

مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی، یکی از مهمترین رسالتهای این مجموعه را تامین دانش فنی محصولات تولیدی و به عبارتی حوزه فرایندی اعلام می کند و می گوید: هم اکنون در هفت حوزه تولید متانول، الفین، پلی اتیلن سنگین، پلی پروپیلن، آمونیاک، تبدیل متانول به پروپیلن و نیز تبدیل متانول به الفین فعالیت جدی داریم و قراردادهایی را تاکنون منعقد کرده ایم. اخیرا هم به دنبال قرارداد با چندشرکت برای واگذاری دانش هستیم که یکی از مهمترین این موارد، پلی اتیلن‌های دانسیته و پلی پروپیلن است که بسیار فعال هستیم و امکان ارائه لیسانس و اسناد مهندسی را داریم. او درباره همکاری با شرکت‌های دانش بنیان و استارت آپ هم تصریح می گوید: در شرکت پژوهش و فناوری یا دانش فنی را ایجاد و واگذار می کنیم و یا به شرکت‌های مختلف از جمله شرکت‌های دانش بنیان کمک می کنیم تا دانش آنها به بلوغ لازم برای تجاری سازی برسد و بعدا هم در تجاری سازی به آنها کمک می کنیم.

او با بیان اینکه در موارد محدودی خودمان مستقیما برای تولید کاتالیست وارد می‌شویم، می گوید: در برخی موارد که خودمان وارد تولید شدیم دلیل آن بود که راه اندازی پلنت اصلی تولید کاتالیست با زمان نیاز واحد به کاتالیست همخوانی نداشت و تصمیم بر این شده که واحد موجودمان را اصلاح و کاتالیست مورد نظر را در آن تولید کنیم.

پژوهان با تاکید بر اینکه برای حضور استارت آپ‌ها در صنعت نفت و به خصوص در حوزه پژوهش و فناوری پتروشیمی فضای کار زیادی وجود دارد اما در حوزه شیمی هنوز فعالیت جدی شکل نگرفته است، می افزاید: موضوع استارت آپ‌ها بسیار جدید هستند و در حال حاضر به دنبال انعقاد تفاهم نامه ای با دفتر همکاری‌های ریاست جمهوری هستیم که بانک اطلاعاتی بسیار قوی دارند و امیدواریم از طریق ارتباط با شرکت‌های دانش بنیان و استفاده از ایده‌های آنها بتوانیم تاثیر مثبتی در صنعت بگذاریم. یکی دیگر از اقدام‌های پژوهش و فناوری ایجاد ارتباط با دانشگاه‌هاست و ساز و کاری وجود دارد تا کسانی که ایده در دانشگاهها دارند، حمایت شوند. یکی از راهها، حمایت از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری است. بسیاری از ایده‌ها می توانند در همین قالب مورد حمایت و بررسی قرار گیرند.

ضرورت فعالیت استارت آپی در حوزه پتروشیمی

مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی با اعلام اینکه هفت قرارداد از ۱۴ قرارداد سال گذشته با شرکت‌های دانش بنیان بوده است، می گوید: هنوز با شرکت‌های استارت آپی ارتباط جدی در این حوزه نداشته‌ایم؛ این شرکت‌ها در حوزه‌ها دیگر فعال بوده‌اند اما در حوزه شیمی هنوز فعالیت جدی صورت نگرفته است. در مورد بسیاری از این شرکت‌ها ما زمینه‌های فعالیت و شرایط آزمایشگاهی و تست میدانی و عملیاتی را به آنها می دهیم و اگر موفق باشند برای تجاری سازی همراهیشان می کنیم. یکی از بحث‌هایی که با همین شرکت‌ها داریم افزایش کانورژن واحدهای الفین است که حتی اگر ۲درصد در واحد الفین راندمان را بیشتر کنیم، در یکی از پلنت‌ها این عدد به ۲۰ هزار تن افزایش تولید می‌رسد که یعنی ۴۰ میلیارد تومان در سال. البته این موضوع در دست بررسی و نتایج آن در سال جاری نهایی سازی خواهد شد.

پژوهان با اعلام اینکه برای لیسانس سه محصول HD، PP، MTP مشاور خارجی داشتیم که بعد تحریم کار را رها کردند، تاکید می کند: ما کار را ادامه دادیم و این دانشها را در مجموعه خودمان به دست آوردیم و همین حالا هم تهیه اسناد مهندسی یک پلنت ۴۷۰ هزار تنی تبدیل متانول به پروپیلن را در دستور کار داریم. نکته مهمی وجود دارد این است که تامین مالی پروژه‌های فرایندی توسط سرمایه گذار سخت است و احداث این واحدها نیاز به اعداد و ارقام بالایی دارد؛ واقعیت این است که وجود مشاور خارجی به سرمایه گذار قوت قلب می‌دهد و به نظر من ۹۰ درصد نقش حضور مشاور خارجی به همین دلیل است. حضور و همراهی شرکتی که در دنیا چندین پلنت ساخته، برای سرمایه گذار قوت قلب است و حتی اگر تحریم نبودیم هم این تمایل به حضور مشاور خارجی وجود دارد. اما باید توجه داشت که شرکت‌های بزرگ هیچ گاه دانش روزشان را به ما نمی‌فروشند و معتقد هستند که ما باید همواره یک پله از آنها عقب باشیم. اگر نتوانیم دانش فنی تولید کنیم همواره آنها محصول با کیفیت مناسب تر و قیمت پایین تر تولید می کنند و حاشیه سود خودشان را دارند و ما باید به دنبال آنها باشیم. این شرایط هم تنها مربوط به ایران نیست و همه کشورها این شرایط را دارند. از این رو برای رقابت کیفی و اقتصادی در دنیا باید صاحب دانش بود.

او به قراردادهای این مجموعه در حوزه فرایندها اشاره کرده و می گوید: در حوزه HD، PP، MTP امتمرکز هستیم و ادعای تولید دانش را داریم و حتی اسناد مهندسی را آماده کرده‌ایم اما مهم این است که سرمایه‌گذاری که این پتانسیل سرمایه گذاری را داشته باشد، محدود است و این مسئله خلاء اصلی ما در این مدل از قراردادهای تجاری است. تاکنون بارها همکاری مشترکی بین دانشگاه، شرکت خارجی و شرکت پژوهش و فناوری وجود داشته و دانش فنی هم ایجاد شده است و قابل رقابت با محصول خارجی است اما به عنوان مثال برای به تولید رسیدن پروپیلن از متانول حداقل به ۴۵۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری نیاز داریم. در واقع یکی از گلوگاه‌های عدم تجاری سازی محصولات ما در این عرصه همین موضوع است.

حق رویالیتی در قراردادها

پژوهان با بیان اینکه ما هم منتظر نمی‌مانیم و با پیگیری‌های صورت گرفته امیدوار هستیم در چند ماه آینده یک قرارداد HD با یکی از مجموعه‌ها منعقد کنیم، می‌افزاید: برخی شرکت‌ها که ظرفیت سرمایه گذاری دارند، شناسایی شده‌اند، اما باید در این حوزه با حساسیت بیشتر جلو رفت.

مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری در ادامه از قرارداد مشترک پنج ساله این شرکت با دانشگاه‌ها هم ابراز رضایت می کند و ادامه می‌دهد: غالب این قراردادها در فاز اول به حدود ۱۰۰ درصد رسیده‌اند. دلیل عقب ماندن به لحاظ اجرایی هم این بود که ادبیات ما در صنعت و آنها در دانشگاه قدری متفاوت بود که حالا اصلاح شده است و مشکلی وجود ندارد. این پروژه‌ها در برخی موارد مثل پروژه الفین و پایین دست پروپیلن از دیگر پروژها جلوتر هستند. پژوهان با اعلام اینکه حمایت از شرکت‌ها و قراردادهای این مجموعه غالبا به صورت «حق رویالیتی» است، تاکید می کند: توافق ما به این صورت است که باید تولیدی اتفاق بیفتد و از تولید در بازه زمانی نسبتا طولانی، درصد مشخصی را دریافت کنیم. مواردی بوده که با فروش لیسانس پولی دریافت کنیم اما معمولا با روش اول درآمد کسب می کنیم.

مدیرعامل شرکت پژوهش و فناوری پتروشیمی تاکید می کند: اگر بسیاری از این اقدام‌ها در صنعت پتروشیمی از قبل انجام نمی‌شد و تحریم‌ها زودتر اتفاق می‌افتاد، تحریم‌ها فقط در حوزه کاتالیست‌ها می توانستند کل پتروشیمی را فلج کنند. او در توضیح این موضوع می گوید: عملا از سال ۸۱ کارهای زیادی شروع کردیم و در برخی سال‌ها شدت کار بیشتر و کمتر بوده است و اینطور نیست که در یک برهه زمانی خیلی کوتاه بتوان در حوزه دانش فنی کاری را شروع کرد و جواب گرفت. به هر تقدیر کسب دانش فنی به زمان نیاز دارد و خوشبختانه این اقدام از قبل شروع شده و این توانمندی‌ها ایجاد شده است.

کاتالیست شاید از نظر هزینه دو درصد از کل کار پروسه تولید راه هم نداشته باشد اما گلوگاه آن پلنت صنعتی است و اگر نباشد تولید اتفاق نمی‌افتد و به راحتی هم قابل جایگزین نیست. خوشبختانه با اقدام‌هایی که از قبل صورت گرفته است، امروز شاهد آن هستیم که تحریم در عمل تاثیری در تولید ندارد و عملا هر کاتالیستی که تحریم می‌شود، در داخل کشور قابل تولید و تامین است. او با اعلام اینکه کل کاتالیست مصرفی کل کشور حدود ۴۰۰ تا ۴۵۰ میلیون دلار در سال براورد می‌شود، می گوید: بیش از ۵۰ درصد کاتالیست‌ها داخلی سازی شده که همه آنها جزء کاتالیست‌های پرمصرف بوده‌اند.

در حال حاضر روی سه کاتالیست و دو فرایند در حال کار هستیم؛ به عنوان نمونه روی MTO (تبدیل متانول به الفین)، الفین و روی متانول برای فناوری‌های مکاپلنت‌ها با ظرفیت یک میلیون و ۶۵۰ هزار و به بالا کار می کنیم. فناوری متانول تا ظرفیت یک میلیون تن در سال را داریم و برای تامین دانش فنی با ظرفیت بالاتر کار می کنیم.

وی تاکید دارد که تحریم در حوزه کاتالیست دیگر تاثیری ندارد و تقریبا دیگر بی تاثیر است و این روند را در آمار تولید و فروش به خوبی می‌توان دید. اما برای ورود به بازار رقابت منطقه‌ای موضوع تحریم اهمیت دارد و باید درباره آن فکر کنیم. امسال چند قرارداد با واحدهای مختلف برای دانش فنی تولید کاتالیست‌ها خواهیم داشت به عنوان نمونه می توان به دانش فنی کاتالیست PZ اشاره کرد.

قطعا امسال دانش تامین کاتالیست مورد نظر را تمام می کنیم و حتی به دنبال تولید این کاتالیست برای تست در یکی از واحدهای صنعتی هستیم.

> اگر کاتالیست در یک مجتمع استفاده و مورد قبول باشد، دیگر خیالمان راحت است که بازار دارد. چون تعداد مجتمع‌ها محدود و ارتباط خوبی بین آنها برقرار است و می‌توان نتایج حاصله در یک واحد را در اختیار دیگر واحدها قرار داد و یعنی این روند استفاده از محصول داخلی دومینووار پیش می‌رود و همه سختی در شکستن اولین سد است.

دستاوردهای صنعت پالایش گاز در قاب «مشعل»

معجزه خودباوری در افق توسعه

افتتاح واحد صنعتی تولید ماده بودارکننده که در واپسین روزهای سال گذشته از سوی رئیس جمهور انجام شد، بار دیگر نگاه‌ها را به سوی پیشرفت‌های کشور در عرصه بومی‌سازی فناوری‌های صنعت پالایش گاز جلب کرد. برای کشوری که انرژی‌اش گازمحور است و هیچ وقفه‌ای در روند تولید آن پذیرفتنی نیست، پاسخگویی به نیازهای متنوع فرآیندی، توسعه‌ای، بهینه‌سازی و آب، برق و بخار پالایشگاه‌های گاز، ضرورتی انکارناپذیر است. طرح‌های پالایش گاز شرکت ملی گاز ایران با تکیه بر استعدادهای مدیریتی و اجرایی و تجهیز به دانش روز آمد دنیا تاکنون دهها دستاورد سودمند و گرانبها به صنعت گاز عرضه کرده و اکنون نیز، پروژه‌های عظیمی مانند میترینگ و احداث مخازن ذخیره‌سازی را در دست اجرا دارد. موفقیت‌های درخشان اقتصادی و تکنولوژیک صنعت پالایش گاز کشور که در پرتوی تلاش‌های تحسین‌برانگیز فرزندان این مرز و بوم حاصل شد و خودکفایی کشور و قطع وابستگی به شرکت‌های غربی را در یکی از دشوارترین مقاطع تاریخی رقم زد، یک‌بار دیگر ثابت کرد که هیچ مانع و محدودیتی نمی‌تواند در عزم و اراده مهندسان ایرانی برای فتح افق‌های جدید در توسعه کشور خللی وارد کند. مهدی آقاجانی، سرپرست ساختمان و نصب طرح‌های پالایش گاز، در این گفت‌وگو ابعاد مختلف دستاوردهای اخیر این مجموعه پربار و موفق را تشریح کرده است که از نظرتان می‌گذرد.

امتیازهای خاص و دستاوردهای پروژه «ادورانت» را از دیدگاه اقتصادی، خودکفایی و چشم‌انداز صادرات تشریح کنید؟

این پروژه با هدف خودکفایی کشور در تامین محصول راهبردی مرکاپتان به‌عنوان ماده بودارکننده گاز طبیعی و به ظرفیت تولید ۸۰۰ تن در سال اجرا شد و ایران را وارد باشگاه جهانی تولیدکنندگان این فرآورده کرد. ما توانستیم محصولی تولید کنیم که نسبت به محصول مشابه شرکت فرانسوی، از خلوص بالاتری برخوردار است و در قیاس با تولیدات شرکت روسی، از برخی فرآیندهای پیشرفته‌تر و پیچیده‌تر سود می‌برد.

احداث واحد تولید ماده بودارکننده از پروژه‌های سودآور و اقتصادی صنعت گاز محسوب می‌شود، چراکه دوره بازگشت سرمایه دو تا سه سال برای آن پیش‌بینی شده است. امکان صادرات مازاد بر نیاز داخل نیز برای این پروژه وجود دارد و این مهم به معنای سودآوری و خلق ثروت برای کشور و ظرفیت تصاحب بازارهای متقاضی در منطقه است. افزون بر مزایای یاد شده، این فرآیند به‌گونه‌ای طراحی شده که پس از جداسازی ترکیبات گوگردی و کربنی، کیفیت میعانات گازی نیز بهبود می‌یابد و میعانات پالایشگاه با قیمت و ارزش‌افزوده بیشتری معامله می‌شوند.

از ویژگی‌های این پروژه، استفاده از فناوری‌های پیشرفته برای بسته‌بندی مرکاپتان طبق موازین زیست‌محیطی است که سبب می‌شود فروش و توزیع این ماده بدون آسیب به محیط انجام شود.

از دشواری‌های پروژه «ادورانت» بگویید؟

بیش از ۱۲۰۰ مدرک مهندسی در مرحله طراحی تفصیلی صادر شد که هریک از آنها چندین بار ویرایش شدند که نشان‌دهنده حجم بالای کار در فاز طراحی است. از سوی دیگر، انواع تجهیزات خاص پروژه با دشواری بسیار تهیه شد. این پروژه در محوطه پالایشگاه فاز یک اجرا شد که از مهم‌ترین تاسیسات مجتمع گاز پارس جنوبی است، از این‌رو در بخش اتصالات و اجرای خطوط زمین و زیرزمین با دقت بالایی کار کردیم. طبیعی است که اولویت بهره‌بردار، تداوم تولید و اولویت ما اجرای پروژه بود که باعث دوگانگی شده و گاهی سبب ایجاد مشکل در زمان‌بندی پروژه می‌شد.

پروژه احداث مخزن ذخیره میعانات گازی چه اهدافی را دنبال می‌کند و دستاوردهای آن کدامند؟

همان‌طور که می‌دانید، در فرآیند تولید گاز، مقادیری میعانات همراه گاز نیز تولید می‌شوند که باید به نحوی ذخیره شوند. بدیهی است که اگر نتوانیم میعانات گاز تولیدی پالایشگاه را ذخیره کنیم، روند تولید گاز طبیعی متوقف می‌شود؛ از این‌رو برای تداوم تولید گاز در پالایشگاه پارسیان، احداث مخزن ذخیره میعانات گازی به ظرفیت ۷۰ میلیون لیتر و در محل پالایشگاه پارسیان در دستور کار قرار گرفت. این پروژه اکنون مراحل نهایی را طی می‌کند و بنابر برنامه‌ریزی انجام شده، قرار است در دو فاز آماده بهره‌برداری شود. فاز اضطراری به‌گونه‌ای طراحی شده که در موقع لزوم، نیازهای پالایشگاه را پوشش دهد. فاز تکمیل مخزن نیز طبق برنامه در حال انجام است و برخورداری از سقف شناور، از ویژگی‌های منحصر به فرد آن است.

پروژه سیستم‌های اندازه‌گیری (میترینگ) از جمله برنامه‌های مهم طرح به شمار می‌آید. درباره اهداف و دستاوردهای این پروژه توضیح دهید؟

این پروژه با هدف اندازه‌گیری کمی و کیفی گازهای خروجی ۴ پالایشگاه اصلی مجتمع گاز پارس جنوبی تعریف شده و امکان پایش آنلاین گازهای تولیدی این مجتمع را فراهم می‌کند. در واقع ما می‌توانیم مزایای پروژه میترینگ را در دو بخش کمی و کیفی دسته‌بندی کنیم.

ضرورت‌های پایش کیفی خروجی‌های پالایشگاه‌ها کدامند؟

همان‌طور که می‌دانید، گاز خروجی پالایشگاه‌ها باید دارای مشخصات معین و به لحاظ برخی ترکیبات در محدوده مجاز باشد. مقادیر ترکیبات گوگردی، مرکاپتان‌ها و میزان آب و مشخصات فیزیکی هیدروکربن‌ها در خروجی پالایشگاه باید مطابق استاندارد و در محدوده مشخصی باشند، هرگونه تولید غیراستاندارد و وجود ترکیبات مضر در گاز خروجی می‌تواند پالایشگاه را با جریمه‌های جدی مواجه کند. این موضوع در بحث صادرات، اهمیتی دوچندان دارد چرا که کشور دریافت‌کننده، گاز ورودی را پایش می‌کند و در صورتی که مواد مضر فراتر از حدود استاندارد باشد، کشور صادرکننده جریمه می‌شود؛ از این‌رو برای ردیابی و کشف علت و منشا عدم رعایت‌های احتمالی و استانداردسازی خروجی پالایشگاه‌ها پروژه میترینگ تعریف شد.

اجرای پروژه میترینگ در بخش کمی چه مزیت‌هایی دارد؟

این پروژه در ۴ پالایشگاه به اجرا درآمده و قابلیت اندازه‌گیری ۲۰۰ - ۲۱۰ میلیون مترمکعب در روز را دارد که معادل ماکزیمم مقدار تولیدی این پالایشگاه‌ها به‌شمار می‌آید. یکی از مزایای اصلی این پروژه، چالش‌ها و کالیبراسیون تجهیزات اندازه‌گیری در محل است، این در حالی است که بیشتر میترها برای کالیبراسیون به خارج از کشور ارسال می‌شد.

چه دشواری‌هایی فراروی پروژه میترینگ قرار دارد؟

بحث اتصال ایستگاه‌های میترینگ به خروجی پالایشگاه‌ها و خط انتقال، یکی از چالش‌های عمده در اجرای این پروژه بود. برای قراردادن ایستگاه در خروجی پالایشگاه ناچار به اجرای عملیات برش و جوش بودیم تا گازهای خروجی از میتر عبور کنند. عملیات اتصال در بازه زمانی محدود (Shutdown) پالایشگاه انجام شد و اجرای موفق آن تحسین همکاران پالایشگاه را برانگیخت.

تعدد ذی‌نفعان، از چالش‌های دیگر پروژه میترینگ بود. معاونت دیسپچینگ شرکت ملی گاز، معاونت نظارت بر صادرات فرآورده‌های نفتی وزارت نفت، شرکت انتقال گاز، مدیریت نظارت بر تولید، سازمان پدافند غیرعامل کشور، سازمان حراست و پالایشگاه‌های گاز از ذی‌نفعان دخیل در این پروژه بودند که هماهنگی و پیشبرد پروژه را دشوار و زمان‌بر می‌کرد.

وضعیت پروژه میترینگ در بخش کمی‌وکیفی چگونه است؟

سیستم‌های اندازه‌گیری هم‌اکنون در پالایشگاه‌های اول، دوم، سوم و پنجم در سایت یک منطقه عسلویه نصب شده‌اند و از آنجا که از بهترین برندهای میتروآنالایزر دنیا در این پروژه استفاده شده است، خروجی پالایشگاه‌ها را می‌توان با دقت بسیار بالایی رصد و پایش کرد. اطلاعات دریافتی به وسیله تجهیزات اندازه‌گیری در اتاق کنترل پالایشگاه‌ها رویت و برای تصمیم‌گیری‌های کلان به مرکز دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران ارسال می‌شود. تجهیزات اصلی این پروژه به مرحله راه‌اندازی و بهره‌برداری رسیده است و هم‌اکنون اقدام‌های رفع نقص تجهیزات جانبی در حال انجام است. پالایشگاه‌ها نیز از اجرای این پروژه بسیار رضایت دارند، چراکه نسبت به گذشته بهتر می‌توانند فرآیندهای تولید را کنترل کنند و به لطف اطلاعات اخذ شده از آنالایزرها، تولیدی کاملا استاندارد داشته باشند.

کدام پروژه‌ها در طرح‌های پالایشی در مرحله مناقصه قرار دارند؟

پروژه بهبود سیستم اندازه‌گیری کیفی ایستگاه گازی بازرگان هم‌اکنون مراحل انتهایی فرآیند مناقصه را طی می‌کند. پروژه F & G (بهبود سیستم‌های اعلان و آشکارسازی گاز) پالایشگاه پارسیان در مرحله پیش‌پرداخت و شروع به کار است. همچنین پروژه توسعه پالایشگاه ایلام در مرحله نهایی فرآیند تهیه اسناد مناقصه و انتخاب مشاور قرار دارد.

در پایان اگر صحبتی دارید، بگویید.

پالایشگاه‌های گاز، مهم‌ترین ذی‌نفعان ما هستند. ماموریت پالایشگاه‌های گاز تولید این انرژی، بدون حتی یک لحظه وقفه است و این موضوع سبب مشکلات فراوانی می‌شود. همه می‌دانیم که فعالیت‌های اجرایی در پالایشگاه‌ها با چه محدودیت‌هایی روبه‌رو هستند. اخذ مجوزهای کاری با توجه به زنده بودن پالایشگاه‌ها، تغییرات این تاسیسات حین اجرای پروژه‌ها و محدودیت در دادن خدمات آب، برق و بخار، باعث ایجاد مشکل برای پروژه‌ها می‌شود. نکته دیگر درارتباط با چرخه کار در پروژه‌های EPC شامل انجام فعالیت، ارائه صورت وضعیت و پرداخت پول است، هریک از این سه عنصر به هم وابسته هستند و چنانچه دچار تاخیر شوند، چرخ پروژه به درستی نمی‌چرخد و رسیدن به اهداف پروژه با اشکال روبه‌رو می‌شود؛ از این‌رو مراقبت و رسیدگی به هر یک از این سه عنصر اهمیت بالایی دارد.

صنعت نفت از صنایع پیچیده و با ریسک بالاست که بروز حوادث در این صنعت، می تواند خسارت‌های جانی و مالی جبران ناپذیری به همراه داشته باشد. در طول تاریخ، حوادث زیادی در این صنعت رخ داده که پیامدهای فراوانی در بر داشته است. از این رو اهمیت درس آموزی از حوادث و سوانح در این صنایع، برای شناسایی مناطق پر ریسک چند برابر می شود. همانطور که می دانید، دانش به دست آمده در مورد علل حادثه، می تواند اجازه استقرار اقدام‌های پیشگیرانه و کاهش دهنده حوادث در محل را صادر کند. ضمن آنکه بازخورد ناشی از آن می تواند باعث بهبود رفتار ایمنی در افراد مستقر در فضای صنعت نفت شود. با بهره‌مندی از نکات درس آموزی از حوادث، می توان از نوع وقایع ناخواسته تشدیدکننده و بازدارنده آن، عواقب احتمالی وقایع ناخواسته و... به اقدام های کنترلی که می تواند عواقب ناشی از حوادث را محدود کند، دست یافت. به دلیل اهمیت این موضوع، هفته‌نامه «مشعل» قصد دارد با چاپ برخی درس آموزی از حوادث صنعت نفت کشورمان و جهان، گامی در مسیر کاهش حوادث بر دارد. در ادامه، درس آموزی از حادثه ریزش دیواره کانال و سقوط خاک دپو شده روی یکی از کارگران را می خوانید:

ریزش دیواره کانال و سقوط خاک دپو شده

حفاری به دلیل ماهیت ذاتی خطرناک از جمله عملیات با ریسک بالا محسوب می‌شود و در صورت توجه نکردن به الزام‌های ایمنی، همواره خطر ریزش دیواره‌ها و سقوط اوار در اینگونه عملیات وجود دارد. بیشتر کانال‌ها و مناطق گودبرداری شده به ظاهر بی‌خطر هستند ولی در واقع می توانند کشنده باشند. یک متر مکعب خاک تقریبا وزنی معادل ۱.۵ تن دارد. خطر سقوط و افتادن داخل کانال، مواجهه با گازهای سمی و کشنده، برخورد اجسام و سنگ با افراد از سایر خطرهای مهم در حفاری و گودبرداری به شمار می‌رود. از این‌رو شناسایی خطرات قبل از شروع کار، استفاده از روش‌های کنترلی، توجه جدی به الزام‌های ایمنی و نظارت منظم و مستمر در حین انجام کار از اهمیت چشمگیری در پیشگیری از حوادث در عملیات حفاری برخوردارند.

شرح حادثه

کارگران پس از یک روز بارانی برای ادامه حفاری و آماده سازی کانال به منظور احداث سازه حفاظتی لوله گاز، وارد کانالی به عمق ۱۹۰ سانتی متر، طول ۱۵ متر و عرض ۱۲۰ سانتی متر شدند که روز قبل از آن حفر کرده بودند؛ ولی هنوز دقایقی از آغاز کار نگذشته بود که بر اثر نیروی وزن حاصل از خاک حفاری که به طور غیر ایمن و با حجم قابل توجهی در لبه کانال دپو شده بود، دیواره کانال یکباره و ناگهانی ریزش کرد و باعث مدفون شدن یکی از کارگران پیمانکار شد. در این حادثه به دلیل ماهیت کوتاه مدت و کم هزینه پیمان مورد نظر، پیمانکار به صورت استعلام کتبی و بدون ارزیابی اچ‌اس‌ای و صرفا بر مبنای پایین‌ترین پیشنهاد مالی انتخاب شده بود و دستگاه نظارتی کارفرما نیز در چند روز منتهی به حادثه نظارت فیزیکی و اثر بخشی را انجام نداده بود.

تجزیه و تحلیل حادثه

علت مستقیم

- ریزش دیواره کانال بر اثر وزن ناشی از خاک دپو شده در لبه کانال

علل غیر مستقیم

- دپوی خاک حاصل از حفاری در لبه کانال
- نداشتن سایر و کار حفاظتی برای جلوگیری از ریزش دیواره کانال
- افزایش رطوبت و وزن خاک دپو شده در لبه کانال بر اثر بارندگی
- حفاری غیر ایمن و خطرناک کانال از سوی کارگران

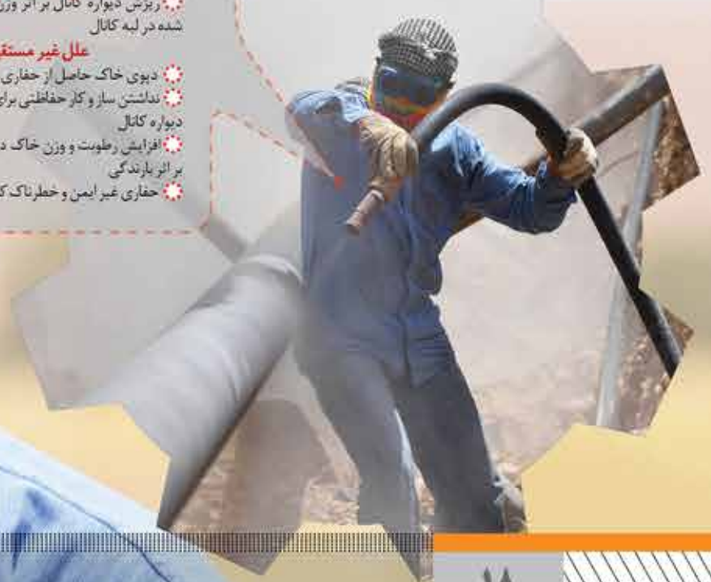

علل زمینه‌ای

- نداشتن صدور مجوز کار حفاری
- نظارت ناکارآمد و غیر موثر دستگاه‌های نظارتی کارفرما بر عملیات حفاری
- عدم برخورداری پیمانکار از مسؤول اچ‌اس‌ای و به تبع آن نداشتن رعایت الزام‌های ایمنی در عملیات حفاری از سوی پیمانکار
- عدم برخورداری فرد حادثه دیده از صلاحیت‌های حرفه ای اچ اس ای (دانش، تجربه و مهارت) ویژه عملیات حفاری
- شناسایی نکردن خطرها و ارزیابی ریسک های ناشی از عملیات حفاری
- اجرایی نکردن دستورعمل ایمنی حفاری

علل ریشه‌ای

- نهادینه سازی نکردن مدیریت اچ اس ای پیمانکاران برای معاملات متوسط (استعلام کتبی)
- پیاده نکردن موثر سیستم مجوزهای کار
- رویه سازمانی ناکارآمد و غیر موثر برای انجام بازرسی‌ها و نظارت‌های موثر اچ اس ای از سوی کارفرما بر فعالیت‌های پیمانکار که باعث عدم جذب و به کارگیری مسؤول اچ‌اس‌ای و همچنین عدم جذب نیروهای واجد صلاحیت از سوی شرکت پیمانکار شده است.
- برگزار نکردن آموزش های اچ‌اس‌ای اثر بخش برای نیروهای پیمانکاری
- رویه سازمانی ناکارآمد و غیر موثر برای انجام مطالعات شناسایی خطر، ارزیابی ریسک و اجرای دستورعمل های عملیاتی

راهکارهای فنی پیشنهادی برای پیشگیری از تکرار حادثه

- پیاده‌سازی الزام های مدیریت اچ‌اس‌ای پیمانکاران برای معاملات متوسط (استعلام کتبی)
- برگزاری دوره‌های آموزشی نظری و عملی موثر و کارآمد برای پیمانکاران به منظور آشنایی با خطرهای محیط کار و جلوگیری از بروز اشتباهات کاری و ارتقای سطح صلاحیت اچ‌اس‌ای آنها
- نهادینه سازی الزام‌های سیستم مجوز کار
- تقویت بازرسی‌ها و نظارت‌های موثر اچ اس ای از سوی دستگاه‌های نظارتی کارفرما بر فعالیت‌های پیمانکار و حصول اطمینان از رعایت الزام های بهداشت، ایمنی و محیط زیست در عملیات حفاری

- طرح‌ریزی و به کارگیری رویه عملیاتی موثر برای انجام مطالعات شناسایی خطر، ارزیابی ریسک‌ها و کنترل اثر بخش آنها در تمامی عملیات حفاری
- ایجاد ساز و کار قانونی لازم برای جذب به کارگیری سریع مسؤول اچ اس ای واجد صلاحیت از سوی پیمانکاران
- انجام معاینه‌های سلامت کار و اخذ گواهینامه سلامت جسمی و روانی برای کارگران پیمانکار
- برنامه‌ریزی و اجرای مستمر بازرسی‌های ایمنی از فعالیت‌ها و محل‌های خطرناک از سوی مسؤولان مربوط
- نظارت بر حسن اجرای دستور عمل‌های علمیاتی با هدف اطمینان از انجام فعالیت های کاری به روش صحیح و ایمن از سوی پیمانکاران

درس حادثه

- ماهیت کوتاه مدت و کم هزینه کار حفاری در مقایسه با هزینه‌های ایمن سازی آن از قبیل شیب‌بندی، شمع‌بندی و سپرگذاری نباید بهانه‌ای برای نادیده گرفتن اقدام‌های ایمنی شود یا از اهمیت آنها بکاهد.
- ارتقای سطح صلاحیت اچ‌اس‌ای پیمانکاران و نظارت بر حسن اجرای دستور عمل ایمنی حفاری نقش قابل توجهی در پیشگیری از حوادث در عملیات حفاری دارد.

تنش در منطقه خلیج فارس با انتشار خبر حمله به دو نفتکش اماراتی و نروژی در دریای عمان آغاز شد. پس از آن همزمان با سفر شینزو آبه، نخست وزیر ژاپن به تهران، دو نفتکش حامل محموله نفت به مقصد این کشور در سواحل امارات عربی متحده مورد حمله قرار گرفت. یک هفته بعد، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، یک پهپاد ارتش آمریکا را به اتهام تجاوز به حریم هوایی ایران ساقط کرد. دو هفته بعد یک ابرنفتکش حامل نفت ایران در تنگه جبل‌الطارق توقیف و پس از آن خبر توقیف نفتکش بریتانیایی در آب‌های ایران اعلام شد. مجموع رویدادهای فوق برای منطقه خلیج فارس پس از جنگ نفتکش‌ها که در ذیل جنگ تحمیلی عراق علیه ایران صورت گرفت، بی سابقه است. با این حال عواملی نظیر رشد آتی اقتصاد جهان، تبعات جنگ تجاری ایالات متحده با چین، کاهش رشد اقتصادی چین و سطح تولید و عرضه نفت تولیدکنندگان عمده نفت جهان از جمله آمریکا، روسیه و عربستان سعودی موجب شده که در مجموع بهای جهانی نفت با افزایش چشمگیری مواجه نشود. البته توجه به این نکته مهم است که اگر چه تاکنون معادلات بازار جهانی نفت در جهت کاهش تاثیرگذاری تنش‌های سیاسی و امنیتی بر قیمت حرکت کرده و حتی اثر این شوک‌ها بر قیمت، بسیار کوتاه‌مدت بوده و به سرعت از میان رفته است؛ اما تکرار رویدادهای تنش زا در خلیج فارس در آینده می‌تواند به افزایش چشمگیر بهای نفت منجر شود. کما اینکه آژانس بین‌المللی انرژی در مورد افزایش قیمت جهانی نفت با توجه به افزایش تنش در منطقه خلیج فارس هشدار داده است. اویل پرایس نیز با توجه به تبعات تنش‌های موجود تاکید کرده که وقوع هر نوع رویارویی نظامی در خلیج فارس می‌تواند قیمت نفت را تا ۳۲۵ دلار بالا ببرد. اگر چه تنش‌های حادث شده در خلیج فارس موجب افزایش چشمگیر بهای نفت نشده‌اند، اما به صورت غیر مستقیم بر آینده انتقال انرژی از این منطقه تاثیرگذار بوده‌اند. به عنوان مثال، افزایش قابل توجه نرخ بیمه نفتکش‌هایی که از خلیج فارس عبور می‌کنند، از یک سو هزینه انتقال انرژی را افزایش می‌دهد و از سوی دیگر حجم فعالیت شرکت‌های نفتی را با کاهش مواجه می‌کند، زیرا افزایش هزینه‌های نقل و انتقال انرژی موجب کاهش سود این شرکت‌ها می‌شود. چنین موضوعی در صورتی که در بلندمدت ادامه یابد، می‌تواند بر میزان رشد و توسعه اقتصادی در جهان نیز تاثیرگذار باشد.

آمریکا، مقصر اصلی

یکی از مهمترین دلایلی که می‌تواند توجیه کننده چرایی عدم افزایش چشمگیر بهای نفت در بازارهای جهانی پس از بروز تنش‌های بی سابقه در خلیج فارس باشد، این است که سیاست آمریکا مبنی بر به صفر رساندن فروش نفت ایران با شکست مواجه شده است. در واقع ایران با بهره‌گیری از روش‌های مختلف، تحریم‌های آمریکا را کم اثر و از بروز خلاء در بازارهای جهانی جلوگیری کرده است. این در حالی است که اگر خلاء نفت ایران در بازارهای جهانی با ناامنی در خلیج فارس توام می‌شد، آنگاه قیمت‌ها با جهش قابل توجهی مواجه می‌شدند.

بنابراین بر خلاف مواضع مقام‌های ارشد آمریکایی که ایران را متهم کرده‌اند که با دامن زدن به تنش‌ها به دنبال انتفاع از افزایش قیمت جهانی نفت است، تهران هیچ نیازی به ایجاد تنش ندارد. این در حالی است که ناتوانی آمریکا در سیاست به صفر رساندن فروش نفت ایران می‌تواند دلیل منطقی تری باشد که واشنگتن را مجاب کند از طریق اقدام‌های خرابکارانه در منطقه به دنبال اتهام زنی به تهران و در انزوا قرار دادن ایران باشد. در واقع آمریکا که با اعمال فشار بر خریداران نفت ایران نتوانسته سیاست‌های خود را پیش ببرد، تلاش می‌کند با اقدام‌های تخریبی در منطقه و افزایش تنش، اجازه صدور امن نفت سایر کشورها را نیز ندهد. بر این اساس آمریکا تلاش می‌کند ناکامی خود در جلوگیری از فروش نفت ایران را از طریق ایجاد خرابکاری و اقدامات تخریبی در منطقه جبران کند. در پیش گرفتن این سیاست غیر منطقی از سوی واشنگتن می‌تواند هزینه‌های همه کشورها را افزایش دهد. به عنوان مثال، وقایع تنش زا در خلیج فارس یک بار دیگر مسئله تامین امنیت انتقال انرژی در جهان را برجسته کرده است.

به نحوی که برخی کشورهای اروپایی در پی ایجاد نیروهای مشترک در این خصوص هستند. با این حال چنین اقدامی از سوی اروپا نه تنها نمی‌تواند تامین کننده امنیت انتقال انرژی باشد، بلکه ضریب درگیری در منطقه را نیز افزایش می‌دهد و در صورت وقوع چنین اتفاقی دیگر نمی‌توان نسبت به کنترل بهای انرژی در بازارهای جهانی خوشبین بود. با این اوصاف عامل ناامنی در انتقال انرژی از خلیج فارس بیش از آنکه به ایران یا سایر کشورهای منطقه مرتبط شود، از سیاست‌های ایالات متحده آمریکا ناشی می‌شود. خروج آمریکا از توافق هسته‌ای و اعمال فشارهای یکجانبه در قالب تحریم‌های اقتصادی و تلاش برای به صفر رساندن فروش نفت ایران، همگی در زمره اقدام‌های تخریبی به شمار می‌آیند که بر ناامنی در خلیج فارس دامن زده‌اند؛ از این رو اگر کشورهای مصرف کننده انرژی به دنبال یافتن مقصر برای افزایش تنش در منطقه هستند، باید انگشت اتهام خود را به سوی آمریکا نشانه بگیرند، زیرا پیش از اقدام‌های تحریمی و تخریبی آمریکا، منطقه خلیج فارس، شاهد هیچ یک از تنش‌های موجود نبود.

بازارهای انرژی به کدام سو می‌روند؟

تنش در خلیج فارس

همپرس طی هفته‌های اخیر، تنش‌ها در منطقه خلیج فارس به عنوان مهمترین شاهراه انرژی جهان افزایش یافته است. مورد هدف قرار گرفتن چهار کشتی در بندر فجیره امارات، آسیب دیدن دو کشتی تجاری در آب‌های دریای عمان و توقیف کشتی انگلیسی که وارد آب‌های سرزمینی ایران شده بود، همگی منطقه خلیج فارس را دستخوش تحولات قابل توجهی کرده اند که می‌توانند بر آینده بازارهای جهانی انرژی تاثیرگذار باشند.

برگزاری همایش چشم‌انداز نوآوری

همایش چشم‌انداز نوآوری درصنعت نفت، گاز وپتروشیمی، مهرماه امسال از سوی دانشگاه صنعتی شریف با حمایت وزارت نفت و مشارکت دیگر نهادها برگزار می‌شود. دراین رویداد، افزون بر ارائه رویکردهای نوین در حوزه نوآوری در صنعت و مرورفرصت‌ها و چالش‌های موجود درقالب سخنرانی‌های همایش، بزرگ‌ترین نمایشگاه شرکت‌های دانش‌بنیان واستارتاپ‌های صنعت نفت، گاز و پتروشیمی برگزار و به آشناسازی وایجاد ارتباط میان شرکت‌های بزرگ صنعت با شرکت‌های دانش‌بنیان پرداخته خواهد شد. درهمایش مزبور، همچنین، طرح‌های نوآورانه وفناورانه شرکت‌های دانش‌بنیان از سوی داوران متخصص صنعت و دانشگاه، ارزیابی و از طرح‌های برتر، تقدیر خواهد شد.

برگزاری نخستین نشست شورای سیاست گذاری

نخستین نشست شورای سیاست گذاری مربوط به همایش چشم‌انداز نوآوری در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی در دانشگاه صنعتی شریف برگزارشد. عرفان ریاحی، مدیر کل فناوری وزارت نفت در این نشست گفت: باید همه ذی‌نفعان، اعم از دولتی و خصوصی در بخش سیاست گذاری رویداد مورد نظر دخیل باشند، زیرا زمانی که سیاست گذاری از سوی یک بخش انجام می‌شود و بخش دیگری می‌خواهد آن را اجرا کند، به دلیل ناهمخوانی این دو بخش، نتیجه مورد انتظار حاصل نمی‌شود. وی به ظرفیت محدود حوزه فناوری اشاره و اظهار کرد: نباید این رویداد محدود و کوچک دیده شود وباید همه بازیگران نقش‌آفرین باشند، زیرا این تصمیم به رشد اکوسیستم نوآوری کمک می‌کند. ریاحی همچنین با اشاره به شکل گیری شورای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان صنعت نفت، گاز و پتروشیمی اظهار کرد: در وزارت نفت آمادگی لازم برای انجام هرگونه همکاری وجود دارد، ضمن این که مقام عالی وزارت نیز نسبت به این رویداد و نقش آن در صنعت نظر مساعد دارند. احمد خان‌بیگی، مدیر کل امور پژوهش وزارت نفت نیز درنخستین نشست شورای سیاست گذاری همایش چشم‌انداز نوآوری در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی گفت: این رویداد باید همانند یک پروژه تعریف ونیازهای موجود آن مشخص شود. وی تصریح کرد: اگر نگاه به برگزاری این رویداد، پروژه‌ای باشد، باید روش انجام آن نیز مشخص شود. علی ملکی، قائم‌مقام پژوهشکده سیاست گذاری دانشگاه شریف و دبیر علمی رویداد چشم‌انداز نوآوری در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی نیز با معرفی فعالیت‌های پژوهشکده اظهار کرد: هدف اصلی این نشست، بهره‌مندی ازحضور افرادی است که در موضوع‌های فناوری و نوآوری در گیرند و با توجه به شناختی که از صنعت دارند، می‌توانند به تقویت اکوسیستم نوآوری و فناوری در صنعت نفت و گاز و پتروشیمی کمک کنند. محمد ناطق، رئیس شورای سیاست گذاری همایش چشم‌انداز نوآوری و در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی نیز برگزاری همایش علمی و تخصصی برپایی بزرگ‌ترین نمایشگاه شرکت‌های دانش بنیان و استارتاپی صنعت، قدردانی از تامین کنندگان با عنوان جایزه نوآوری و خودکفایی و... را از اهم برنامه‌های این همایش دو روزه برشمرد.

راه‌اندازی مرکز نوآوری انرژی در دانشگاه امیرکبیر

مرکز نوآوری انرژی در دانشکده نفت دانشگاه امیرکبیر با هدف توسعه اکوسیستم استارتاپی نفت و گاز در بخش خصوصی کشور، راه‌اندازی می‌شود. به منظور راه‌اندازی مرکز نوآوری انرژی در دانشکده نفت دانشگاه امیر کبیر، قرارداد راه‌اندازی این مرکز در نشستی با حضور هیات‌مدیره شرکت آپادانا ونجرز ومدیران دانشگاه صنعتی امیرکبیر امضا شد. حسن حسینی تودشکی، معاون پژوهشی دانشگاه صنعتی امیرکبیر در این باره گفت: در ارتباط نزدیک و مؤثر با نمایندگان صنعت، دانشگاه پیشنهادهای خود را در تعامل با این نمایندگان مطرح می‌کند و این پیشنهادها پس از بررسی، به انعقاد قرارداد و ایجاد کسب‌وکارهای نوپا (استارتاپ) منتهی می‌شود. مهدی میرمعزی، رئیس هیئت‌مدیره انجمن نفت وعضو هیئت‌مدیره این شرکت استارتاپی نیز، از برنامه‌ریزی برای تعمیم وتوسعه راه‌اندازی مراکز نوآوری انرژی در کشور خبر داد و گفت: مرکز نوآوری انرژی آپادانا که در دانشگاه امیر کبیر ایجاد خواهد شد، می‌تواند نمونه و الگویی جامع در این حوزه باشد و امیدواریم این اقدام به نمونه‌ای عملیاتی در سطح کشور تبدیل شود. اواخر آذرماه سال گذشته، تفاهمنامه‌ای میان سه شرکت گسترش انرژی پاسارگاد، انرژی دانا و سرمایه گذاری نفت به منظور توسعه اکوسیستم استارتاپی، حمایت از کسب‌وکارهای نوپا و تاسیس صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر در حوزه انرژی امضا شد. این تفاهمنامه به تاسیس شرکتی مشترک (آپادانا ونجرز) انجامیده و این شرکت هم‌اکنون در تدارک توسعه اکوسیستم استارتاپی نفت و گاز در بخش خصوصی است. به گفته میرمعزی، فرصت‌های بکر ودست‌نخورده برای فعالیت‌های نوآورانه در صنعت نفت بسیار است و ظرفیت‌های فراوانی درهمه حوزه‌های صنعت نفت ازجمله بالادست، میان‌دست و پایین‌دست حوزه انرژی وجود دارد که حضور شرکت‌های استارتاپی برای ورود به این عرصه‌ها می‌تواند راهگشا باشد. توسعه فعالیت‌های استارتاپی وحمایت ازرویکردهای دانش‌بنیان، از اولویت‌های دولت به شمار می‌رود و وزیر نفت نیز، بارها بر این مهم و ضرورت حمایت از استارتاپ‌ها تاکید کرده است.

● شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران

برگزاری ۶ مرحله دوره آموزشی

مدیرعملیات شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران گفت: برای روسای نواحی این شرکت درسراسر کشور، ۶ مرحله دوره آموزشی درمجتمع آموزشی اندیشه برگزار شده است. وی گفت: این دوره‌ها با تاکید مدیر عامل و برنامه ریزی‌های انجام شده طی شش مرحله و با استفاده از توان و تخصص مدرسان داخلی برگزار شده است. محمد رضا مظلومی هدف از برگزاری این دوره‌ها را به روز رسانی دانش تخصصی روسای نواحی در زمینه‌های مختلف از جمله مقررات و دستورعمل‌های موجود، انتظارات سازمان‌ها و نهادهای حاکمیتی، بهبود کیفیت پاسخگویی و تکریم مشتریان و ارباب رجوع و همچنین ارتقای کیفی نظارت برمجاری عرضه بیان کرد.

وی افزود: با توجه به امکان پذیر نبودن حضور همه روسای نواحی در یک دوره آموزشی، مقررشد این دوره در شش مرحله، به مدت پنج روز برای هر گروه برگزار شود. وی با اشاره به اهمیت آموزش دربه روزرسانی دانش کاری و فنی مسئولان نواحی و مناطق، بهره‌گیری از ابزارهای جدید درسامانه تجارت آسان به منظور تسهیل در روند تامین سوخت مورد نیاز بخش‌های مصرف، توزیع الکترونیکی نفت سفید بازیرساخت بانکی، داشتن وحدت رویه بین مناطق ونواحی تابعه، همچنین تکریم ارباب رجوع ورضایت مندی مشتریان ازشرکت را ازجمله سرفصل‌های این دوره آموزشی برشمرد. مظلومی با بیان اینکه تمرکز روی بهبود فرایندها با هدف تسهیل در ارائه خدمات به مشتریان یکی دیگر از مباحث مطرح شده در دوره بوده است، گفت: درهر دوره ایجاد توازن و روند تامین نیاز بخش‌های مصرف و توزیع عادلانه و قانونمند سوخت در بین مجاری عرضه و مصرف کنندگان عمده و جز سوخت تشریح شد.

● منطقه ۱۰ عملیات انتقال گاز

افزایش پایداری در ارتباطات مخابراتی

عملیات اتصال مرکز بهره‌برداری خطوط لوله غدیر و تاسیسات تقویت فشار گاز جم‌وریز به شبکه فیبرنوری شرکت ملی گاز ایران اجرایی شد. حمید خدری، مدیر منطقه ۱۰ عملیات انتقال گاز با اشاره به نقش و اهمیت ارتباطات در پایداری عملیات انتقال گاز گفت: پروژه اجرای فیبر نوری به طول ۱۲ کیلومتر با هدف اتصال فیبر نوری به دو مرکز عملیاتی این منطقه در تاسیسات تقویت فشار گاز جم‌وریز و مرکز بهره‌برداری خطوط لوله غدیر به عنوان یکی از اهداف راهبردی این منطقه تعریف و اجرا شده است. وی با بیان این که فاز نخست این پروژه با اجرای بیش از ۵۸۰۰ متر مربع فیبر نوری بین پالایشگاه فجرجم و ایستگاه جم وریز انجام شده است، افزود: در فاز دوم این عملیات نیز بیش از ۶ هزار متر مربع فیبر نوری بین ایستگاه یادشده و مرکز بهره‌برداری غدیر اجرا شد.

مدیر منطقه ۱۰ عملیات انتقال گاز با اشاره به استفاده از تجهیزات و امکانات شرکتی در اجرای این عملیات اظهار کرد: اجرای طرح فیبر نوری در ایستگاه‌های یادشده صرفه‌جویی ۱۰ میلیارد ریالی را همراه داشته است. خدری تبادل اطلاعات بین RTU تاسیسات ودیگر مراکز صنعتی، افزایش سرعت وپایداری بیشتر ارتباطات داخلی، توسعه سیستم الکترونیک و نرم‌افزارهای داخلی، همچنین افزایش سرعت در پاسخگویی به ذی‌نفعان داخلی و اجتماعی وارتقای امنیت اطلاعات را مهم‌ترین مزایای اجرای این طرح برشمرد. منطقه ۱۰ عملیات انتقال گاز به عنوان یکی از مناطق مهم ده‌گانه شرکت انتقال گاز ایران، افزون بر انتقال حجم قابل توجهی از گاز در کشور، بخش عمده‌ای ازشبکه فیبرنوری شرکت ملی گاز ایران را به خود اختصاص داده است. این شرکت ارائه خدمات زیرساختی مخابراتی به مجتمع گازی پارس جنوبی، منطقه ویژه اقتصادی پارس، پالایشگاه گازفجرجم و پارسیان را نیز به‌عهده دارد.

● خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه خوزستان

پیشرفت ۹۰ درصدی در راه اندازی سامانه اسکادا

مدیر شرکت خطوط لوله ومخابرات نفت منطقه خوزستان از راه اندازی بیش از ۹۰ درصد طرح سامانه اسکادا دراین حوزه عملیاتی خبر داد. حمیدرضا کیهان پور با اشاره به این که فرایند انتقال مواد و فراورده‌های نفتی از خطوط لوله انتقال نفت وتأسیسات از این پس به صورت آمار و نمودار مانیتور و قابل مشاهده خواهدبود، افزود: اسکادا، فناوری است که امکان جمع‌آوری اطلاعات از مراکز انتقال نفت، تاسیسات دور دست وارسال دستورعمل‌های کنترلی به آنها را فراهم وکاربر را از حضور و اقامت در مراکز انتقال نفت و محل تاسیسات یا بازدید از آنها در هنگام کار نرمال بی‌نیاز می‌کند.

وی اسکادا را مدرن ترین روش کنترل و نظارت و ثبت اطلاعات سیستم‌های اتوماسیون صنعتی خواند و ادامه داد: این سامانه، به وسیله مجموعه بی ال سی، حسگرهای هوشمند، شبکه‌های صنعتی، رایانه‌های و سرور ایجاد می‌شود؛ به طوری که می‌توان نظارت، حتی کنترل منطقی خود را در هر جا که این امکان تعریف شده باشد (مراکز انتقال نفت—تاسیسات، محیط‌های غیر صنعتی) داشته باشیم. وی اظهار کرد: در سیستم اسکادا، اتاق کنترل می‌تواند با پایش ورصد شرایط کنونی اطلاعات سامانه اسکادا و برپایه داده‌های به‌دست آمده، دستورهای لازم را صادر کند. کیهان پور درباره مزیت‌های سامانه اسکادا گفت: هنگامی که ابعاد تاسیسات و مراکز انتقال نفت گسترش می‌یابند و چندین کیلومتر بین یک مرکز انتقال تا مرکز دیگر فاصله وجود دارد، کاهش هزینه بازدیدهای متناوب، مزایای اسکادا را بیشتر نمایان می‌سازد.

● شرکت ملی نفت ایران

ارزیابی عملیاتی—تخصصی آتش‌نشانان

چهارمین دوره ارزیابی آمادگی عملیاتی-تخصصی آتش‌نشانان شرکت ملی نفت ایران، مردادماه امسال درمجتمع ورزشی آموزشی ومرکز آموزش نفت محمودآباد برگزار می‌شود.

این رویداد عملیاتی—تخصصی، ازسوی مدیریت اچ اس ای شرکت ملی نفت ایران وباهدف ایجاد انگیزه ونشاط آتش نشانان، ارتقای توان جسمی وقابلیت‌های ذهنی، بالا بردن مهارت‌های فنی وعملیاتی به‌ویژه درشرایط اضطرار، همچنین تبادل تجارب عملیاتی وایجاد رقابت سالم در میان آتش‌نشانان، براساس استانداردهای ملی و بین‌المللی، به مدت پنج روز (۲۱ تا ۲۵ مردادماه)، برگزار می‌شود.

در این ارزیابی، آتش‌نشانان ۱۳ گروه از مدیریت‌ها و شرکت‌های فرعی و تابع شرکت ملی نفت ایران در قالب گروه‌های هشت نفره در ۶ ماده به رقابت خواهند پرداخت.

عبور ازموانع (۱۰۰ متر)، عملیات امدادی و اطفای حریق (۱۰۰*۴)، عملیات استفاده از PPE وحمل هوزآتش‌نشانی، همچنین بالا رفتن از نردبان طنابی نجات، عملیات آب‌رسانی از منبع به سبیل نشانه، عملیات ترکیبی آتش‌نشانی و امداد و نجات، مواد شش‌گانه‌ای هستند که آتش نشانان شرکت ملی نفت ایران در آنها به رقابت می‌پردازند.

● شرکت مهندسی و توسعه نفت

افزایش ضریب اطمینان تولید نفت در یادآوران

اتصال میدان نفتی یادآوران به نیروگاه غرب کارون و برق دارشدن آن، ضریب اطمینان تولید نفت این میدان را افزایش خواهد داد. توسعه میدان نفتی یادآوران، نخستین طرحی است که از طریق نیروگاه غرب کارون برق‌دار می‌شود. حجت نوروزی، سرپرست طرح توسعه میدان نفتی یادآوران در شرکت مهندسی و توسعه نفت گفت: توسعه میدان نفتی یادآوران، نخستین طرحی است که از طریق نیروگاه غرب کارون برق‌دار می‌شود. وی اظهار کرد: اتصال این میدان نفتی به نیروگاه غرب کارون، اقدامی است که ضریب اطمینان تولید مستمر و بدون وقفه نفت از این میدان مشترک را دوچندان خواهد کرد. نوروزی با تأکید بر مشترک بودن میدان نفتی یادآوران با کشور عراق اظهار کرد: به منظور برون‌رفت از چالش افت تولید ناشی از کمبود برق مستمر، همچنین به منظور جلوگیری از وقفه در استحصال نفت، تامین برق این میدان نفتی از طریق نیروگاه غرب کارون، در دستور کار قرار گرفته و عملیاتی شدن آن نیز در دست اقدام است. وی با اشاره به این که اتصال به نیروگاه غرب کارون، از الزام‌های تولید در طرح توسعه میدان نفتی یادآوران است، افزود: هماهنگی‌های لازم با نیروگاه، غرب کارون انجام وتجهیزات مورد نیاز نیز برای اجرای عملیات تامین شده است. به گفته سرپرست طرح توسعه میدان نفتی یادآوران، حفر کانال‌های کابل کشی به منظور اتصال به نیروگاه غرب کارون نیز به زودی آغاز می‌شود. برق مصرفی طرح توسعه میدان نفتی یادآوران ۱۷ مگاوات است که این حجم برق از طریق پنج ژنراتور گازی تامین می‌شود. سه ژنراتور از این پنج ژنراتور در سرویس است و دو ژنراتور دیگر نیز به صورت آماده‌باش هستند.

به کارگیری لوله‌های غیرفلزی در آزادگان جنوبی

سرپرست طرح توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی از اجرای موفق به کارگیری فناوری لوله‌های غیرفلزی در این طرح توسعه‌ای خبر داد.

نصرالله زارعی با بیان این که استفاده از فناوری لوله‌های غیرفلزی منعطف (flexible pipe) برای نخستین بار در توسعه میدان‌های نفتی غرب کارون به کارگرفته شده است، اظهار کرد: این طرح با مدیریت و نظارت شرکت متن و مشارکت یک شرکت اروپایی انجام شده است.

وی با اشاره به انتقال نفت هفت حلقه چاه بخش شمالی میدان نفتی آزادگان به وسیله لوله‌های غیرفلزی به منیفولد ۲ و ۷ اظهار کرد: هم‌اکنون یکی از این هفت حلقه چاه از طریق لوله منعطف به طول بیش از سه کیلومتر و فشار ۱۰۵۰ پی اس آی (پوند بر اینچ مربع) به منیفولد ۲ متصل شده است. زارعی گفت: بقیه چاه‌ها نیز با تکمیل عملیات احداث خطوط جریانی مربوط، به طول تقریبی ۲۶ کیلومتر، تا پایان شهریورماه متصل می‌شوند. سرپرست طرح توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی گفت: با توجه به بررسی‌های کارشناسی انجام شده وموفقیت‌آمیز بودن اجرای طرح به کارگیری لوله‌های غیرفلزی، استفاده از این لوله‌ها در برنامه‌های آینده طرح توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی قرار دارد. وی با بیان اینکه لوله‌های غیرفلزی در قالب کلاف‌های ۴۰۰ متری تامین شده است، تصریح کرد: استفاده از این لوله‌ها به دلیل ویژگی سازگاری با محیط تالاب، سرعت در اجرا، کیفیت مناسب، نگهداری آسان‌تر، همچنین نیاز نداشتن به حفاظت کاتدی و طول عمر مناسب بین ۲۰ تا ۲۵ سال در شرایط سخت آب و هوایی و مناطق جغرافیایی، مورد توجه شرکت ملی نفت ایران قرار گرفته است.

● شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت

تعهد در قبال سرمایه‌گذاران

مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت با تاکید برضرورت حمایت از شرکت‌های سرمایه‌گذار بخش خصوصی در اجرای طرح‌های ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر گفت: وزارت نفت به همه تعهدهای خود در زمینه پرداخت به سرمایه‌گذاران عامل صرفه‌جویی در این طرح‌ها عمل کرده است. محسن دلاویز در نخستین نشست کارگروه بررسی مشکلات اجرایی طرح‌های ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر به میزبانی شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، نقش بخش خصوصی در اقتصاد کشور را به‌ویژه درشرایط کنونی بسیار تعیین کننده برشمرد وافزود: باید سازوکاری منظم برای پرداخت بدهی‌های معوقه به شرکت‌های سرمایه‌گذار تعریف شود تا انگیزه برای حضور در طرح‌ها و پروژه‌هایی از این دست که به رونق تولید و اقتصاد کشور می‌انجامد، افزایش یابد. وی با بیان اینکه اجرای طرح‌های ماده ۱۲ به حفظ سرمایه‌های بین‌نسلی و محیط زیست منجر خواهد شد، اظهار کرد: وزارت نفت به تعهدهای خود در زمینه پرداخت به سرمایه‌گذاران عامل صرفه‌جویی در طرح‌های بهینه‌سازی مربوط به ماده ۱۲ عمل کرده و سازمان برنامه و بودجه کشور نیز، منابع مالی لازم را تخصیص داده، اما این پول هنوز به بخش خصوصی پرداخت نشده است.

پرداخت منظم یارانه‌ها

احمد زراعتکار، معاون امور انرژی سازمان برنامه و بودجه کشور نیز گفت: تعریف و اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها در قالب ماده ۱۲، پنجره جدیدی برای تامین منابع مالی است. وی با بیان اینکه شرکت ملی نفت ایران، سهم خود از یارانه‌ها را هر ماه به‌طور منظم پرداخت کرده است و اجرای طرح‌ها در قالب ماده ۱۲ نیز که در دستور کار این شرکت قرار دارد، رویکرد مناسبی برای تامین منابع مالی به شمار می‌رود، ادامه داد: اجرای پروژه‌ها در قالب این ماده قانونی، به مثابه یک بازی برد-برد است، به‌ویژه که می‌توانند در کاهش مصرف انرژی نیز نقش بسزایی ایفا کنند. زراعتکار با اشاره به صرفه اقتصادی اجرای پروژه‌ها در قالب این ماده قانونی عنوان کرد: اگر چهارهزار میلیارد تومان برای طرح‌های بهینه سازی و گازرسانی در این قالب سرمایه‌گذاری کنیم، بعد از یک سال ۳۰ هزار میلیارد تومان برداشت خواهیم کرد.

حمایت از طرح‌های ریلی

نورالله بیرانوند، معاون راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران نیز در این جلسه با اشاره به حمایت‌های قاطعانه شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت از اجرای طرح‌های توسعه حمل‌ونقل ریلی در قالب ماده ۱۲ عنوان کرد: به محدودیت‌های منابع مالی در کشور واقف هستیم و تنها خواهان تعیین درصد مشخص و سقف زمانی برای پرداخت به سرمایه‌گذاران عامل صرفه‌جویی هستیم تا بخش خصوصی بتواند با برنامه‌ریزی، تعهدهای خود را انجام دهد و اعتماد سرمایه‌گذار نیز آسیب نبیند. وی افزود: همانقدر که پرداخت یارانه‌ها به تک تک افراد اهمیت دارد، پرداخت به بخش خصوصی و جلب اعتماد آنها نیز حائز اهمیت است.

• شرکت نفت فلات قاره ایران

تعویض رایزر خط اصلی انتقال نفت

رایزر خط لوله انتقال نفت سکوی R۴ میدان رشادت با همت کارکنان زحمتکش منطقه لاوان در روزهای گرم و شرجی تابستان تعویض شد. فریبرز اداراکی، رئیس سکوی رشادت گفت: در سازه‌های دریایی و خطوط لوله بخش‌هایی که در ناحیه جزر و مدی قرار دارند، همیشه در معرض آسیب‌های شدید محیطی هستند و به توجه خاصی در طراحی، تعمیر و نگهداری نیاز دارند. وی افزود سکوهای دریایی معمولا برای طول عمری ۲۵ ساله طراحی و ساخته می‌شوند که در این بین سکوی رشادت با قدمتی بیش از ۵۰ سال، یکی از تاسیسات رکوددار فراساحلی در آب‌های نیلگون خلیج فارس است. به گفته اداراکی، به دلیل فرسودگی و ایجاد خوردگی در سطوح بیرونی، چند بار این خط به صورت موقت تعمیر شد و همزمان برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای برای نوسازی و تعویض آن در دستور کار قرار گرفت. وی تصریح کرد: برای انجام این عملیات، خط قدیمی می‌بایست پس از ایمن‌سازی در زمان جزر کامل از پایین‌ترین قسمت ممکن بریده و پس از آماده‌سازی قطعه جدید روی آن جوشکاری شود که در سرویس قرار گیرد. وی مهار خط وجلوگیری از سقوط به قعر دریا پس از جدا شدن از سکو، فراهم کردن شرایط ایمن برای انجام جوشکاری و برشکاری، همچنین محدودیت زمان کار با توجه به پدیده جزر و مد، رطوبت بسیار بالا در سطح آب و گرمای طاقت‌فرسای مرداد ماه را از چالش‌های جدی این پروژه افتخارآفرین برشمرد. رئیس سکوی رشادت گفت: فعالیت چشمگیر همکاران تعمیرات زیرآب در مهار رایزر، طراحی، ساخت و نصب فریم نگه‌دارنده در زیرآب، همکاری دریرش لوله در ناحیه جزر و مدی و تلاش شبانه‌روزی گروه تعمیرات منطقه و سکو در ایمن‌سازی، نصب و جوشکاری، انجام این پروژه بزرگ را امکان‌پذیر ساخته است.

نقش نوبتکاران در تولید پایدار

رئیس منطقه عملیاتی خارک با تاکید بر نقش کارکنان نوبتکار مناطق اقماری در تداوم تولید پایدار و حفظ روند رونق تولید، این مهم را جهادی بزرگ با درجه سختی به مراتب بالاتر عنوان کرد. عباس رجب‌خانی در آیین قدردانی از نوبتکاران باسابقه منطقه خارک اظهار کرد: همکاران سختکوش نوبتکار بخش‌های مختلف اعم از تولید، اچ‌اس‌ای، حراست و... نقش تاثیرگذاری بر تداوم تولید پایدار و حفظ روند رونق تولید دارند که بسیار با اهمیت است. وی کار اقماری را در بین دیگر مشاغل مجموعه صنعت نفت دشوارتر توصیف و نوبتکاری در اقماری را به صورت ویژه مهم برشمرد. رئیس منطقه عملیاتی خارک با بیان این آیین تکریم از نوبتکاران برای نخستین بار در بین دیگر مناطق عملیاتی شرکت نفت فلات قاره ایران و با نگاه ویژه به این قشر زحمتکش و پرتلاش در منطقه عملیاتی خارک برگزار شده است، افزود: امیدوارم این آیین در دیگر مناطق و شرکت‌های دارای سیستم نوبتکاری نیز اجرایی شود. منعالی جهرمی، رئیس عملیات تولید و معاون منطقه عملیاتی خارک نیز با اشاره به اهمیت و نقش کلیدی نوبتکاران در عرصه تولید پایدار گفت: نوبتکاران، امانتدارانی هستند که در سال‌های متمادی، تاسیسات را راهبری می‌کنند و نقش بسیار چشمگیری در تداوم تولید داشته و دارند.

• شرکت ملی گاز ایران

ارزیابی عملکرد شاخص‌های اختصاصی سال ۹۸

مدیر مهندسی ساختار و نبیر کمیسیون بهره‌وری شرکت ملی گاز ایران از ارزیابی شاخص‌های اختصاصی سال ۹۸ شرکت ملی گاز ایران از سوی سازمان اداری و استخدامی کشور خبر داد. مجید کشاورز گفت: با توجه به لزاع بخشنامه ارزیابی عملکرد سال ۹۸ دستگاه‌های اجرایی سطح ملی، استانی و فرایند اجرایی آن از سوی معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور، ۹۷ تیم ارزیابی شاخص‌های اختصاصی صنعت نفت سازمان اداری و استخدامی کشور به سرپرستی امید ابراهیمی (مسئول ارزیابی عملکرد صنعت نفت)، اداره کل تشکیلات، روش‌ها و نمالی سازمانی به سرپرستی ابادار (مسئولی ارزیابی عملکرد وزارت نفت) و مدیریت مهندسی ساختار این شرکت به سرپرستی فریدبن سعید (مسئولی ارزیابی عملکرد شرکت ملی گاز ایران)، از ۲۵ تیرماه به مدت سه روز عازم منطقه ۸ عملیات انتقال گاز و شرکت گاز استان آذربایجان شرقی به عنوان پایلوت شدند. وی بازدید از تاسیسات صادرات گاز به ارمنستان در ایستگاه اندازه‌گیری نوردوز، ایستگاه تقویت فشار گاز، مرکز بهره‌برداری خطوط لوله تبریز، مرکز خودکار امداد گاز و دیسپچینگ گاز استان آذربایجان شرقی را از جمله برنامه‌های ارزیابان اعلام و اظهار کرد: در این بازدید، همکاران مجموعه‌های یادشده، فعالیت‌های خود را در جهت شاخص‌های اختصاصی ارزیابی عملکرد برای گروه ارزیاب تشریح کردند. کشاورز گفت: نتایج این ارزیابی به همراه نتایج ارزیابی شاخص‌های عمومی در پایان مرداد ماه امسال از سوی سازمان اداری و استخدامی کشور نهایی اعلام و نیمه دوم شهریور ماه در جشنواره شهید رجایی از دستگاه‌های برتر کشور از سوی رئیس جمهوری تقدیر خواهد شد. به گفته مدیر مهندسی ساختار و نبیر کمیسیون بهره‌وری شرکت ملی گاز ایران، در این بازدید در حضور نمایندگان سازمان اداری و استخدامی کشور و گروه ارزیاب شاخص‌های اختصاصی آن سازمان از پروژه‌های استقرار سیستم مکانیزه مدیریت نگهداری و تعمیرات استقرار بهبود سیستم مکانیزه فرایندهای کسب‌وکار، همچنین پروژه استقرار سیستم هزینه‌های مبتنی بر فعالیت (ABC) در جهت ارتقای بهره‌وری و عملکرد شرکت انتقال گاز رونمایی شد.

• شرکت ملی گاز ایران

انتصاب سرپرست مدیریت امور بین الملل

معاون وزیر نفت در امور گاز با صدور حکمی، حمیدرضا حق‌بین چهرمی را به عنوان سرپرست مدیریت امور بین‌الملل شرکت ملی گاز ایران منصوب کرد. رئیس بازاریابی فراورده‌های نفتی مدیریت امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران، حضور در دفتر نمایندگی امور بین‌الملل شرکت ملی نفت در چین و ریاست بخش بازاریابی و صادرات گاز مایع، از سوابق حق‌بین است. وی متولد سال ۱۳۵۰ هجری شمسی و فارغ‌التحصیل مهندسی شیمی از دانشکده فنی و مدیریت ارشد بازرگانی از دانشکده مدیریت دانشگاه تهران است.

• پخش فراورده‌های نفتی منطقه آذربایجان شرقی

افزایش توزیع سوخت با بهره‌برداری از جایگاه جدید

مدیرشرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی منطقه آذربایجان شرقی از افزایش ظرفیت توزیع سوخت باافعال شدن یک جایگاه جدید دراین حوزه عملیاتی خبرداد. ابوالفضل روح‌اللهی گفت: این جایگاه جدید عرضه سوخت درمجتمع خدماتی- رفاهی شهریار (کیلومتر ۵۵ جاده تبریز-اهر) در زمینی به مساحت ۷ هزار متر مربع احداث شده است. به گفته وی، جایگاه احداث شده درمجتمع خدماتی—رفاهی شهریار که یکصدوشصت و پنجمین مرکز احداث شده برای عرضه سوخت در استان آذربایجان شرقی است، باهشت نازل بنزین و گازوییل، سوخت‌رسانی به خودروها را انجام می‌دهد. روح‌اللهی با بیان اینکه این جایگاه با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی احداث شده است، اعتبار هزینه شده برای آن را ۲۰ میلیارد ریال اعلام کرد. مدیر شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی منطقه آذربایجان شرقی تاکید کرد: با بهره‌برداری ازجایگاه عرضه سوخت احداث شده در مجتمع خدماتی- رفاهی شهریار، علاوه بر ارائه خدمات مطلوب سوخت‌رسانی به مسافران و شهروندان، برای چند نفربه طورمستقیم اشتغالزایی شده است.

• شرکت بهره‌برداری نفت و گاز اروندان

تقدیر استاندار از خدمات در زمان سیلاب

استاندار خوزستان از شرکت نفت و گاز اروندان برای خدمات جهادی در زمان سیلاب اخیر قدردانی کرد. غلامرضا شریعتی با اهدای لوح سپاس از جهانگیر پورهنگ، مدیرعامل این شرکت در پی خدمات‌رسانی و انجام اقدام‌های اضطراری در سیلاب خوزستان تجلیل کرد. شرکت نفت و گاز اروندان به عنوان معین خرمشهر و شادگان در سیلاب خوزستان انتخاب شد و با تشکیل قرارگاه، حضور میدانی و ارائه خدمات عمرانی و پشتیبانی، نقش خود را در این شرایط بحرانی ایفا کرد. احداث سیل‌بند در ۲۲ روستا برای مهار سیلاب، به‌کارگیری دو هزار و ۳۶۳ دستگاه ماشین‌آلات سنگین و ۲۰۰ دستگاه ماشین‌آلات سبک، همچنین تامین ۳۰ هزار لیتر سوخت، بخشی ازخدمات شرکت نفت و گاز اروندان در سیلاب خوزستان بوده است.

• شرکت گاز استان البرز

افتتاح نیروگاه خورشیدی

مدیرعامل شرکت گاز استان البرز از افتتاح نیروگاه خورشیدی متصل به شبکه با توان ۵۰ کیلووات، در این شرکت خبرداد.

حسین تقی‌نژاد هدف از بهره‌برداری از این نیروگاه را مدیریت سبز، حفظ محیط زیست و مدیریت مصرف انرژی عنوان و اظهار کرد: افتتاح این نیروگاه خورشیدی، افزون بر صرفه جویی اقتصادی مطلوب، گامی در جهت تحقق اقتصاد مقاومتی است.

وی اظهار کرد: با بهره‌برداری از نیروگاه خورشیدی بهره‌برداری شده در شرکت گاز استان البرز می‌توان مازاد برق تولیدی را به دیگر نهادها ارائه و برای این شرکت کسب درآمد کرد.

تقی‌نژاد بابیان اینکه راه‌اندازی نیروگاه خورشیدی افزون بر صرفه‌جویی درمصرف برق، باری‌رسان رونق اقتصاد کشور نیز خواهد بود، یاد آور شد: این سازه با ۱۵۴ صفحه فتوولتاییک ایرانی بنا شده در دو طبقه، برای نخستین بار با هدف رونق تولید ملی و اقتصاد مقاومتی، احداث شده است.

به گفته مدیرعامل شرکت گاز استان البرز، طبق برنامه پنج ساله ششم توسعه، سازمان‌های دولتی ملزم به استفاده از فرزی‌های تجدیدپذیری مانند خورشید و باد هستند که به وسیله آن ۲۰ درصد برق مصرفی مورد نیاز خود را تامین کنند.

• خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه شمال شرق

تعمیر مخزن ۱۰ میلیون لیتری

معاون فنی شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه شمال شرق از تعمیر مخزن ۱۰ میلیون لیتری بنزین مرکز انتقال نفت امام تقی به هدف ایمن سازی آن خبر داد.

محمدعلی دهقان گفت: شست‌وشو، لایروبی کف، تعمیرات سقف و اضافه کردن یک شیر (دیل ولو) از جمله موارد انجام شده در فرایند تعمیرات این مخزن است.

وی با اشاره به پایش مخزن ۵۰۳ مرکز انتقال نفت امام تقی توسط واحد بازرسی فنی شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه شمال شرق، افزود: در این پایش مشخص شد که سقف شناور مخزن مزبور دارای چندین نقطه خوردگی است که باید ترمیم و جوشکاری شود.

رییس واحد بهداشت، ایمنی و محیط زیست (اچ‌اس‌ای) شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت منطقه شمال شرق نیز دربارهٔ عملیات ایمن‌سازی سقف مخزن ۵۰۳ مرکز انتقال نفت امام تقی گفت: برای این منظور ۲۱۰ هزار لیتر بنزین داخل این مخزن به وسیله پمپ‌های آب گردو کف کش آتش‌نشانی تخلیه و عملیات ترمیم در خصوص آن انجام شده است.

علی عرب‌یار محمدی، تسریع در عملیات تهویه مخزن با گازوییل، تخلیه مجدد مخزن از این فرآورده، همچنین جمع‌آوری ۱۲ هزار لیتر لجن نفتی و انتقال آن به مخازن یک هزار لیتری را بخش دیگری از عملیات برای آماده‌سازی تعمیر مخزن ۵۰۳ مرکز انتقال نفت امام تقی برشمرد.

• پالایشگاه شهید هاشمی‌نژاد

تبدیل مسؤولیت اجتماعی به ارزش

مدیرکل بهزیستی استان خراسان رضوی گفت: تلاش مدیران و کارکنان پالایشگاه شهید هاشمی‌نژاد برای عمل به مسؤولیت‌های اجتماعی، این مهم را به یک ارزش تبدیل کرده است. حمیدرضا پوریوسف در بازدید از پالایشگاه گاز شهید هاشمی‌نژاد با اشاره به اجرای مسؤولیت‌های اجتماعی از سوی این پالایشگاه گاز تصریح کرد: حمایت‌های پالایشگاه خانگیران از کسب‌وکارهای نوپا و شرکت‌های داخلی فعال در شهرستان سرخس، زمینه ساز شکوفایی فعالیت‌های اقتصادی در این شهرستان مرزی شده است. وی تصریح کرد: مدیران و کارکنان پالایشگاه در قالب فعالیت مسؤولیت اجتماعی ارتباط بسیار مناسبی را با جامعه هدف بهزیستی برقرار کرده‌اند و این نهاد از خدمات خیرخواهانه کارکنان پالایشگاه برخوردار شده است.

مدیرکل بهزیستی خراسان رضوی اظهار کرد: بهزیستی خراسان رضوی جامعه هدف وسیعی را زیر پوشش دارد و در نشست با مدیران پالایشگاه گاز خانگیران، مقرر شد برای برگزاری کلاس‌های آموزشی و توانمندسازی جامعه هدف بهزیستی شهرستان سرخس با مشارکت پالایشگاه، اقدام‌های خوبی انجام شود.

• پخش فراورده‌های نفتی منطقه تربت حیدریه

آموزش‌های کوتاه‌مدت ایمنی پیش از آغاز کار

معاون فنی و عملیاتی شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی منطقه تربت حیدریه از برگزاری آموزش‌های کوتاه‌مدت ایمنی (تی بی ام) پیش از آغاز کار خبر داد. مصطفی نخعی با بیان اینکه این آموزش‌ها با هدف کاهش حوادث و بیماری‌های شغلی برگزار می‌شود، اظهار کرد: انسان مهم‌ترین و اصلی‌ترین رکن سامانه مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست است. از این رو، با شناسایی صحیح و کامل خطرها و توجیه کارکنان درگیر با فعالیت، می‌توان از احتمال و شدت حادثه تا حد زیادی کاست و گام در دستیابی به محیط ایمن برداشت.

وی با بیان اینکه برگزاری نشست‌های آموزش ایمنی در محیط کار از جمله روش‌های موثر در کاهش حوادث و بیماری‌های شغلی است، تجربیات موفق تئوری و عملی به دست آمده در این زمینه را تابیدی بر این موضوع عنوان کرد. نخعی گفت: در نشست‌های تی بی ام مختصری از شرایط کار، شرح وظایف، نکات ایمنی محل کار، از تفای آگاهی درباره خطرهای موجود، روش‌های پیشگیرانه، همچنین بررسی خطرها و حوادث روزهای گذشته و... در محدوده زمانی ۱۰ دقیقه (در آغاز شیفت در محل کار) بیان می‌شود و بمنظور افزایش بهره‌وری نیز چند دقیقه‌ای به پرسش و پاسخ پرداخته می‌شود.

• شرکت ملی حفاری ایران

ارائه ۲۳۰۰ مورد خدمات جانبی چاه به شرکت‌های نفتی

معاون مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران در امور فنی و مهندسی از تحقق ۲۳۰۰ مورد خدمات جانبی چاه‌های نفت و گاز در چهارماه نخست امسال به شرکت‌های نفتی در مناطق نفت‌خیز کشور خبر داد. مهران مکوندی گفت: این خدمات از سوی مدیریت خدمات فنی و خدمات ویژه حفاری، حسب درخواست شرکت‌های متقاضی و مدیریت‌های عملیات حفاری ارائه شده است. وی با اشاره به تنوع خدمات یکبارچه حفاری که بیش از ۲۰ عملیات با تعاریف تخصصی خاص است، افزود: انجام ۹ هزار و ۴۹۴ متر حفاری جهت‌دار وقفی و ۱۷۷ متر مغزه‌گیری روی ۲۰ حفره، از جمله خدمات ارائه شده در حفاری چاه‌های نفت و گاز در بازه زمانی یاد شده است. مکوندی، ارائه ۱۴۵ عملیات نمودارگیری سطحی، ۱۶۳ عملیات نمودارگیری درون چاهی و ۱۲۱ عملیات چاه‌پیمایی را دیگر خدمات فنی و تخصصی مدیریت خدمات ویژه حفاری در چهارماه نخست امسال برشمرد. معاون مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران در امور فنی و مهندسی گفت: در حوزه مدیریت خدمات فنی حفاری، انجام ۳۷ مورد اسیدکاری گسترده و ویژه، ۴۴۳ مورد سیمانکاری چاه‌ها، ۷۶۷ مورد تزریق‌پذیری، ۱۱۴ مورد عملیات لوله‌معزی سیار، همچنین ۹۷ مورد آزمایش چاه با ساق مته، ۲۱ مورد نصب آویزه، ۳۶ مورد آزمایش پهره‌دهی چاه و ۱۹۰ مورد لوله‌گذاری چاه با موفقیت انجام شده است. وی با بیان اینکه ارائه عملیات حفاری چاه‌ها به موازات خدمات یکبارچه حفاری، از ویژگی‌های منحصربه‌فرد شرکت ملی حفاری ایران است، تصریح کرد: از ابتدای فروردین تا پایان تیرماه امسال در ۲۰ مورد عملیات کامل و ویژه، ۲ هزار ۱۲۶ متر حفاری با هواوری چاه‌های گازی با مشخصات سازندی خاص انجام شده است. وی تاکید کرد: هر یک از خدمات تخصصی جانبی یاد شده، در کشورهای دارای این فناوری، از سوی یک شرکت انجام می‌شود. مکوندی با اشاره به ۱۸ مورد عملیات کامل و ویژه حفاری به روش فروتعادلی اظهار کرد: در چهار ماه نخست امسال در بخش تعداد عملیات حفاری با هوا و حفاری به روش فروتعادلی افزایش قابل توجهی حاصل شده است. به گفته وی، این رشد به لحاظ وصول درخواست ارائه خدمات از سوی شرکت‌های بهره‌بردار نفتی بوده است. معاون مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران در امور فنی و مهندسی، روز آمدی تجهیزات و آموزش نیروها با فناوری‌های نوین، بازاریابی، همچنین استفاده از ظرفیت‌های داخلی برای ساخت قطعات کاربردی و همکاری با شرکت‌های داخلی در عرصه صنعت حفاری، پیگیری و اجرایی شده است. مکوندی با بیان اینکه توسعه فعالیت‌های بخش در دستور کار قرار دارد و در این جهت روزآمدی تجهیزات و آموزش نیروها با فناوری‌های نوین، بازاریابی، استفاده از ظرفیت‌های داخلی برای ساخت قطعات کاربردی و همکاری با شرکت‌های داخلی در عرصه صنعت حفاری، پیگیری و اجرایی شده است.

کاهش زمان حفر چاه‌های نفتی با دکل مورب

حفر و تکمیل یک حلقه چاه نفتی در آب‌های خلیج فارس با به کارگیری دستگاه حفاری مورب با کاهش ۱۳ روزه محقق شد. سیامک افشاری، مدیر عملیات حفاری در دریای شرکت ملی حفاری ایران گفت: بر اساس مستندات مدیریت برنامه‌ریزی تلفیقی شرکت، چاه جدید که حفاری آن نهم مردادماه امسال به پایان رسید، شصت‌وششمین چاهی است که به‌وسیله دستگاه حفاری مورب در قالب توسعه‌ای یا تعمیری حفر و تکمیل می‌شود. وی افزود: دکل حفاری مورب با زاویه‌دار با توان سازه‌ای ۳۷۰ هزار پوند برای استفاده روی سکوهای دریایی طراحی شده است و با زاویه انحرافی تا ۳۰ درجه در حفاری، تعمیر و تکمیل چاه‌های میدان نفتی لوذر را به‌عهده دارد. مدیر عملیات حفاری در دریای شرکت ملی حفاری ایران با این توضیح که دستگاه حفاری مورب از سال ۷۶ به ناوگان این شرکت پیوسته است، عنوان کرد: نخستین حلقه چاه با به کارگیری این دکل اوایل مهرماه سال ۷۹ حفر و در چرخه تولید قرار گرفته است. افشاری با بیان این که این چاه توسعه‌ای روی سکوی نفتی لوذر محل استقرار این دکل دریایی، حفر شده است، گفت: تحقق ۱۳ روز جلوافتادگی در حفر چاه، حاصل تلاش مضاعف و تعامل میان متخصصان و کارشناسان شرکت ملی حفاری و فلات قاره است. وی یادآور شد: شرکت ملی حفاری ایران هم‌اکنون سه دکل حفاری دریایی شامل دستگاه حفاری شهید مدرس، شهید رجایی و مورب را در تملک خود دارد که به ترتیب در میدان نفتی درود در نزدیکی جزیره خارک، موقعیت عملیاتی طرح توسعه میدان گازی پارس جنوبی و منطقه نفتی لوذر مستقر هستند.

شرح احادیث اخلاقی درس خارج فقه مقام معظم رهبری

بهترین موعظه

امام سجاد(ع) فرمودند: «ابن آدم! إنّک لاتزال بخیر ما کان لک واعظ من نفسک وما کانت المحاسبة من همّک وما کان الخوف لک شعاراً والحذر لک دثاراً»

گرچه انسان از موعظه دیگران بی‌نیاز نیست، اما موعظه‌ای که از درون انسان برمی‌خیزد، اما بهترین موعظه است، چون هر کسی به صفات و عیوب خود از همه آگاه‌تر است. باید همت انسان این باشد که خود را محاسبه کند.

اگر دیگران ما را محاسبه نکنند، دلیل نمی‌شود که ما خود را محاسبه نکنیم. محاسبه، از لغزش‌های آینده انسان جلوگیری می‌کند. مراد از خوف، خوف از خدا و عذاب او و کردار بد انسان است، نه ترس از مردم و قدرت‌های پوشالی. حذر، به معنای احتیاط است، نه به این معنا که انسان دست از فعالیت بکشد، بلکه باید در میدان‌های مختلف وارد شده، اما همواره احتیاط و پرهیز را رعایت کند که معنای تقوا هم همین است.

هزار و یک نکته

زیارت عاشورا

یکی از نکاتی که شیخ رجبعلی خیاط در توسل به اهل بیت(ع) بر آن تأکید داشت، خواندن زیارت عاشورا بود. او در این باره می‌فرمود: «در عالم معنا به من توصیه کرده‌اند که زیارت عاشورا بخوان» و توصیه می‌کرد: «تا زنده‌اید زیارت عاشورا را از دست ندهید.»

معرفی کتاب

دانشنامه علوم قرآن

دانشنامه علوم قرآن با ویژگی‌ها و امکانات منحصر به فرد در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است.

متن ۶۸۱ عنوان کتاب در ۹۰۳ جلد از منابع مهم در زمینه علوم قرآن، به زبان‌های عربی، فارسی و انگلیسی و ارائه درخت‌واره ۲۲ مبحث از مباحث مهم علوم قرآنی با بیش از ۳ هزار موضوع و اتصال آن به ۳۰۳ عنوان کتاب و ارائه شرح‌حال علمی و قرآنی حدود ۲ هزار قرآن‌پژوه از قرن اول تا پانزدهم با ۳۵ نمایه و ۳۰ هزار چکیده و اتصال آن به بیش از ۳۰ عنوان کتاب، از جمله امکانات این دانشنامه است.

غدیر خم؛ روز ولایت و کرامت

در فرهنگ مسلمانان، بعضی روزها به دلیل برکت و خیری که در آنهاست، عید نامیده شده است. یکی از این روزهای والامقام، روز عید غدیر خم، یعنی هجدهم ذی‌الحجه است که از سوی رسول گرامی اسلام(ص)، برترین عید امت لقب گرفته است.

غدیر خم؛ روز ولایت و کرامت

عید اتمام نعمت و اکمال دین

معنای غدیر

غدیر درلغت به معنای آبگیر است؛ گودالی در بیابان که آب باران در آن گرد آید. در میان راه دو شهر بزرگ دنیای اسلام، مکه و مدینه، محلی است به نام «جُحفه» که در زمان رسول گرامی اسلام (ص)، کاروانیان حج‌گزار در آنجا از هم جدا می‌شدند و به دیار خود می‌رفتند. در این محل، غدیر خم جای دارد علت نام گذاری این غدیر به خم، آن است که آبگیر آنجا به شکل خُم رنگرزان بوده و برخی قبایل صحرایی، گاه جامه‌های رنگ کرده خود را در این آبگیر می‌شسته اند.

واقعه غدیر خم

در سال دهم هجرت، رسول خدا(ص) به حج رفت و احکام آن را به مردم آموزش داد. هنگام بازگشت از مکه، در استراحتگاه جُحفه و در غدیر خم، به امر خدا مردمان را گرد آورد و در آن مجمع سترگ، امام علی(ع) را به جانشینی خود به آنان شناساند و فرمود: «هر کس من مولای اویم، علی مولای اوست». البته جانشینی امام علی(ع) سال‌ها پیش در مکه و در جمع خاندان هاشم انجام شده بود، اما در غدیر، به اطلاع عموم رسید.

سندیت واقعه غدیر خم

مرحوم علامه امینی در کتاب الغدیر خود نام راویان حدیث غدیر را به ترتیب زمان زندگی ذکر کرده است: میان اصحاب رسول خدا(ص) ۱۱۰ نفر، تابعین ۸۴ نفر، علمای قرن دوم هجری ۵۶ نفر، علمای قرن سوم هجری ۹۲ نفر، علمای قرن چهارم هجری ۴۳ نفر، علمای قرن پنجم هجری ۲۴ نفر، علمای قرن ششم هجری ۲۰ نفر، علمای قرن هفتم هجری ۲۱ نفر، علمای قرن هشتم هجری ۱۸ نفر، علمای قرن نهم هجری ۱۶ نفر، علمای قرن دهم هجری ۱۴ نفر، علمای قرن یازدهم هجری ۱۲ نفر، علمای قرن دوازدهم هجری ۱۳ نفر، علمای قرن سیزدهم هجری ۱۲ نفر و علمای قرن چهاردهم هجری ۱۹ نفر.

حدیث غدیر در کتب معتبر اهل سنت از جمله در کتاب «مسند» امام احمد حنبل، در «سنن» ترمذی، «مسند احمد» و در «مستدرک» حافظ ابن عبدالله حاکم نیشابوری به مضامین مختلف ذکر شده است.

غدیر و سرنوشت اسلام

بدون شک واقعه غدیر خم، نقش سرنوشت سازی در تعیین مسیر آینده اسلام داشته است. در این واقعه، پیامبر اسلام(ص) مهم‌ترین مأموریت دوران پیامبری خود را به انجام رساند؛ مأموریتی که انجام آن، به منزله رساندن پیام رسالت حضرت بود و کوتاهی در مورد آن، به از بین رفتن زحمات چندین ساله ایشان می‌انجامید؛ چنان که خداوند متعال در آیه ۶۷ سوره مائده می‌فرماید: «ای پیامبر! آنچه از سوی پروردگارت به تو نازل شده است، تبلیغ کن و اگر چنان نکنی، پیام و رسالت او را انجام نداده‌ای و خداوند تو را از مردم حفظ می‌فرماید».

عید غدیر در کلام معصومین (علیهم السلام)

رسول خدا (ص) فرمود: «روز غدیر خم، برترین عیدهای امت من است و آن روزی است که خداوند بزرگ دستور داد برادرم، علی بن ابی‌طالب را به عنوان پرچمدار (و فرمانده) امتم منصوب کنم، تا بعد از من مردم به دست او هدایت شوند و آن روزی است که خداوند در آن روز دین را تکمیل و نعمت را بر امت من تمام کرد و اسلام را دین آنان قرار داد.»

حضرت امام رضا(ع) به نقل از جدش امام صادق (ع) فرمود: «روز غدیر خم، در آسمان مشهورتر از زمین است.» امام صادق (ع) فرمود: «عید غدیر، روز عبادت و نماز و سپاس و ستایش خداست، و روز سرور و شادی است؛ به دلیل ولایت ما خاندان که خدا بر شما منت گذاشت. من دوست دارم شما آن روز را روزه بگیرید»

عید همگان

حضرت امام خمینی(ره)، عید غدیر خم را که کاشتن بذر ولایت در جان همه مسلمانان است، مختص گروه خاصی نمی‌دانست و در این باره می‌فرمود: «امروز که روز عید غدیر است، از بزرگ ترین اعیاد مذهبی است. این عید، عیدی است که مال مستضعفان است، عید محرومان است، عید مظلومان جهان است، عیدی است که خدای تبارک و تعالی به وسیله رسول اکرم (ص) برای اجرای مقاصد الهی و ادامه تبلیغات و ادامه راه انبیا، حضرت امیر (ع) را منصوب فرمودند».

عید ولایت

مقام معظم رهبری به مناسبت‌های مختلفی درباب اهمیت عید غدیر، سخنانی داشته‌اند و بر اهمیت ابعاد علمی، فرهنگی و سیاسی آن تاکید کرده‌اند. سه مورد از بیانات ایشان عبارتند از:

- عید غدیر، عید بسیار بزرگ و خاطره عظیم تاریخی است.
- در کار فرهنگی غدیر، باید مانند علامه امینی و مرحوم سیدشرف‌الدین کار کرد که الغدیر و المراجعات را تحویل دادند.
- عید غدیر، عید ولایت است، عید سیاست است، عید دخالت مردم در امر حکومت است، عید اتحاد ملت و امت اسلامی است.

یک شبهه و یک پاسخ

پرسش: کفاره گناهان کبیره چیست؟

پاسخ: خداوند درهای لطف و رحمت توبه را برای همه گنهکاران با هر گناهی از جهت کمیت و کیفیت باز گذاشته و تعهد کرده، اظهار پشیمانی توبه‌کنندگان حقیقی را بپذیرد، به شرطی که از راهش و با رعایت آداب و مقدماتش وارد شوند، اما برای پذیرش توبه، هر گناهی شرایط ویژه‌ای مقرر داشته است.

پذیرش توبه برخی گناهان فقط آگاهی درونی و بیداری دل و در نتیجه پشیمانی همراه با تنفر و ناراحتی از گناهان و تقصیرات است.

چنین شخصی با اقرار و اعتراف به گناه و تقصیر خویش در پیشگاه خدا و توبه و استغفار از گناهان پاک می‌شود.

اما برخی گناهان افزون بر آن، نیاز دارد که گناهکار، گذشته سیاه خود را پاک کند.

گذشته سیاهش ممکن است حق الله باشد، مثلا نماز نخوانده یا روزه نگرفته که باید قضای آن را به جا آورد. ممکن است گذشته سیاهش مربوط به حق‌الناس باشد.

جبران حق‌الناس و شرط پذیرش توبه به این صورت است که رضایت قلبی صاحبان حق را به هر صورتی شده، به دست آورد. اگر مالی را از مردم تصرف یا ضایع کرده یا باعث مرگشان شده یا ضربه‌ای بر بدن آنان وارد کرده که دیه یا قصاص دارد، باید یا رضایت آنان یا وارثشان را جلب کند یا مال و مبلغ دیه را به آنان بدهد.

اگر با زبان یا عملی، روح آنان را آزرده و آبرو و حیثیت آنان را برده است، جبران کند و در صورت امکان از آنان رضایت بگیرد، اما اگر ممکن نیست، برای آنان دعا کند.

اگر برخی افراد که به گردنش حق دارند، نمی‌شناسد یا مرده‌اند یا دسترسی به آنان ندارد، در امور مالی، مال را به فرزندان یا وارثان آنان بپردازد. اگر دسترسی به آنان هم ممکن نباشد، با اجازه حاکم شرع در راه خدا از جانب آنها صدقه بدهد.

در غیر اموال مالی، در حق آنان دعا و استغفار کند و صدقه و خیراتی هدیه کند.

اخبار ستاد اقامه نماز

تجلیل از خادمان نماز شرکت ملی پخش منطقه استان مرکزی

شورای فرهنگی و اقامه نماز شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه استان مرکزی با برگزاری آیینی از خادمان و فعالان نماز تجلیل کرد. در این مراسم با حضور مدیران و کارکنان، در نمازخانه شرکت از خادمان نماز، متصدیان نمازخانه‌های بین‌راهی و برخی فعالان و نمازگزاران منطقه تجلیل شد. مدیر پخش منطقه استان مرکزی در سخنانی، ضمن بیان اهمیت اقامه نماز در تکالیف دینی، حضور پررنگ کارکنان در نمازهای جماعت را مایه برکت و پیشرفت بهتر وظایف کاری دانست و از همه دست‌درکاران فرهنگی، به‌ویژه فعالان اقامه نماز تقدیر کرد. در پایان این مراسم، هدایایی به رسم یادبود به خادمان و فعالان نماز اهدا شد.

شهید عین‌الله سلطانی

شهید عین‌الله سلطانی، بیستم فروردین سال ۶۵ وارد شرکت ملی نفت شد. از زمان حضور در شرکت و قبل از آن، بارها در جبهه‌های جنگ حاضر شده بود، اما بار آخر حضورش در فروردین ۶۷ در منطقه دهلران ردای زیبای شهادت را بر اثر اصابت ترکش خمپاره دشمن بر تن کرد و نامش جاودانه شد.

فرزند شهید درباره خصوصیات اخلاقی پدر می‌گوید:

«پدر فردی دلسوز و مهربان بود. صله‌رحم را تا آنجا که توانایی داشت، به‌جا می‌آورد. وی هیچگاه نسبت به کسی کینه‌ای به دل راه نمی‌داد. دل او مملو از رافت و محبت بود.»

زلال احکام

دو پرسش دینی

- **پرسش:** اگر سهواً مقداری از تشهد را در رکعت اول بخوانیم، سجده سهو واجب می‌شود؟
- **پاسخ:** واجب نیست، اما مستحب است برای هر کار یا ذکر اضافه سهوی در نماز، سجده سهو انجام شود.
- **پرسش:** اگر انسان در مغازه‌ای کار کند (غیر از مواد غذایی) که صاحب مغازه احتکار یا گرانفروشی یا کم فروشی یا غش در معامله و امثال آن انجام دهد و فرد هم بنا به مقتضیات مغازه، عامل به این قبیل امور باشد و نیز به دلیل مشکلات نتواند شغل دیگری پیدا کند، پولی که به عنوان حقوق از مغازه‌دار می‌گیرد، حلال است یا حرام؟
- **پاسخ:** به طور کلی احتکار و گرانفروشی در صورتی که برخلاف قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی باشد، همچنین کم‌فروشی و غش در معامله به طوری که جنسی با جنس دیگر مخلوط شود و مشتری متوجه نشود و خریدار نیز به او اطلاع ندهد، جایز نیست و عملی که در ارتباط با هر یک از موارد فوق انجام گیرد، حرام است و اجرت در برابر آن حلال نیست.

با فرزانگان

عذاب کردگار

گویند روزی مرحوم میرزای قمی (صاحب قوانین‌الاصول) هنگام گفت‌وگو با فتحعلی‌شاه به او فرمود:

ای شاه عدل کن، می‌ترسم به واسطه معاشرتی که با تو دارم، نظر به آیه مبارکه «وَلا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ» مستوجب عذاب کردگار جبار گردم.»

و نیز روزی مرحوم میرزا دست به ریش فتحعلی شاه که ریشی بلند داشت، کشیده و فرمود:

ای پادشاه کاری نکن که این ریش فردای قیامت در آتش جهنم بسوزد.

نگاهی به تاریخچه قدیمی‌ترین مجتمع پتروشیمی ایران

از کیمیاگران ایرانی تا پتروشیمی شیرازی

مشعل | جایی حوالی تخت جمشید نزدیک شهرمرودشت که یکی از بزرگترین نمادهای تمدن ایران باستان از پس قرن‌ها، زیر تیغ آفتاب و نوازش باران‌های موسمی، چون عقیقی بر انگشتری ایران ایستاده است. تمدن جدید و مدرن ایرانی، پس از حدود دوهزار و پانصدسال که از ساخت تخت جمشید می‌گذرد، سر برآورده است. سخن از صنعتی است که جهان ما را تحت تاثیر قرار داد و این بار پس از اولین پالایشگاه نفت و اولین پالایشگاه گاز می‌خواهیم از اولین پتروشیمی ایران و خاورمیانه صحبت کنیم. پتروشیمی به نام، شیراز.

عکس: عبدالرضا محسنی

تا به حال فکر کرده‌ایم که نفت تا کجاهای زندگی‌مان حضور دارد. اقتصاد سیاسی، اقتصاد کلان، سیاست، فرهنگ، تاریخ و... همه اینها درست است اما باید بگوییم که وقتی سینوزیت می‌شویم یا وقتی در زمستان یک ژاکت گرم می‌پوشیم، وقتی چهارپایه را زیر پایمان می‌گذاریم و لامپ سوخته را عوض می‌کنیم یا وقتی مواد خوراکی را برای مراقبت و نگهداری در فریزر خانه می‌گذاریم یا نفت سر و کار داریم، تعجب نکنید. در تهیه آنتی بیوتیک برای رفع سینوزیت، پارچه‌ای که لباس گرم‌مان را از آن بافته‌اند، چهارپایه پلاستیکی که روی آن ایستاده‌ایم و کیسه فریزری که مواد خوراکی را در آن جا می‌دهیم، همه و همه مشتقات نفت به کار رفته است. شاید بیراه نباشد که بگوییم نفت در زیست روزمره ما نه فقط حضوری انتزاعی، بلکه به انضمامی‌ترین شکل ممکن خودش را به ما نشان می‌دهد. اما همه اینها به مدد یک شاخه از صنعت بزرگ نفت یعنی صنعت پتروشیمی، رخ نمایانده و در چند دهه گذشته به صنعتی بزرگ و وسیع تبدیل شده است. پتروشیمی، واژه ساده که یک دریا منافع اقتصادی و صنعتی در آن نهفته است. هر چند که این صنعت از متاخرترین صنایع مشتق شده از نفت بوده اما حالا به یکی از گسترده‌ترین صنایع کل تاریخ بشریت تبدیل شده است به حدی که نمی‌توان به همین راحتی‌ها جهان بدون پتروشیمی را تصور کرد.

آغازی بر یک آغاز

اما ماجرا از کجا شروع شد و چه طور شد که پتروشیمی هم پایش به تمدن بشری باز شد. شاید این صنعت عظیم، همان آرزوی دیرینه بشر برای رسیدن به کیمیاگری باشد. در یکی از کتاب‌های تاریخ صنعت نفت آمده است «صنعتی که امروز پتروشیمی خوانده می‌شود، از دو واژه پترو به معنای نفت و شیمی به معنای کیمیاگری تشکیل شده است. صنعت پتروشیمی در سال ۱۹۲۰ میلادی در ایالات متحده شکل گرفت. به این ترتیب که امریکایی‌ها برای اولین بار از نفت و الکل، دو فراورده تهیه کردند که روانه بازار شد. آنان صنعت جدید را «petro chemicals» نامیدند. بعدها این صنعت هم مانند صنایع دیگر دچار تحول شد و با هر تحول کارکردهای تازه‌ای از آن آشکار گشت. اولین تحول در سال‌های پایانی دهه ۱۹۲۰ روی داد. به این ترتیب که پژوهشگران روش تازه‌ای برای تجزیه مولکول نفت پیدا کردند که براساس آن مولکول‌های نفت به جای روش تقطیر با استفاده از روش حرارت‌دهی تجزیه می‌شوند.»

بارقه‌های پتروشیمی ایرانی

اندیشه بهره‌برداری بهینه از منابع و ذخایر نفت و گاز و دستیابی به ارزش افزوده بیشتر و همچنین گسترش صنعت پتروشیمی در جهان و وجود مواد اولیه ارزان و فراوان در کشور سبب شد اندیشه تشکیل نخستین واحد پتروشیمی در ایران شکل بگیرد. بارقه‌های آغاز صنعت پتروشیمی در ایران ذکر شده و به سال‌های ۱۳۳۹ باز می‌گردد. همان سال‌هایی که چهارمین اساسنامه شرکت ملی نفت ایران نوشته شد، اساسنامه‌ای که جرقه‌های ساخت نخستین پتروشیمی ایرانی را رقم زد. در کتاب تاریخ پتروشیمی ایران درباره اساسنامه مذکور آمده است «در فصل دوم با عنوان «موضوع و حقوق و اختیارات شرکت» ساختن مشتقات و فراورده‌های فرعی از جمله مواد شیمیایی حاصله از نفت و گاز طبیعی ذکر شده و ملاحظه می‌شود که در این اساسنامه موضوع ساختن مواد شیمیایی از نفت و گاز که همان «پتروشیمی» باشد، بند مستقلی را به خود اختصاص داده است». بازهم در همان کتاب تاریخ صنعت پتروشیمی ایران به این نکته نیز اشاره شده است: «این قانون دولت را مکلف می‌کرد که ضمن انجام برنامه‌هایی که در «برنامه ۷ ساله اول عمرانی کشور» آمده بود و به علت وضعیت نابسامان کشور، اغلب نیمه تمام یا در دست اجرا بود، عملیات این برنامه هفت ساله دوم را تا آخر شهریور ماه ۱۳۴۱ به انجام رسانیده و یا به مرحله اجرا در آورد. در قسمت ب- فصل اول ماده ۲ این قانون، ۲۵۰۰ میلیون ریال برای برنامه‌هایی که عوامل آن بعدا مشخص خواهد شد بالاخص تاسیس کارخانه‌های کود شیمیایی، اعتبار پیش‌بینی شد. در برنامه تفصیلی این قسمت، احداث کارخانه کود شیمیایی با استفاده از گازهای طبیعی نفت و تهیه فراورده‌های فرعی مانند د.د.ت و غیره - مطالعه خاک‌های زراعتی به منظور انتخاب انواع کود مناسب - خرید کود شیمیایی به منظور ترویج و شناساندن طرز استفاده از آن به زارعین، پیش‌بینی شده بود.»

تاریخ یک توسعه

پتروشیمی شیراز بالاخره به بهانه تولید کود شیمیایی در سال ۱۳۴۲ افتتاح می‌شود و سرآغازی است بر قدم گذاشتن ایران در صنعت پرکاربرد پتروشیمی. درگاه الکترونیکی رسمی پتروشیمی شیراز این شرکت را اینطور معرفی کرده است «این شرکت در ۴۵ کیلومتری شهر شیراز، در مجاورت رودخانه کر و در نزدیکی مرودشت واقع شده است. وسعت شرکت ۳۰۰ هکتار است که از این مقدار ۷۲ هکتار آن را محوطه صنعتی تشکیل می‌دهد. ارتفاع شرکت از سطح دریا حدود ۱۶۰۰ متر است. شروع به کار شرکت با بهره‌برداری از ۴ واحد تولید آمونیاک، اوره، اسید نیتریک و نیترات آمونیوم و نیز واحد تامین سرویس‌های جانبی (آب، برق، بخار و هوای فشرده) توام بوده و پس از آن با توجه به نیاز کشور، طرحهای توسعه متعددی به مرحله اجرا در آمده است.» پتروشیمی شیراز کم کم توسعه پیدا می‌کند و در سال‌های بعد واحدهای بیشتری از آن به بهره برداری می‌رسد و محصولات متنوع تری تولید می‌کند. این یعنی پتروشیمی شیراز به کمال مطلوب زمانه‌اش نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود و ردپای صنعت پتروشیمی در اقتصاد و زندگی ایرانیان پر رنگ و پررنگ‌تر به نظر می‌رسد. درگاه رسمی الکترونیکی شرکت پتروشیمی شیراز در ادامه آورده است «اولین طرح توسعه شرکت با بهره برداری از واحد سوداش در سال ۱۳۵۲ به مرحله اجرا در آمد و سپس در سال ۱۳۵۵ با احداث واحدهای STPP و DAP روند توسعه ادامه یافت. یکی از بزرگترین طرحهای توسعه شرکت در سال ۱۳۶۴ به مرحله بهره‌برداری رسید. در این طرح واحدهای جدید تولید آمونیاک، اوره، اسید نیتریک و نیترات آمونیوم با ظرفیتی معادل ۱۰ برابر واحدهای قدیم به همراه واحدهای کلر آلکالی، متانول، پرکلرین و آرگون به ترتیب طی سال‌های ۱۳۶۷ و ۱۳۶۹ و ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ به بهره‌برداری رسیدند. با ادامه روند توسعه و به دنبال خارج ساختن واحدهای قدیمی از چرخه تولید، طرح اوره و آمونیاک سوم پتروشیمی شیراز در سال ۱۳۹۵ به بهره‌برداری رسید.»

سازه‌های تاریخی

گاهی هست که خود اشیاء، زبان به سخن می‌گشایند و از تاریخ شان حرف می‌زنند. اگر خوب بشنویم و گوش‌هایمان را تیز کنیم، سازه‌های صنعتی نیز با ما حرف‌ها دارند. حالا و از پس سال‌های فعالیت پیر پتروشیمی‌های ایران، بخش‌هایی از آن به زبان گویای تاریخی تبدیل شده است که روایت تلاش مردان و زنان این خاک را برای آبادانی اش را فریاد می‌کند.

سال ۱۳۹۴ مهدی فهام رئیس وقت مجتمع پتروشیمی شیراز به عنوان نخستین مجتمع پتروشیمی کشور و خاورمیانه حرف‌های جالبی درباره تاریخی شدن بخش‌هایی از این شرکت دارد، او با اشاره به قدمت صنعت پتروشیمی در ایران و اهمیت تاریخی پتروشیمی شیراز در مصاحبه ای می‌گوید «نسل جدید باید بداند که در زمان‌هایی که این واحدها به بهره برداری رسید و این صنعت نضج گرفت، تولید با چه شرایطی و چه مشقاتی انجام می‌گرفت. بنابر این قدر پیشرفت‌های کشور و قدر خودشان را بدانند و یادشان باشد که گذشتگانی بودند که این میراث را برای ما به یادگار گذاشتند. واحد آمونیاک یک مجتمع پتروشیمی شیراز حدود ۵۲ سال پیش، به بهره برداری رسید، با این وجود بخشی از تجهیزات آن هنوز کاربرد دارند و جرقه تفکر بیشتر را در اذهان همکاران ما و جوان‌هایی که امروز به ما ملحق می‌شوند، خواهد زد. در مورد تجهیزات مجتمع‌های پتروشیمی و بویژه پتروشیمی شیراز که نخستین مجتمع پتروشیمی کشور است و در سال ۱۳۴۲ به بهره برداری رسیده، باید بگویم که شاید برخی از تجهیزات آن را فقط بشود در موزه‌های شرکت‌های سازنده پیدا کرد. در حالی که ما این تجهیزات را در واحدها داریم.»

خواندن روایت ابوالقاسم گلدان، رئیس پیشین واحدهای گاز آمونیاک که از ۱۳۴۲ در پتروشیمی شیراز مشغول به کار شده است هم خالی از لطف نیست. او در نشستی که سال ۱۳۹۷ برگزار شده است به نکات جالبی درباره تاریخ پتروشیمی شیراز اشاره می‌کند «مجتمع پتروشیمی شیراز بیانگر تاریخچه صنعت پتروشیمی در ایران است و نشان می‌دهد که چگونه تولیدات این مجتمع از ۱۳۰ تا ۱۵۰ تن در روز، اکنون به سه هزار تن رسیده است. این تاسیسات ابتدا با نام کارخانه کود شیمیایی شیراز در سال ۱۳۴۱ و زیر نظر وزارت صنایع و معادن آن زمان، راه اندازی شد و در سال ۱۳۴۴ به زیرمجموعه شرکت ملی نفت ایران انتقال یافت.»

ابوالقاسم گلدان از همکاری اولین‌های صنعت نفت ایران هم سخنانی می‌گوید و یادی از پالایشگاه آبادان می‌کند: «کارخانه کود شیمیایی شیراز از همان بدو تاسیس نیز از نیروی انسانی و امکانات پالایشگاه آبادان کمک می‌گرفت و پس از واگذاری به شرکت نفت و راه اندازی فازهای ۲ و ۳ این کارخانه به مجتمع پتروشیمی شیراز تغییر نام یافت. برخی واحدهای مجتمع پتوشیمی شیراز تا سال ۱۳۹۵ فعال بود و با راه اندازی تاسیسات جدید در فازهای ۲ و ۳ این مجتمع، فاز یک از خط تولید خارج شد. در بسیاری از کشورها نظیر رومانی، نخستین واحدهای پتروشیمی به عنوان میراث و تاریخچه این صنعت حفظ و نگهداری شده است، مجتمع پتروشیمی شیراز نیز آغاز صنعت پتروشیمی در ایران است که اکنون بسیار گسترده شده و نقش مهمی در صنایع کشور دارد.»

دوگل در شیراز

شاید بد نباشد برای حسن ختام نیم نگاه‌مان به پتروشیمی شیراز بدانیم که یک شرکت فرانسوی به نام «انسا» پیمانکار اصلی این مجتمع پتروشیمی بود و در مراسم افتتاح آن ژنرال دوگل فرانسوی حضور داشت. این حضور نشانگر موقعیت راهبردی این واحد صنعتی در صنعت پتروشیمی خاورمیانه داشت. شاید هم آن روزها فرانسوی‌ها می‌خواستند از امریکایی‌ها و انگلیسی‌ها عقب نیفتند، اما هر چه بود، دست توانای ایرانیان با خودباوری و خود اتکایی توانست امانتی به نام پتروشیمی شیراز را به سلامت و اقتدار و با توسعه هر چه بیشتر تا کنون حفظ کند و نام آن را در تاریخ صنعت پتروشیمی ایران و خاورمیانه درخشان و درخشان‌تر سازد.

همزمان با مهر ماه انجام خواهد شد

مرمت اشیای تاریخی صنعت نفت در مناطق نفت‌خیز جنوب

با راه‌اندازی گنجینه اشیای موزه ملی صنعت نفت اهواز، کار ساماندهی، طبقه‌بندی و مرمت حدود ۵ هزار شیء از قطعات و تجهیزات مربوط به مناطق عملیاتی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب آغاز می‌شود.

امین‌زاده درویش، مجری پروژه مطالعاتی و ایجاد موزه ملی صنعت نفت اهواز، با اعلام این خبر گفت: «با تحویل ۲ سالن از سالن‌های مرکز آموزش علوم اداری اهواز (هنرستان صنعت نفت اهواز) در مهرماه امسال، ساختمان گنجینه اشیای موزه ملی صنعت نفت اهواز راه‌اندازی می‌شود.»

وی ساماندهی اشیای تاریخی صنعت نفت را شامل انتقال، تثبیت، طبقه‌بندی، نظافت، مرمت و تهیه شناسنامه اعلام کرد و افزود: «در مناطق نفت‌خیز جنوب، اشیا در دو دسته طبقه‌بندی می‌شوند که این طبقه‌بندی‌ها شامل اشیای مربوط به مناطق اکتشاف نفت مثل مسجد سلیمان و آغاجاری و یا اشیای متعلق به دوره کنسرسیوم است.»

زاده درویش ادامه داد: «اشیای متعلق به دوره اکتشاف نفت در زمره نسل اول اشیای مورد استفاده در صنعت نفت کشور به شمار می‌آیند که در مناطق مسجد سلیمان و آغاجاری بیشتر موجود هستند و قدمتی بیش از ۱۰۰ سال دارند. اشیای متمرکز در شهر اهواز هم بیشتر به دوره کنسرسیوم و نسل دوم از قطعات و تجهیزات مورد استفاده در صنعت نفت تعلق دارند که قدمتی حدود ۷۰ سال را برای آنها اعلام کرده‌اند.»

وی تصریح کرد: «یکی از نکات قابل توجه در مورد اشیای تاریخی مناطق نفت‌خیز جنوب، سیر تکامل صنعت نفت ایران از اکتشاف تا بهره‌برداری است که این موضوع در اشیای شناسایی شده بسیار مشهود است.»

چندی پیش اکبر نعمت‌الهی، مدیر موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت ضمن بازدید از اماکن تاریخی مناطق نفت‌خیز آغاجاری، امیدیه و اهواز، از احداث «موزه ملی صنعت نفت اهواز» در منطقه تاریخی خرمکوشک خبر داد.»

خرمکوشک، یکی از قدیمی‌ترین مناطق اهواز است که بناهای نفتی مهمی را در خود جای داده است. از جمله این بناها می‌توان به هنرستان نفت و آموزشگاه حرفه‌ای اشاره کرد. این منطقه همچون تمام محلات اهواز در ۵۰ سال گذشته دستخوش تغییر بوده و بیم آن می‌رود که طرح‌های توسعه‌ای جدید به این میراث معنوی صنعت نفت آسیب جدی وارد سازد و آیندگان را از وجود آثار معماری و شهرسازی نفت در این خطه محروم کند.

اهدای دستگاه قدیمی گرم‌کن فلزات به موزه نفت

رئیس پیشین مرکز آموزش خطوط لوله و مخابرات نفت، دستگاه «گرم‌کن فلزات و مبدل حرارتی» را که در سال ۱۳۵۹ اختراع کرده بود، به موزه نفت اهدا کرد. نصرت اله کرمی جمشیدی، متولد سال ۱۳۱۲ که از سال ۱۳۳۶ کار خود را در صنعت نفت را آغاز کرد، تعدادی از یادگارهایش را به مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت اهدا کرد. وی در مورد این اختراع خود چنین توضیح می‌دهد «دستگاه گرم‌کن فلزات و مبدل حرارتی، بدون ایجاد شعله و حرارت که برای محیط‌های کاری در صنایع نفت و گاز خطرناک است، قطعات فلزی را گرم می‌کند. از این دستگاه می‌توان برای جا زدن انواع بوش و بلبرینگ استفاده کرد.» جزوه برنامه‌ریزی آموزش نیروی انسانی در شرکت خطوط لوله و مخابرات که از سوی او در سال ۱۳۶۸ و در حدود ۸۰۰ صفحه تهیه شده، همچنین چند جلد کتابچه آموزشی مربوط به خطوط لوله و مخابرات، شامل کتابچه‌های کابل‌کشی و کابل شناسی، بهره‌برداری برقی تلمبه خانه‌ها و ماشین‌های جریان مستقیم از جمله هدایای این پیشکسوت به موزه‌های صنعت نفت است. صفحاتی از نشریات و روزنامه‌های قدیمی که خبر اختراع دستگاه مزبور را از سوی یک کارشناس صنعت نفت درج کرده‌اند، از دیگر موارد اهدایی جمشیدی کرمی به مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت است. او که در دبیرستان صنعتی تهران که پایه‌گذار آن آلمانی‌ها بودند، در رشته برق و رادیو دیپلم گرفته، همچنین جزوه‌ای دست‌نویس مربوط به سال‌های تحصیل در این دبیرستان را به موزه نفت اهدا کرده است. این جزوه ۲۰۰ صفحه‌ای بسیار تمیز نگه‌داشته شده و علاوه بر نگارشی با خط خوش، حاوی رسم‌های فنی دقیق و زیبایی است که توجه هر مخاطبی را به خود جلب می‌کند. وی با یادآوری نخستین روزهای شروع کار خود در صنعت نفت می‌گوید: «وقتی در سال ۱۳۳۶ کار در شرکت خطوط لوله و مخابرات را آغاز کردم، این شرکت تازه تاسیس شده بود و فقط پنج کارمند داشت. آن زمان خط لوله یک رئیس آمریکایی به نام بیگل و یک رئیس ایرانی به نام مهندس عبدالحمید فرجام داشت. «کرمی که کار خود را به عنوان مسئول برق منطقه ازنا در منطقه خرم آباد با حقوق ماهانه ۴۴۰ تومان آغاز کرده خاطراتی را از آن زمان بازگو می‌کند.

وی می‌گوید: «با تاسیس تلمبه خانه‌ها در هر کدام از آنها چهار انگلیسی مشغول به کار بودند که بعدها چهار ایرانی هم به آنها اضافه شدند.» او همچنین از خاطراتش در روزهای انقلاب می‌گوید و این که با وجود اعتصاب‌ها، تامین نفت برای داخل کشور با تایید امام(ره) ادامه یافت و کارکنان خطوط لوله نقشی موثر در این زمینه داشتند. او با یادآوری خاطرات خود از دوران جنگ تحمیلی و صحنه‌های سوختن تلمبه خانه‌ها در مقابل چشمانش، اشک در دیدگانش حلقه می‌زند و نمی‌تواند کلامش را به پایان برساند. این پیشکسوت نفتی پس از سال‌ها خدمت در تلمبه خانه‌های مختلف کشور، از جمله تلمبه خانه شهر ری که از مراکز مهم و کلیدی شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت بوده، در سال ۱۳۷۴ با سمت رئیس مرکز آموزش خطوط لوله بازنشسته شده است. کرمی معتقد است «هفت دانشگاه عظیمی است و برای کسانی که عمری در آن کار کرده‌اند، تجربیاتی گرانبها در بر دارد و خوشحالم که این صنعت، پس از سال‌ها صاحب موزه می‌شود.»

آغاز فرایند چیدمان اشیا در موزه نفت سوزهای کرمان

به کوشش مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت، فرایند چیدمان اشیای تاریخی در «موزه نفت سوزهای کرمان» آغاز شد. ساناز باغخانی، سرپرست موزه نفت‌سوزهای کرمان گفت: «در این موزه انواع نفت سوزها که از اقصا نقاط کشور جمع آوری شده‌اند، به نمایش درخواهند آمد و مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت در ارائه تاریخ این صنعت برای شکل گیری و به کارگیری این اشیا و اقلام تاریخی اهتمامی جدی دارد.» وی با بیان اینکه اقلام و اشیای نفت سوز که به این موزه منتقل شده‌اند بسیار متنوع هستند خاطر نشان کرد: «در بخش وسایل گرمایشی و حرارتی، انواع خوراک‌پزها، بخاری‌ها، سماورها و... در بخش وسایل روشنایی، انواع چراغ‌های زنبوری، لامپ‌ها، گردسوزها و فانوس‌ها و در بخش مبدل انرژی حرارتی به الکتریسیته و مکانیکی، وسایلی مانند رادیو، یخچال و پنکه نفتی به نمایش گذاشته خواهد شد.»

به گفته باغخانی، برخی از این اقلام بسیار خاص هستند و ممکن است در کل کشور نمونه دیگری نداشته باشند. تعدادی نیز هنوز با زندگی مردم عجین است و در برخی از شهرهایی که هنوز گازرسانی نشده، مورد استفاده قرار می‌گیرند. باغ موزه نفت کرمان در محلی که پیش از این کنسولگری انگلیس بوده و برای مدتی در اختیار شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی قرار داشته است، راه‌اندازی می‌شود. این عمارت از جمله بناهای قدیمی شهر کرمان است که از سوی والی این شهر در دوران زندیه ساخته شد و به عمارت «باغ آقا» معروف بود. از آنجا که انگلستان در نظر داشت با توجه به موقعیت حساس کرمان، یک کنسول‌گری منطقه‌ای در این شهر داشته باشد، این عمارت را که از موقعیت جغرافیایی و آب و هوایی خوبی برخوردار بود، از والی کرمان خریداری کرد. پس از رفتن انگلیسی‌ها این ساختمان به شرکت نفت انگلیس و ایران واگذار شد و تا زمان ملی شدن صنعت نفت در اختیار آنها باقی ماند. بعد از ملی شدن نفت، این عمارت در اختیار شرکت ملی نفت و سپس شرکت پخش منطقه قرار گرفت و کاربری آن مسکونی شد. از آنجا که این بنا سال‌ها به حال خود رها شده بود، آثار فرسودگی و تخریب در قسمت‌های مختلف بنا از جمله سقف‌ها و دیوارها بوضوح دیده می‌شد. پس از بازدید و شناسایی این منطقه، با همکاری و همراهی دست‌اندرکاران شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی و نیز شرکت پخش فرآورده‌های نفتی منطقه کرمان، طرح تبدیل این بنا به موزه در دستور کار قرار گرفت و این پروژه در دو مرحله تعریف و عملیات اجرایی آن آغاز شد. مرحله اول شامل استحکام‌بخشی و جلوگیری از تخریب بیشتر و مرحله دوم مرمت و بازسازی بنا بود. پیش‌بینی می‌شود، با توجه به روند و پیشرفت کار، باغ موزه نفت کرمان در آینده‌ای نزدیک به بهره‌برداری برسد.

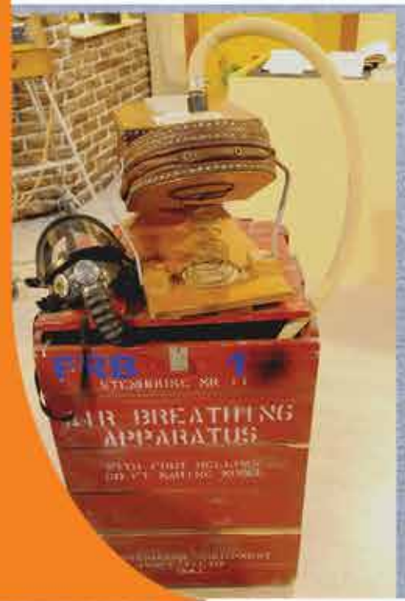

شرح عکس:

ماسک پدالی تنفسی

این شیء تاریخی که ۹۰ سال قدمت دارد و در گنجینه اشیای موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت نگهداری می‌شود، ماسک پدالی تنفسی است که در حفاری و درون چاه‌ها کاربرد دارد.

راه‌اندازی دستگاه‌های قدیمی کارخانه حلب‌سازی و حلب‌پرکنی

به همت مدیریت موزه‌ها و مرکز اسناد صنعت نفت ایران، دستگاه‌های قدیمی کارخانه حلب‌سازی و حلب‌پرکنی مربوط به موزه صنعت نفت غرب کشور راه‌اندازی شد.

مصطفی ملازری، سرپرست کارگاه و نقاش مقیم موزه صنعت نفت کرمانشاه در گفت‌وگو با پایگاه اطلاع‌رسانی بنده، مهر، گفت: «راه‌اندازی این دستگاه‌ها موجب‌ساز رونق راه‌اندازی موزه صنعت نفت غرب کشور بوده که با هدف ساخت حلب صورت گرفته است.»

وی افزود: «فرایند راه‌اندازی این دستگاه‌ها، تعمیر، تجهیز قطعات و احیای هر کدام از دستگاه‌ها که فرسوده هستند انجام شده است.»

به گفته ملازری، این دستگاه‌هایش از ۱۲۰ سال قدمت دارند، به گونه‌ای که بیش از ساخت پالایشگاه کرمانشاه، این دستگاه‌ها در کارخانه حلب‌سازی و حلب‌پرکنی کرمانشاه مورد استفاده قرار می‌گرفته است.

موزه صنعت نفت غرب کشور در شهر کرمانشاه و در محل کارخانه حلب‌سازی و حلب‌پرکنی پالایشگاه کرمانشاه تاسیس می‌شود. این موزه با توجه به قدمت بیش از یک صد ساله کارخانه حلب‌سازی و نقش آن در توزیع فرآورده‌های نفتی در سراسر کشور، طی دهه‌های گذشته، به نمایش گوشه‌ای از تاریخ صنعت نفت، اهمیت تاریخ این صنعت در غرب کشور اختصاص خواهد یافت.

حلب‌های حاوی چند تعداد خاص‌جلی مواد نفتی نقش اصلی را به عهده داشته کارخانه حلب‌سازی و حلب‌پرکنی کرمانشاه که بیش از ۱۰۰ سال پیش تاسیس شده، یکی از مهمترین مراکز توزیع مواد نفتی از جمله نفت سفید، با نفت خام‌ای بنزین، نفت گاز و آسفالت بوده است.

بیش از به کارگیری تانکرهای نفت، روزانه هزاران حلب ۱۸ لیتری در این کارخانه تهیه و پس از پر شدن، با مواد نفتی در سراسر کشور توزیع می‌شد. گفته می‌شود در سال‌های دهه ۴۰ ظرفیت این کارخانه ۲/۵ میلیون بشکه در سال بوده است.

در حال حاضر، تهیه مواد و تجهیزات کارخانه حلب‌سازی و حلب‌پرکنی و احیای ماشین‌آلات و قرار است این کارخانه به موزه صنعت نفت غرب کشور تبدیل شود.

دانستنی‌های بوم‌گردی

حداقل شرایط لازم برای درجه‌بندی یک اقامتگاه بوم‌گردی در یکی از سطوح درجات، داشتن سطحی از خدمات و تسهیلات است که باید علاوه بر سازگاری با معماری بومی و رعایت اصول زیست محیطی، امکان اقامتی ایمن را برای گردشگران فراهم کند.
اقامتگاه‌های بومی به سه درجه ۱، ۲، ۳ درجه‌بندی می‌شوند. درجه آنها هم بر مبنای امتیازات به دست‌آمده در فرایند ارزیابی کسب می‌شود. در این فرایند، در سه حیطه کلی موارد به شرح زیر ارزیابی خواهند شد:

الف) امور ساختمانی، تجهیزات، خدمات و موارد مربوط به آن ۳۰ درصد از کل امتیازات را به خود اختصاص می‌دهد.
ب) نیروی انسانی، ایمنی و بهداشتی و موارد مربوط به آن نیز ۳۰ درصد از کل امتیازات را دربر خواهد گرفت.
ج) امور پایداری، رعایت اصول زیست‌محیطی و ابعاد فرهنگی هم ۴۰ درصد باقی مانده از کل امتیازات را به خود اختصاص داده است.
رعایت نسبت‌های تخصیص داده شده در مجموع امتیازات بسیار ضروری است.

ارزیابی امتیازات

در فرایند ارزیابی، امتیازاتی از صفر تا ۱۰ ممکن است به هر یک از موارد ارزیابی تعلق گیرد.
* در اقامتگاه‌های بوم‌گردی درجه ۳، حداقل کسب امتیاز (یک) برای هر مورد الزامی است. میانگین مجموع امتیازات در این سطح نباید کمتر از ۲ باشد.
* در اقامتگاه‌های بوم‌گردی درجه ۲، حداقل کسب امتیاز ۴ برای هر مورد الزامی است و میانگین مجموع امتیازات در این سطح نباید کمتر از ۵ باشد.
* در اقامتگاه‌های بوم‌گردی درجه یک، حداقل امتیاز ۷ برای هر مورد الزامی است و میانگین مجموع امتیازات نباید کمتر از ۸ باشد.

چشم‌اندازی رویایی و جاذبه‌ای بکر و دست‌نخورده

هلت؛ تنگه‌ای شگفت‌انگیز

شبنم اعمادی | در دل زاگرس و میان کوه‌های استواری که نقش‌های حیرت‌انگیزی دارند، رودخانه‌ای خروشان در تنگه‌ای شگفت‌انگیز، چشم‌اندازی رویایی خلق کرده است.
وقتی حرف از استان لرستان به میان می‌آید، ناخودآگاه ذهن به سمت شهرهای پرجاذبه این استان می‌رود؛ مناطقی که طبیعتی شگفت‌انگیز و دیدنی‌های زیادی دارند. تنگه هلت، یکی از جاذبه‌های طبیعی استان لرستان است که در شهرستان پلدختر قرار دارد. این جاذبه دیدنی، دارای آب و هوایی خنک و دلچسب است.
تنگه بکر و دست نخورده هلت، حدود ۴ کیلومتر طول دارد و در مسیر بزرگراه لرستان - اندیمشک جا خوش کرده است. درباره نام‌گذاری این تنگه باید به واژه هلت اشاره کنیم که از نام یکی از طوایف لر، یعنی نجف‌وندها در منطقه هلد لرستان گرفته شده است. محلی‌های آنجا این تنگه را با نام هلد می‌شناسند.

نحوه شکل‌گیری

میلیون‌ها سال طول می‌کشد تا یک رودخانه از قله کوه، سنگ‌های سخت را آرام آرام بشکافد و از دل کوه، مسیری برای خود باز کند.
تنگه هلت نیز نتیجه یک اثر طبیعی است که در طول زمان پدیده آمده و شکل گرفته است. این تنگه از پوشش گیاهی خاصی برخوردار نیست. بنابراین اگر به دنبال فضای سرسبز هستید، اینجا نشانی از سبزی نمی‌بینید، چون تنگه زیبایی‌اش را از هم‌آغوشی سنگ سخت و نفوذ آب گرفته است. به طوری که تلفیق سنگ‌های بزرگ صیقل خورده و حرکت آب روان توانسته‌اند چشم‌نوازی بی‌نظیر را خلق کنند.

رودخانه‌نوردی

با حضور در این تنگه از همان ابتدا غافلگیر می‌شوید. حدود ۱۰۰ قدم که در هلت به سمت جلو حرکت کنید، عمق آب بیشتر و بیشتر می‌شود تا جایی که تقریبا نیمی از بدن زیر آب قرار می‌گیرد. بستر رودخانه پر از سنگ‌های بزرگی است که به مرور زمان و بر اثر تغییرات آب و هوایی و دمایی ریزش کرده و کف رودخانه را پوشانده‌اند. در طول مسیر و حرکت به سمت جلو کم‌کم سایه مهمانتان می‌شود؛ مهمانی که شاید در ابتدا به دلیل خیس بودنتان احساس سرما کنید، اما جای هیچ نگرانی نیست. زیرا پس از طی کردن مسیری کوتاه، آفتابی را می‌بینید که راه خود را از میان سنگ‌ها پیدا کرده تا گرمایش را به شما در فضایی رویایی هدیه کند. در ادامه مسیر و در قسمت میانی تنگه، با سنگ بسیار بزرگی روبه‌رو می‌شوید و این احساسی را در شما ایجاد می‌کند که دیگر نمی‌توانید به مسیرتان ادامه دهید، در حالی که اینطور نیست؛ چون سمت چپ شما کاملا باز است؛ اما یک به یک می‌توان از این قسمت رد شد. با نزدیک شدن به انتهای تنگه، عمق آب کم می‌شود و در آخر هم سقف سنگی شگفت‌انگیز طبیعت کاملا کنار می‌رود و خورشید نمایان می‌شود.

آب‌بازی

بهترین تفریح در تنگه هلت، بازی‌های آبی است. افرادی که با تورها و به صورت گروهی راهی تنگه می‌شوند، راه‌های جالبی برای آب‌بازی بلدند.

بهترین فصل سفر

بهترین زمان برای سفر به تنگه هلت، اواخر مرداد تا اوایل پاییز است. به طور کلی تابستان بهترین فصل است تا به مناطقی بروید که رد پای آب در آنها دیده می‌شود تا هم سفری خاطره‌انگیز را تجربه کنید و هم از گرمای طاقت‌فرسای این فصل اندکی دور بمانید.

دسترسی

برای رسیدن به تنگه هلت باید به جاده سمت خرم‌آباد - اندیمشک بروید و سپس تا انتهای تونل خرگوشان (یک) حرکت کنید.
بعد از بیرون آمدن از تونل و قبل از وارد شدن به تونل خرگوشان (۲)، یک بریدگی خاکی وجود دارد. در اینجا می‌توانید خودرویتان را پارک کنید و سپس سراشیبی خاکی را ۱۰۰ قدم به سمت پایین بروید تا ورودی تنگه را ببینید.

جاذبه‌های اطراف تنگه هلت پلدختر

پس از رودخانه‌نوردی در یکی از زیباترین تنگه‌های ایران، می‌توانید بازدیدی هم از دیدنی‌های اطراف تنگه هلت داشته باشید. دیدنی‌هایی که مطمئنا برایتان جذاب خواهند بود.

روستای کرکی

در فاصله ۱۹ کیلومتری تنگه هلت، روستای سرسبز کرکی واقع شده که در یکی از چشمه‌های این روستا جانداری به نام سمندر لرستانی زندگی می‌کند. پس دیدن این جاندار را در روستای کرکی از دست ندهید.

روستای پاعلم

یکی دیگر از جاذبه‌هایی که در اطراف تنگه هلت پلدختر می‌توانید از آن دیدن کنید، روستای پاعلم است. این روستا که در فاصله ۲۳ کیلومتری تنگه قرار دارد، آثار تاریخی مهمی همچون قلعه پاعلم را در خود جای داده که به عنوان یک اثر ملی به ثبت رسیده است. برج پاعلم و امامزاده شاه احمد نیز از دیگر جاذبه‌هایی هستند که در این روستا می‌توانید از آنها بازدید کنید.
از دیگر آثار طبیعی و تاریخی شهرستان پلدختر استان لرستان می‌توان به آبشار افرینه (بخش معمولان)، تالاب‌های پلدختر، پل تاریخی پلدختر، غار کلماکره، پل گاومیشان، آبشار آبتاف، غار کوگان، کاروانسرای چشمک و... اشاره کرد.

صنایع دستی

حصیر بافی

بافت رشته‌های حاصل از الیاف گیاهی به کمک دست و ابزار ساده دستی را حصیربافی می‌گویند که طی آن محصولات مختلفی مثل زیرانداز، سفره حصیری، انواع سبد، ظروف و... تولید و عرضه می‌شود.
حصیربافی یا بافت بوریا، یکی از قدیمی‌ترین و شاید کهن‌ترین صنایع‌دستی ایران باشد.
امروزه در مناطق مختلف کشورمان، بویژه شمال و جنوب آن، هر جا که دسترسی به برگ درخت خرما، ساقه گندم، نی و ترکه امکانپذیر باشد، می‌توان نشانه‌هایی از حصیربافی و سبدبافی را بافت. با این حال این صنعت در استان‌های سیستان و بلوچستان، خوزستان، کردستان، هرمزگان، بوشهر، خراسان، کرمان، یزد، فارس، مازندران، گیلان، آذربایجان شرقی و تهران از رونق بیشتری برخوردار است.

کاربرد حصیر

از گذشته تا به امروز، حصیر مصارف متنوع و گوناگونی چون کیف، سبد نان، زنبیل، سبد میوه، زیرانداز، پاراوان و... داشته است.

روش نگهداری

برای حفاظت از حصیر باید این دستبافت قدیمی، دور از حرارت و آتش، فشار، ضربه و اشیای نوک تیز و برنده نگهداری شود. حصیر با آب ولرم و شوینده‌های معمولی قابل شستشو است.

سوغات شهرهای ایران

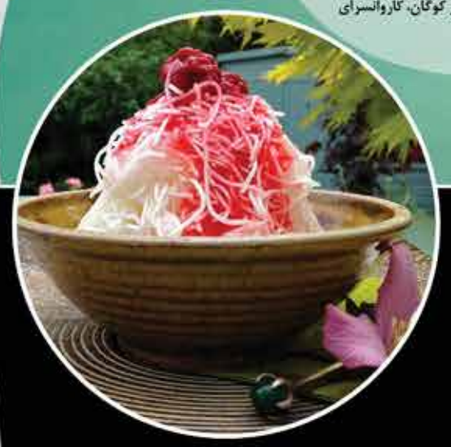

شیراز

به هر خطه از ایران که پا بگذارید، با دیدنی‌ها و خوردنی‌های منحصر به فردی روبه‌رو می‌شوید که مختص به آن منطقه است و جای دیگری نمی‌توانید آنها را بیابید. برای آشنایی با سوغاتی شهرهای مختلف ایران در این ستون با ما همراه باشید.

۱- فالوده یا پالوده: نوعی دسر خنک و لذیذ است که با شیوه‌ای خاص تهیه می‌شود.
۲- یوخه: نوعی شیرینی با خمیری نازک است که روی خمیر پودر شکر و گاهی دارچین ریخته می‌شود و خمیر را مثل رولت جمع می‌کنند و باریک برش می‌زنند.
۳- مسقطی: نوعی حلواست که با نشاسته و پسته تهیه می‌شود و انواع مختلفی از جمله زعفرانی، پسته‌ای، گل‌محمدی، زرشکی و... دارد.
۴- کلوچه شیرازی: نوعی شیرینی لطیف و خوش‌طعم است که شیرازی‌ها در کنار مسقطی آن را سرو می‌کنند.
۵- بادام سوخته: بادامی شیرین‌مزه است که به روشی خاص تهیه می‌شود.
۶- حلوا کاسه‌ای: یکی از حلواهای سنتی و خوشمزه شیراز است که از آرد برنج، شکر، آب، گلاب، روغن و زعفران درست می‌شود.
۷- رنگینک: نوعی شیرینی مقوی و مغذی است که طرفداران زیادی دارد.
از دیگر سوغاتی‌های دیار حافظ هم می‌توان به عرقیات، دمنوش‌ها، لیموی شیراز و آبغوره شیرازی اشاره کرد.

خوراک فوری

خوراک لوبیا با خامه ترش

مواد مورد نیاز:
لوبیا سبز (بند انگشتی خرد شده) یک کیلوگرم
خامه ترش ۲۰۰ میلی لیتر
پیاز کوچک (نگینی خرد شده) یک عدد
سیر (ساطوری خرد شده) یک حبه
جعفری (خرد شده) ۱۰۰ گرم
آرد یک قاشق چایخوری
پودر پاپریکا به میزان لازم
شکر یک چهارم قاشق چایخوری
سرکه به میزان لازم
نمک به میزان لازم
روغن سرخ کردنی ۲ قاشق چایخوری

روش پخت:
مقداری آب را داخل قابلمه‌ای به جوش بیاورید و به آن کمی نمک بزنید. سپس لوبیا را درون آن بریزید و به اندازه‌ای آن را بپزید که ترد و نرم شود. بعد آن را آبکش کنید و کنار بگذارید. پیاز را داخل تابه‌ای حاوی روغن تفت داده، سپس آرد را به آن اضافه کنید و تفت دهید تا به رنگ قهوه‌ای روشن در آید. در پایان سیر را به آن بیفزایید و حدود ۲ دقیقه دیگر آن را تفت دهید، سپس از روی حرارت بردارید. پودر پاپریکا را به لوبیای پخته شده افزوده و روی حرارت بالا قرار دهید. بعد مخلوط پیاز را به آن اضافه کنید سپس شکر و چند قطره سرکه به آن بیفزایید و تفت دهید. جعفری را با خامه ترش مخلوط و به مخلوط لوبیا اضافه کنید. زمانی که جوشید، از روی حرارت بردارید و سرو کنید.

سرخ کردن

از اضافه کردن نمک به مواد غذایی قبل از سرخ کردن بپرهیزید، زیرا نمک نقطه دود را کاهش می‌دهد و موجب جذب رطوبت به غذا شده که این موضوع سبب می‌شود هنگامی که مواد غذایی درون روغن ریخته می‌شود، به اطراف پاشیده شود. در صورت لزوم نمک را در پایان سرخ شدن مواد اضافه کنید. از ظروف آلومینیومی آهنی و مسی در سرخ کردن مواد غذایی استفاده نکنید، زیرا تجزیه و فساد روغن را زیاد می‌کند. قبل از اضافه کردن مواد غذایی به درون روغن ابتدا روغن را تا درجه حرارت معینی گرم کنید. با این کار در سطح مواد غذایی یک لایه محافظ تشکیل و سبب می‌شود روغن به درون مواد غذایی نفوذ نکند و فقط با حرارت غیر مستقیم سرخ شود؛ بنابراین هنگامی که روغن به اندازه کافی داغ نشده باشد، لایه عایق ایجاد نشود و روغن به درون مواد غذایی نفوذ می‌کند و طعم روغن می‌گیرد. حرارت زیاد هم از پخته شدن مغز مواد غذایی جلوگیری می‌کند و باعث سوختن سطح آن می‌شود.

نکته اول: از انباشتن زیاد مواد غذایی در روغن اجتناب کنید، زیرا باعث پایین آمدن حرارت روغن می‌شود و به داخل مواد نفوذ می‌کند و چرب می‌شود.
نکته دوم: تا جایی که می‌توانید از سرخ کردن مواد غذایی پرهیز و غذا را به صورت آب پز، کباب پز و بخار پز استفاده کنید.

نحوه نگهداری

روغن‌های خوراکی باید در ۶ – ۱۲ ماه پس از گشوده شدن در آنها مصرف شوند؛ بنابراین لازم است هنگام خرید به تاریخ مصرف و انقضا روی برچسب فوطی توجه شود. معمولا روغن‌ها در ظرف‌های پلاستیکی شفاف عرضه می‌شوند؛ بنابراین پس از خرید آنها را در ظرف شیشه‌ای مات، یا فلزی در بسته و در کابینت، یخچال و محیط‌های تاریک به دور از نور نگهداری کنید.

نقطه دود

به درجه حرارتی که در آن از سطح روغن دود متصاعد شود و بوی تندی به مشام برسد، نقطه دود می‌گویند. در این درجه روغن شروع به تجزیه شدن می‌کند. دود کردن روغن موجب بد مزه شدن غذا می‌شود. نقطه دود روغن‌های نباتی بالاتر از روغن‌های حیوانی است. سرخ کردن مواد غذایی باید پایین‌تر از نقطه دود روغن صورت گیرد. حرارت زیاد هنگام سوختن و دود کردن روغن‌ها گلیسرول اسیدهای چرب را به آکرولئین تبدیل می‌کند. این ماده بسیار سمی و سرطان‌زاست. علت سوختن چشم‌ها هنگام دودکردن روغن نیز همین ماده است. آکرولئین موجب تحریک چشم‌هایتی و ریه‌ها و مصرف آن همراه با مواد غذایی موجب تحریک معده و روده کوچک می‌شود. روغن‌های مایع سرخ کردنی که نقطه دود بالاتری دارند، برای سرخ کردن مناسب‌تر هستند. هر اندازه مدت زمان نگهداری روغن (کهنگی) طولانی‌تر باشد، نقطه دود کاهش می‌یابد.

نکته اضافه کردن نمک هنگام سرخ کردن ماده غذایی، حرارت دادن روغن در مدت زمان طولانی و وجود مواد غذایی و ذره‌های خارجی در روغن، از عوامل کاهنده نقطه دود روغن‌ها هستند.

علائم غیرقابل استفاده بودن

بوی نامطبوع و مزه تند، کف آلود شدن روغن، تیره شدن و افزایش غلظت روغن و تشکیل نشدن حباب اطراف غذا هنگام اضافه کردن روغن، از علائم غیرقابل استفاده بودن روغن است. همچنین توصیه می‌شود روغن حرارت دیده را بیش از ۲ مرتبه استفاده نکنید.

دانستنی‌های آشپزی
آنچه باید درباره روغن‌ها بدانیم

در آشپزی گریزی از روغن نیست. هر چقدر هم که بخواهیم از روغن استفاده نکنیم، باز هم برای تنوع باید روغن را در آشپزی به کار برد. البته روغن‌ها فقط مضر نیستند بلکه برای بدن بسیار مفید است، اما این مفید بودن روغن‌ها در آشپزی شرایطی دارد که باید آنها را رعایت کرد. در ادامه به برخی نکات آشپزی با روغن اشاره می‌شود، نکاتی که با رعایت آنها می‌توانیم آشپزی دلچسب‌تری داشته باشیم.

بهترین روغن برای مصرف روزانه

روغن بذر کتان

روغن بذر کتان، بهترین منبع اسیدهای چرب امگا ۳ و برای قلب و روده‌ها مفید است. این روغن قدرت ایمنی بدن را تقویت می‌کند و سلامت پوست را ارتقا می‌بخشد. ماده مفید لیگنین (فیبر غذایی غیرمحلول) دارد که برای بدن مفید است، اما اگر به طور صحیح نگهداری نشود، به سرعت فاسد می‌شود و برای پخت غذا مناسب نیست.

روغن کانولا

روغن کانولا منبع غنی اسیدهای چرب امگا-۳ و امگا-۶ و مقدار چربی‌های اشباع آن خیلی کم است، در نتیجه برای قلب مفید است.

روغن سویا

روغن سویا دارای اسیدهای چرب امگا ۳ و امگا ۶، اما اغلب خیلی تصفیه و هیدروژنه (جامد) می‌شود.

روغن زیتون (خالص یا خیلی خالص)

هنگام استخراج روغن زیتون از میوه آن، نیازی به حرارت بالا و فرآیند شیمیایی نیست. به کندی فاسد می‌شود. برای پخت غذا در درجه حرارت معمولی مناسب است و در صورت مصرف متعدل LDL (چربی بد) را کاهش می‌دهد، بدون اینکه میزان HDL چربی خوب را تغییر دهد، در نتیجه نسبت HDL به LDL را بهبود می‌بخشد که برای سلامتی بدن مفید است.

روغن تخم کدو حلوایی

روغن کدو حلوایی چربی اشباع کمی دارد. منبع غنی اسیدهای چرب امگا ۶ است. ممکن است بعضی اسیدهای چرب امگا ۳ را نیز داشته باشد. عمل تصفیه کردن و فرایندهای شیمیایی در کارخانه، ارزش تغذیه‌ای آن را کاهش می‌دهد.

خوراک فوری

کوفته شوید باقالی

مواد مورد نیاز:
برنج (خیس شده) یک دوم پیمانه
گوشت چرخ کرده ۳۰۰ گرم
باقالی تازه یک پیمانه
شوید (خرد شده) یک پیمانه + یک قاشق سوپخوری
تخم مرغ ۲ عدد
پیاز (نگینی خرد شده) یک عدد
آرد نخود چی یک قاشق سوپخوری
زردچوبه ۲ قاشق چایخوری
نمک و فلفل به میزان لازم
روغن مایع یک سوم پیمانه

روش پخت:
روغن را داخل تابه ای گرم، سپس پیاز را درون آن کمی تفت دهید. یک قاشق سوپخوری شوید، یک قاشق چایخوری زردچوبه، نمک و فلفل را به آن بیفزایید بعد ۲ پیمانه آب جوش را اضافه کنید و بگذارید تا بجوشد. داخل کاسه‌ای گوشت، برنج (از ۶۰ دقیقه قبل آن را با آب جوش خیس کرده و آب آن از صافی رد شده) یک پیمانه شوید، آرد نخود چی، تخم‌مرغ، نمک و فلفل و زردچوبه را با هم مخلوط کنید و ورز دهید. سپس باقالی (از قبل آن را داخل قابلمه ای حاوی آب جوش ریخته، حدود ۳ دقیقه پخته و از صافی رد شده) را افزوده و مخلوط کنید. به اندازه یک نارنگی از مواد را بردارید و در دست به صورت گرد حالت دهید (تمام مواد را به این ترتیب آماده کنید) و درون قابلمه‌ای در حال جوش با در نیمه باز بیندازید. سپس به مدت ۱۵ دقیقه بگذارید تا روی حرارت ملایم بجوشد. بعد از اینکه کوفته‌ها کمی منسجم شد، در قابلمه را کاملا بگذارید و حدود ۴۵ دقیقه دیگر بپزید. برای اطمینان از پخته شدن کوفته، خلال چوبی را داخل کوفته فرو ببرید اگر چیزی به آن نچسبید، پخته شده است.

کیسل آلبالو

مواد مورد نیاز:
نشاسته ذرت: ۱۰۰ گرم
آب آلبالو: ۴ پیمانه
آب سرد: یک دوم پیمانه
شکر: ۱۰۰ گرم
وانیل: یک چهارم قاشق چایخوری

روش تهیه:
نشاسته و آب را با هم مخلوط کنید تا حل شود. بعد آن را از صافی رد کنید. سپس آب آلبالو و شکر را به آن اضافه کنید و روی حرارت قرار دهید تا شکر کامل حل شده و مایه غلیظ شود. سپس از روی حرارت برداشته وانیل (بهتر است اسانس‌ها را در آخرین مرحله استفاده شوند) را به آن اضافه کنید. مایه آماده شده را در ظرفی بریزید و به مدت ۶۰ دقیقه در یخچال قرار دهید. سپس با خامه تزیین و سرو کنید.

نان کدو سبز

مواد مورد نیاز:
آرد گندم ۵۰۰ گرم
کدو سبز ۴۵۰ گرم
مایه خمیر فوری ۱ قاشق سوپخوری
پنیر پارمزان ۶۰ میلی لیتر
روغن مایع ۲ قاشق سوپخوری
نمک یک قاشق چایخوری
فلفل سیاه یک قاشق چایخوری
آب ولرم به میزان لازم
شیر به میزان لازم
دانه کنجد به میزان لازم

روش پخت:
نمک را به کدوی با پوست رنده شده اضافه و مخلوط کنید. سپس آن را در آبکش بریزید و به مدت ۳۰ دقیقه کنار بگذارید تا آب آن خارج شود. سپس آن را روی دستمالی پهن کنید تا آب اضافی آن گرفته شود. در کاسه بزرگی آرد گندم، مایه خمیر فوری، پنیر پارمزان و فلفل سیاه را مخلوط کنید. سپس وسط آرد را گود کرده روغن، مایه کدو و آب ولرم (تا حدی که به صورت خمیر در آید) را بیفزایید و آن را ورز دهید تا خمیر نرمی به دست آید و حالت چسبندگی نداشته باشد. بعد آن را روی سطح آرد ورز دهید تا نرم و نازک شود. سپس کاسه‌ای را با روغن مایع چرب کنید و خمیر را درون آن قرار دهید. بعد روی آن را بپوشانید و در جای گرم قرار دهید تا حجم خمیر دو برابر شود. سپس آن را به ۶ قسمت مساوی تقسیم و هر قسمت را گرد کنید. بعد داخل قالب به قطر حدود ۲۴ سانتی متر که از قبل با کاغذ روغنی پوشیده شده با فاصله در کنار یکدیگر به صورت گل بچینید. سپس روی آن مقداری شیر بمالید و کمی کنجد بپاشید. روی آن دستمالی بیندازید و کنار بگذارید تا حجم آن دو برابر شود. بعد در طبقه وسط فر از قبل با دمای ۲۰۰ درجه سانتی گراد گرم شده به مدت ۳۵ دقیقه قرار دهید تا بپزد.

برای آینده سرمایه گذاری کنید

بازنشستگی در آرامش

زمان بسرعت در حال گذر است و فرصت‌ها یکی پس از دیگری از دست می‌رود. گذر زمان اتفاقی نیست که بتوان آن را متوقف کرد. بر همین اساس باید برای آینده برنامه‌ریزی کرد و برای دوران بازنشستگی و از کارافتادگی پس‌اندازی داشت. همیشه نمی‌توان کار کرد؛ در زندگی دورانی وجود دارد که جدا از کار و تلاش، باید استراحت کنید. دورانی که به آن بازنشستگی می‌گویند، زمانی که باید استراحت کرد و از آن لذت برد. اما اینکه چطور می‌توان برای دوران بازنشستگی پس‌اندازی داشت، نکته مهمی است که خیلی‌ها آن را نادیده می‌گیرند. در حالی که سرمایه‌گذاری برای این دوران اهمیت زیادی دارد و استرس را در مواقع حساس مالی کاهش می‌دهد. برای سرمایه‌گذاری و پس‌انداز به تخصص و مهارت خاصی نیاز نیست. به ساده‌ترین شکل ممکن می‌توان با استفاده از روش‌های هوشمند برای آینده سرمایه‌گذاری کرد. با توجه به نکات گفته شده در ادامه به برخی راهکارهای سرمایه‌گذاری و پس‌انداز برای دوران فراغت از کار اشاره می‌کنیم که شاید به کارتان بیاید و بتوانید برای آینده سرمایه‌گذاری و پس‌انداز داشته باشید.

هدف از سرمایه‌گذاری را مشخص کنید

بیشتر ما می‌دانیم که پس‌انداز و سرمایه‌گذاری برای دوران بازنشستگی تا چه حد می‌تواند در زندگی موثر باشد. بنابراین قبل از هر چیز باید بدانید که چرا می‌خواهید بازنشسته شوید؛ اینکه وقت بیشتری را با خانواده سپری کنید یا قصد دارید در اوقات فراغت از کار، کسب و کار جدیدی را شروع کنید و دنبال کاری بروید که سال‌ها انتظارش را می‌کشیدید. همه ما بلند بازنشستگی را تجربه کنند، اما دلایل آنها با هم یکی نیست و متفاوت است. زمانی که بدانید بازنشستگی برای شما به چه دلیل مهم است، آن وقت می‌توانید هدفتان را مشخص و روی آن تمرکز کنید. سرمایه‌گذاری برای دوران بازنشستگی این فرصت را در اختیارتان قرار می‌دهد که با آرامش خاطر به سراغ آنچه در ذهن داشتید، بروید. به عنوان مثال شما با سرمایه‌گذاری در بازار سهام می‌توانید برای آینده خود برنامه‌ریزی کنید. این سرمایه‌گذاری هدفمند نه تنها برای شما سودمند خواهد بود، بلکه یک پس‌انداز نیز محسوب می‌شود. پس مشخص کردن هدف را فراموش نکنید.

قدرت ریسک خود را بسنجید

اینکه پول‌هایتان را چگونه سرمایه‌گذاری کنید، به هیجانات و احساساتتان بستگی دارد، زیرا در بیشتر مواقع نوسان‌های بازار، افراد زیادی را به وحشت می‌اندازد و جلوی ریسک‌پذیری‌شان را می‌گیرد. با این حال، نباید نگران ضررهای کوتاه مدت بود. شما ابتدا باید قدرت ریسک خود را مشخص کنید، پس از آن بدانید که چه تعداد سرمایه‌گذاری‌های ایمن و خطرناک خواهید داشت. با آگاهی از این موارد، می‌توانید چشم‌اندازی بلندمدت برای دوران بازنشستگی داشته باشید. اینکه بدانید تا کی پول از دست می‌دهید و از چه زمانی پول‌های از دست رفته بازمی‌گردد و به سرمایه تبدیل می‌شود، بسیار مهم است.

برای یک سرمایه‌گذاری منظم تلاش کنید

تعهد به سرمایه‌گذاری برای دوران بازنشستگی سخت است و ادامه دادن آن هم سخت‌تر. وقتی یک سرمایه‌گذاری را شروع می‌کنید، برای اینکه در معرض ریسک قرار نگیرید، توقف نکنید که درجا بزنید. از تمایلاتی که باعث می‌شود پول بیشتری در جیبتان بماند و در سرمایه‌گذاری‌تان وقفه ایجاد شود، دوری کنید. در مسیر پس‌انداز و سرمایه‌گذاری برای دوران بازنشستگی، هیچ‌گاه انگیزه خود را از دست ندهید.

از گرفتن قرض و بدهی فرار کنید

قرض و بدهی شما را از پس‌انداز برای آینده بازمی‌دارد. بنابراین بهتر است این عادت را ترک کنید و رفتارهایتان را تغییر دهید. بسیاری از مردم به دلیل مشکلاتی که در زندگی برایشان اتفاق می‌افتد یا به دلیل تصمیم‌های عجولانه، اسیر بدهی می‌شوند. پس اگر ناچار به گرفتن قرض شدید، سعی کنید پولتان را مدیریت و بدهی خود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن صاف کنید تا بتوانید برای آینده سرمایه‌گذاری و پس‌انداز داشته باشید.

زمان سرمایه‌گذاری را بدانید

با سرمایه‌گذاری در زمان مناسب، هیچ‌گاه برای از دست دادن فرصت‌ها خود را سرزنش نخواهید کرد. واقعیت این است که بیشتر مردم فرصت‌هایشان را یکی پس از دیگری از دست می‌دهند و همیشه هم حسرت این فرصت‌ها را می‌خورند. در حالی که باید تا زمانی که دیر نشده، دست به کار شد. برای اینکه فرصت‌ها را از دست ندهید، بهتر است زمان مشخصی برای سرمایه‌گذاری در نظر بگیرید. برای این کار تقویم خود را باز کنید و دو تا سه ساعت وقت بگذارید تا بدانید که از چه زمانی و از چه راهی می‌توانید برای دوران بازنشستگی‌تان، سرمایه‌گذاری را شروع کنید. سریع‌ترین راه برای دریافت یک تصویر کلی از اینکه در چه موقعیتی هستید، استفاده از سرمایه شخصی است. با جمع‌آوری اطلاعات شخصی، زمانی را به هدف‌گذاری برای دوران بازنشستگی اختصاص دهید. به یاد داشته باشید که باز کردن و داشتن حساب پس‌انداز، شاید در برخی مواقع به کارتان بیاید، اما اصلا گزینه ایده‌آلی نیست؛ چون سرمایه شما با گذشت زمان و افزایش تورم ارزش خود را از دست می‌دهد.

حساب بازنشستگی قابل اعتماد باز کنید

بسته به شرایط محیطی که در آن قرار دارید، شاید به باز کردن یک حساب کارگزاری جدید نیاز داشته باشید؛ حسابی که بتوانید پول‌هایتان را در آن سرمایه‌گذاری کنید. این حساب، جایی است که شما بیشترین سرمایه‌گذاری را انجام خواهید داد.

بودجه‌بندی را فراموش نکنید

شاید تصور کنید که بودجه‌بندی به این معناست که در زندگی کمتر خرج کنید و هیچ لذت و تفریحی نداشته باشید؛ اما اینطور نیست. بودجه‌بندی به معنای کنترل و مدیریت کردن پولتان است. اگر بدانید این کار چه تاثیر مثبتی بر شما و افکارتان دارد، از همین حالا شروع می‌کنید و برای پول‌هایتان برنامه‌ریزی خواهید کرد.

لذت‌هایتان را به تاخیر بیندازید

سرمایه‌گذاری برای بازنشستگی یک استراتژی بلندمدت است. به همین خاطر شما باید برخی لذت‌ها را به تاخیر بیندازید. در واقع با به تاخیر انداختن لذت‌های کوتاه‌مدت می‌توانید به مسائل مهم‌تر و بزرگ‌تر زندگی فکر کنید و آینده روشنی را پیش‌رو داشته باشید. تحقیقات نشان داده است، کسانی که خوشی‌ها و لذت‌هایشان را به تاخیر انداخته‌اند و به آینده اندیشیده‌اند، موفق‌تر بوده‌اند.

با اطمینان خاطر بازنشسته شوید

از قدم‌های کوچک و با سرمایه‌های اندک هم می‌توان سرمایه‌گذاری را شروع کرد. شاید درآمدتان به اندازه‌ای نباشد که بتوانید هر ماه پس‌انداز قابل توجهی داشته باشید، جای نگرانی نیست. شما با همان پس‌انداز اندک هم می‌توانید سرمایه‌گذاری را شروع کنید. مطمئن باشید پس‌اندازهای ناچیز هم می‌تواند در آینده به سرمایه خوبی تبدیل شود. پس ناامید نشوید و به پس‌انداز کردن و سرمایه‌گذاری تا زمان بازنشستگی ادامه دهید تا بتوانید با اطمینان خاطر وارد دوران فراغت از کار و تلاش شوید.

آشنایی با گیاهان

پونه

گیاهان دارویی که هزاران سال است برای درمان بیماری‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرند، فواید سلامت زیادی دارند. توانایی بهبود و ترمیم انواع مختلف گیاهان دارویی بسیار چشمگیر و شناخته شده است.

پونه گیاهی بسیار مفید در طبیعت است که در خانواده نعناییان دسته‌بندی می‌شود. این گیاه پرفایده در صنایع غذایی بیشتر در آشپزی و شیرینی‌پزی مورد استفاده قرار می‌گیرد. البته پونه از دیرباز در طب سنتی به عنوان یک آرام‌بخش استفاده می‌شده است. از گیاه پونه می‌توان به عنوان دارویی ضدنفخ، بادشکن، گرم‌کننده کلیه‌ها، رفع شب ادراری کودکان، تقویت روده و... استفاده کرد.

این ترفندها را امتحان کنید

روش‌های ساده برای کاهش درد

دردهای ناگهانی، مشکلی است که بیشتر ما آن را تجربه کرده‌ایم. دردهایی که گاهی باعث از بین رفتن تمرکز می‌شود و نظم زندگی را برهم می‌زند. در این شرایط بهترین کار این است که به دنبال راه‌حل‌های آسان و سریع باشیم. راه‌های ساده‌ای که به کارمان بیاید و بتواند درد را کاهش دهد. در ادامه، شما را با ترفندهای ساده‌ای آشنا خواهیم کرد که می‌تواند به تسکین دردهای ناگهانی کمک کند.

با خواب رفتگی دست، گردنتان را تکان دهید

برای همه پیش آمده که گاهی دستشان خواب برود. در این شرایط تنها کاری که انجام می‌دهیم، انتظار است. در حالی که می‌توان خواب رفتگی دست را سریع برطرف کرد. از آنجا که عصب دست با گردن در ارتباط است با تکان دادن گردن به دو طرف، فشار از روی دست‌ها برداشته می‌شود و خواب رفتگی از بین می‌رود.

سرتان را پایین بگیرید

اگر شما هم از آن دسته افرادی هستید که برای پایین رفتن قرص بعد از نوشیدن آب، سرشان را بالا نگه می‌دارند، بهتر است از انجام این کار اجتناب کنید. از این پس بعد از خوردن قرص سرتان را پایین بگیرید، زیرا قرص با آب راحت‌تر به سمت انتهای گلویتان حرکت می‌کند. این کار باعث می‌شود دیگر مشکلی برای پایین فرستادن قرص نداشته باشید.

با فوت کردن آرام شوید

انگشت شست ما از ارتباط مستقیمی با عصب واگ دارد، عصبی که ضربان قلب را کنترل می‌کند. هر موقع احساس کردید ضربان قلب و فشار خونتان بالا رفته، روی انگشت شست خود فوت کنید. با این کار ضربان قلب پایین می‌آید و فشار خون کنترل می‌شود. نتیجه این عمل شما را آرام می‌کند.

سرفه کنید، اگر از آمپول زدن می‌ترسید

حواس مغز با سرفه کردن پرت می‌شود. از طرف دیگر، سرفه فشار خون در بدن را بالا می‌برد. انجام این کار موجب می‌شود که درد را کمتر احساس کنید. استفاده از این ترفند برای کسانی که از آمپول زدن می‌ترسند، گزینه خوبی است.

دانستنی‌های پزشکی

نکاتی جالب درباره عطسه

عطسه ممکن است به دلیل خلاص شدن از مواد محرک ناخواسته همچون گرد و خاک، گرده گیاهان و... باشد. معمولا ریه‌های انسان از طریق عطسه آنچه را نیاز ندارد به بیرون می‌فرستد. نکات جالبی درباره عطسه وجود دارد که دانستن آنها برایتان خالی از لطف نخواهد بود.

- خورشید می‌تواند محرک عطسه باشد.
- عطسه ممکن است بعد از فعالیت فیزیکی رخ دهد.
- سرعت عطسه شما را شگفت‌زده می‌کند.
- در خواب نمی‌توانید عطسه کنید.
- زمانی که عطسه می‌کنید، قادر به باز نگه داشتن چشم‌های خود نیستید.
- عطسه باعث متوقف شدن ضربان قلب نمی‌شود.

مدادتان را لای دندان‌هایتان فشار دهید

هرگاه رخوت و افسردگی به سراغتان آمد و بی‌دلیل احساس ناراحتی کردید، می‌توانید مدادی را در دهان بگذارید و آن را با دندان‌هایتان فشار دهید. با این کار ماهیچه‌های لبخند فعال می‌شود. حرکتی که مغزتان تصور می‌کند، شما در حال خندیدن هستید. این عمل باعث می‌شود حال خوبی پیدا کنید.

با فشار بر لثه بالایی خونریزی را بند بیاورید

وقتی دچار خونریزی بینی هستید، بهترین و سریع‌ترین راه این است که لثه بالایی تان را فشار دهید. با این کار رگی که خون را به بینی شما منتقل می‌کند، مسدود می‌شود و خونریزی بند می‌آید.

جای سوختگی را خیلی سریع فشار دهید

اگر جایی از بدنتان سوخت، انگشت خود را به آهستگی روی آن ناحیه بگذارید و فشار دهید تا در مدت زمان بسیار کوتاهی، دمای پوست آن قسمت به حالت طبیعی خود بازگردد و از ایجاد تاول جلوگیری شود.

دست‌هایتان را زیر آب سرد بگیرید

آب سرد، باعث بالا رفتن گردش خون در کل بدن می‌شود. از آنجا که عصب‌های زیادی در دستان شما وجود دارند که به طور مستقیم با مغزتان در ارتباط هستند، می‌توانید با گرفتن آنها زیر آب سرد، سردردتان را تسکین دهید.

روی دستتان یخ بگذارید

یکی از چیزهایی که می‌تواند به کاهش درد دندان کمک کند، استفاده از یخ است. زمانی که دندان درد دارید، یک تکه یخ را روی دستتان، بین انگشت شست و اشاره قرار دهید. این قسمت از دست پر از عصب‌هایی است که سیگنال‌های درد را به مغز منتقل می‌کند. با گذاشتن یخ روی این قسمت، این ارتباط قطع می‌شود.

دستتان را بالای سرتان ببرید و بکشید

اگر سکسکه می‌کنید، دستتان را بالای سر ببرید و بکشید. این کشش می‌تواند عضلات دیافراگم را به حالت طبیعی بازگرداند و انقباض ناخواسته آن را از بین ببرد و درد ناشی از سکسکه را کاهش می‌دهد.

طب سنتی، انواع درمان

همان‌طور که در مطلب شماره قبل آوردیم، طب سنتی با اتکا به قدرت طبیعت برای انواع بیماری‌ها درمان‌های مناسب ارائه می‌دهد. در این علم تشخیص دلایل بیماری و درمان آن از طریق گیاهانی که در طبیعت وجود دارند، انجام می‌شود. در ادامه به انواع درمان در طب سنتی اشاره کرده‌ایم.

گیاه‌درمانی (Phytotherapy)

درمان انواع بیماری‌های جسمی و روحی به وسیله گیاهان را «گیاه درمانی» می‌گویند.

ماساژ درمانی (Massage therapy)

انواع بیماری‌های عضلانی، اسکلتی، گوارشی، سردردها، رفع استرس و افسردگی، بهبودی جریان خون و افزایش اکسیژن‌رسانی به بافت‌ها و... از طریق ماساژ درمانی بهبود می‌یابند.
انواع ماساژ درمانی عبارتند از: ایروودا، یومیهو، تای ماساژ، ماساژهای آرام‌بخش و ماساژهای زیبایی.

شیاتسو (Shiatsu)

فشردن نقاط حیاتی بدن برای سلامتی، به وسیله انگشتان دست را «شیاتسو» می‌گویند. تکنیکی سالم و موثر که بیشتر پیشگیری کننده است. با این روش افرادی را که دچار استرس، تنش، افسردگی یا بی‌خوابی هستند، درمان می‌کنند.

حجامت (Cupping)

حجامت در زبان فارسی، به معنای مداوست. در این روش خونگیری انجام می‌شود که برای پیشگیری و درمان بعضی از بیماری‌ها مناسب است.
حجامت به دو طریق انجام می‌شود: حجامت خشک که بدون تیغ و خونگیری است و حجامت تر که همراه با خونگیری است.
حجامت در پیشگیری و درمان بیماری‌هایی چون آسم، اعتیاد به موادمخدر، نارسایی هضم غذا، سردردهای میگرنی و اعصاب، چربی خون، غلظت خون و بیماری‌های پوستی می‌تواند موثر باشد.

بادکش درمانی (Dry cupping)

این نوع درمان، ایجاد مکش در نقاط مختلف بدن به منظور انبساط عروقی بدن و انحراف مواد از نقطه خاص است که آن را حجامت خشک نیز می‌نامند.

زالودرمانی (Leech therapy)

یکی از روش‌های خونگیری است که به خاطر نحوه خونگیری و ماده هیرودین که از سوی زالو به بدن وارد می‌کند، در طب سنتی جایگاهی ویژه دارد. به این نکته نیز توجه داشته باشید که همه زالوها اثر درمانی ندارند. در برای زالو ماده ضدانعقادی وجود دارد که باعث رقیق شدن خون، باز شدن عروق تنگ و در نتیجه افزایش خون‌رسانی و اکسیژن‌رسانی موضع یا عضو می‌شود.

گفت و گوی اختصاصی «مشعل» با دراگان اسکوچیچ

من هم می‌توانم قهرمان شوم

استعداد و تکنیک در آبادان و نفت فوران می‌کند

آرش جعفری | دراگان اسکوچیچ، مربی کرواتی که سابقه کار در ایران را دارد و توانسته تا یک قدمی قهرمانی هم پیش برود. در فصل جدید فوتبال ایران در لیگ برتر، هدایت نفت آبادان را به عهده دارد. سرمربی کروات نفت آبادان می‌خواهد اسمش را در آبادان و فوتبال ایران جاودانه کند. او به خودش ایمان دارد؛ ولی در این بین خواستار حمایت هواداران آبادانی است. او هواداران آبادانی را جزو بهترین هواداران دنیای فوتبال می‌داند و می‌گوید: عاشقانه و دیوانه‌وار فوتبال را دوست دارند. با اسکوچیچ درباره فوتبال، نفت و برگشتش به ایران، گفت‌وگویی داشتیم که با هم می‌خوانیم.

دوباره به ایران برگشتید، چه شد که این تصمیم را گرفتید؟

مربیان کروات از قدیم ارتباط خوبی با فوتبال ایران داشتند و از سوی دیگر واقعا مردم ایران هم مهمان‌نوازان خیلی خوبی هستند. همین دو علت باعث شد که من دوباره ایران را برای کار انتخاب کنم و برگردم و هدایت تیم نفت آبادان را به عهده بگیرم: البته می گوید (با خنده) ممکن است تجربه خوبی در پرداختی‌ها نداشته باشند؛ ولی مهمان‌نوازی همه چیز را جبران می‌کند.

از روزی که برای نخستین بار قدم به فوتبال ایران گذاشتید، تا به امروز که دوباره برگشتید، چقدر فوتبال ایران تغییر کرده است؟

فوتبال در ایران نه پس‌رفت داشته و نه پیشرفت. فوتبال شما یک مرحله خاص را دنبال کرده است و این برای فوتبال خوب نیست. من فکر می‌کنم با توجه به امکاناتی که شما دارید، باید پیشرفت می‌کردید. آنقدر ظرفیت دارید که با سرمایه‌گذاری روی جوانان می‌توانستید مقدمات پیشرفت را آماده کنید، ولی چنین اتفاقی نیفتاده است؛ البته باید این نکته را هم بگویم که مربیان شما بیشتر نتایج گرا هستند و همین باعث می‌شود به جوانان بازی ندهند و از با تجربه‌ها بازی بگیرند. ما مربیان می‌توانیم این تغییر را ایجاد کنیم و این شانس پیشرفت فوتبال ایران است.

دو تجربه متفاوت در فوتبال ایران داشتید. ابتدا در شمال ایران و هدایت تیم ملوان که سبک و سیاق خودش را داشت و سپس به فولاد در جنوب ایران رفتید. چه فرقی بین این دو فوتبال دیدید و کدام سبک بهتر بود و می‌پسندید؟

فکر می‌کنم استعدادهای بیشتری در جنوب ایران وجود دارد؛ ولی در شمال شاهد فوتبال منظمی هستید و بازیکنان شمال تاکتیک پذیرترند. اگر این دو منطقه را یکی کنیم، یعنی تکنیک، استعداد، نظم و انضباط اگر با هم یکی شوند، خیلی بهتر است. جنوب ایران باید سازماندهی و شمال ایران تکنیکی‌تر شود.

چه شد که نفت آبادان را انتخاب کردید؟

پیشنهاد داشتم و قبول کردم. چیز خیلی خاصی نبود. بعد از پیشنهاد نفت، دیدم که خوب است و آن را قبول کردم؛ البته باید بگویم که یکی از دلایل اصلی انتخاب نفت آبادان، وجود تماشاگران پرشور بود.

حضور شما در فوتبال جنوب و اهواز تاثیری در انتخاب یک تیم خوزستانی دیگر، یعنی نفت داشت؟

قطعا همین‌طور است. بعد از دو سال سرمربیگری فولاد می‌توانم بگویم مجاب شدم که به نفت آبادان بیایم؛ البته از سوی دیگر مردم آبادان را از زمان فولاد خوب می‌شناختم. برای همین با شناخت کامل نفت را انتخاب کردم.

با توجه به همین حضور کوتاه‌مدت در آبادان، ظرفیت فوتبال نفت را چطور دیدید؟

فوتبال آبادان و نفت، ظرفیت بالایی دارد. شما فقط باید با کار کردن آن را به نمایش بگذارید. اینجا استعداد زیاد است. باید این استعداد را در مسیر درست و خوب آموزش دهید. من فکرم می‌کنم با توجه به جوانانی که در فوتبال آبادان حضور دارند، تیم نفت بتواند روزهای خوبی را پشت سر بگذارد؛ البته به شرط اینکه خوب آموزش ببینند.

کروات‌ها در این چند سال چقدر در پیشرفت فوتبال ایران نقش داشتند؟

مربیان کروات بسیار فعال هستند. گاهی اوقات سخت است شما رفتار یک بازیکن را عوض کنید و این کار شما را برای ادامه سخت‌تر می‌کند. در واقع فکر می‌کنم مربیان کروات تلاش می‌کنند این کار سخت را انجام دهند. گاهی اوقات مشکل ما بحث فرهنگی آن جامعه است؛ چون یک متد جدید می‌آید، باید بازیکن ذهن خودش را باز کند تا بتواند تعلیمات جدید را یاد بگیرد. مربی‌های کروات، فوتبال مدرن را برای ایران به‌روزرسانی کردند.

وینگو بگوویچ، لوکا بوناچیچ، ملادن فرانچیچ و... در ایران توانسته‌اند قهرمان شوند، مثل برانکو. آیا شما هم می‌توانید به قهرمانی برسید؟

چراکه نه. من هم می‌توانم قهرمان شوم؛ چون به خودم ایمان دارم. کروات‌ها خیلی زود با ایرانی‌ها خو می‌گیرند و زود صمیمی می‌شوند.

دلیلش چیست؟

من فکر می‌کنم ما فرهنگ نزدیکی به هم داریم. از سوی دیگر مردم ایران، همانطور که گفتم، بسیار مهمان‌نواز هستند و همین باعث می‌شود که زودتر از دیگران با هم صمیمی شویم. این تنها حرف من نیست؛ بلکه هر کسی که به ایران می‌آید، این را می‌گوید.

رئیس‌جمهور شما به فوتبال خیلی علاقه دارد و در فینال جام جهانی این را دیدیم. نظر شما چیست؟

سیاست دوست دارد در کنار فوتبال باشد. فوتبال می‌تواند به افراد کمک کند تا در پست‌های سیاسی خود بمانند. خیلی از کسانی که در باشگاه حضور دارند، روی پای خودشان هستند و احتیاجی به مسائل سیاسی ندارند. پس این سیاسیون هستند که برای ماندن در عرصه سیاست و دیده شدن به سمت فوتبال می‌آیند.

ذائقه اسکوچیچ نسبت به غذاهای ایرانی چگونه است؟ شما جلوکباب را بیشتر دوست دارید یا غذاهای جنوبی و آبادانی را؟

اگر بخواهم در مورد ذائقه خودم بگویم، من همه چیز را دوست دارم؛ ولی از کباب ایرانی و کوبیده نمی‌شود راحت گذشت. من مزه غذایی ایرانی بخصوص برنج ایرانی و کباب را خیلی دوست دارم.

اوضاع در نفت آبادان تاکنون رضایت‌بخش بوده است؟

از کار کردن با بازیکنان خیلی رضایت دارم. شاگردانم سعی کردند اهداف من را در زمین پیاده کنند؛ اما توقع دارم بهتر از این باشند. دلم می‌خواهد چند بازیکن دیگر، بخصوص بازیکن خارجی به ما اضافه شوند تا بهتر کار کنیم. من خودم دوست دارم کارهای سخت و بزرگ انجام دهم.

اردو چطور بود؟ آیا بازیکنان مورد نظرتان جذب شدند؟

اردو عالی بود. مشکلی وجود نداشت. همه چیز به موقع و خوب انجام شد. شرایط آب و هوایی و هتل عالی و خوب بود. در اینجا (تهران) توانستیم با چند تیم لیگ برتری بازی کنیم. در آبادان نمی‌توانستیم با این تیم‌ها بازی کنیم؛ البته باید این را هم اضافه کنم که در آب و هوای گرم آبادان در حال حاضر نمی‌توان بخوبی تمرین کرد. در مورد بازیکنان جذب شده هم باید بگویم که خوب بودند؛ اما اگر می‌گویم بازیکن خارجی می‌خواهم، به این دلیل است که بازیکن خارجی می‌تواند سطح توان فنی تیم شما را بالا ببرد و بازیکنان ایرانی می‌توانند از او یاد بگیرند؛ البته به شرط اینکه بازیکن خارجی، خوب و با کیفیت باشد.

شاید زود باشد؛ اما نفت آبادان با اسکوچیچ چه جایگاهی در پایان فصل کسب می‌کند؟

برای جواب سوال شما باید بگویم که هنوز تیم من کامل نشده، از سوی دیگر لیگ شروع نشده است. باید اطلاعات بیشتری در مورد تیم‌های دیگر کسب کنم؛ اما تیم نفت آبادان ظرفیت بالایی برای موفقیت دارد و سعی می‌کنیم که انتظارات را برآورده کنیم.

هواداران آبادانی را چطور می‌بینید؟ آیا تا به حال توانسته‌اید با آنها ارتباط برقرار کنید؟

برای من مهم است که هواداران از تیمشان حمایت کنند. خیلی مهم است که در ادامه فصل هم دست از حمایت برندارند. وقتی در خانه بازی می‌کنید، مهم است که ورزشگاه شما پرشود و حمایت هواداران را مقابل تیم حریف داشته باشید؛ چون می‌شود ۳ امتیاز خانگی را کسب کرد؛ البته علاقه‌مند هستم که رابطه خوبی بین هواداران و تیم برقرار کنم. باز هم از هواداران می‌خواهم که تیم را تنها نگذارند و تحت هر شرایطی حمایت کنند و همه صبور باشند؛ چون آنها به ما انگیزه می‌دهند.

می‌دانید آبادانی‌ها علاقه خاصی به برزیل دارند و همین‌طور عینک زبین؟

برگردیم به صحبت‌های ابتدایی که با هم داشتیم. من گفتم جنوبی‌ها استعداد زیادی در فوتبال دارند و تکنیکی هم هستند. برای همین طبیعی است که برزیل را دوست داشته باشند، چون آنها هم تکنیکی و هم با استعداد هستند. در واقع خیلی خوشحال می‌شوم اگر بتوانم سازماندهی، نظم و تاکتیک فوتبال اروپایی را با تکنیک برزیلی آبادان میکس کنم تا شاهد فوتبال خوبی در نفت باشیم. در مورد عینک زبین هم باید بگویم قشنگ است.

حرف خاصی اگر مانده؟

من امیدوارم باشگاه تمام امکانات را فراهم کند تا بتوانیم به جایگاهی که لایق آن هستیم، برسیم. همه کسانی که این تیم به آنها مربوط می‌شود، کمک کنند تا بهترین نتیجه را بگیریم. من مربی و بازیکنان از یک سو و هواداران و مسؤولان باشگاه از سوی دیگر باید به هم کمک کنیم تا به هدف بزرگی که داریم، برسیم. هدف، حفظ لیگ برتر نیست؛ بلکه هدف رسیدن به یک جایگاه خوب است.

> استعداد زیادی در فوتبال دارند و تکنیکی هم هستند. برای همین طبیعی است که برزیل را دوست داشته باشند، چون آنها هم تکنیکی و هم با استعداد هستند. در واقع خیلی خوشحال می‌شوم اگر بتوانم سازماندهی، نظم و تاکتیک فوتبال اروپایی را با تکنیک برزیلی آبادان میکس کنم تا شاهد فوتبال خوبی در نفت باشیم

عکس: محمد امین انصاری

درخشش گلفرهای نفت مسجدسلیمان در المپیاد استعدادهای برتر کشور

01

گلفرهای تیم نفت مسجدسلیمان با درخشش و کسب عناوین ارزنده در المپیاد استعدادهای برتر کشور به خانه بازگشتند.

۴ گلفر عضو آکادمی تیم نفت مسجدسلیمان با کسب یک مدال طلا و دو مدال برنز این مسابقات را که از ۹ تا ۱۲ مرداد در مجموعه ورزشی انقلاب تهران برگزار شد، به پایان رساندند.

در این مسابقات علی غلامنژاد در رده سنی ۱۴ تا ۱۸ سال صاحب مدال طلا شد. و سوشیات صادقی و ابوالفضل برائی در رده سنی ۱۰ تا ۱۴ سال به مدال برنز دست یافتند.

هدایت فنی و مربیگری ۴ گلفر تیم نفت مسجدسلیمان را در دومین المپیاد استعدادهای برتر کشور، سعید برائی، ملی‌پوش تیم نفت مسجدسلیمان به عهده داشت.

درخشش نفتی‌ها در مسابقات مچ‌اندازی

02

یکی از کارکنان و نیز یکی از فرزندان کارکنان نفت در مسابقات مچ‌اندازی قهرمانی باشگاه‌های کشور، انتخابی تیم ملی سه مدال طلا کسب کردند.

ضیاءالدین شجاعی از کارکنان و علیرضا صفری از فرزندان کارکنان شرکت نفت و گاز آغاجاری در مسابقات مچ‌اندازی قهرمانی باشگاه‌های کشور، انتخابی تیم ملی برای شرکت در مسابقات جهانی ۲۰۱۹ رومانی موفق به کسب سه مدال طلا شدند.

ضیاء شجاعی در کلاس چپ‌دست بزرگسالان و علیرضا صفری در کلاس راست و چپ‌دست موفق به کسب مدال طلا شدند.

این مسابقات به مدت چهار روز به میزبانی استان سمنان، شهرستان شاهرود در دو کلاس راست‌دست و چپ‌دست برگزار شد.

داوودی‌نژاد، سرمربی جدید فوتسال نفت امیدیه

03

سرمربی تیم فوتسال بزرگسالان باشگاه نفت امیدیه انتخاب و معرفی شد.

مدیرعامل باشگاه نفت امیدیه، علی حکمی رضا داوودی‌نژاد را به عنوان سرمربی تیم فوتسال بزرگسالان این باشگاه انتخاب و معرفی کرد.

رضا داوودی‌نژاد، دانشجوی دوره دکترای تربیت بدنی و سرمربی فصل گذشته حفاری اهواز در لیگ برتر بود که توانست با این تیم، مقام سومی ایران را کسب کند. نفت امیدیه که در لیگ دسته یک فوتسال ایران است، قصد دارد با انتخاب این مربی و کسب عنوان قهرمانی به لیگ برتر فوتسال باشگاه‌های کشور صعود کند.

دخسوس: پارس جنوبی هم شانس قهرمانی دارد

آرش جعفری | پارس جنوبی جم از زمان حضورش در لیگ برتر فوتبال ایران، دروازه‌بان‌های مطرح و خوبی داشته است و در نخستین حضورش با فروزان، روزهای خوبی را در لیگ برتر سپری کرد. در فصل دوم رحمان احمدی، گلر سابق تیم ملی را درون دروازه داشت که او هم عملکرد مناسبی از خود نشان داد و حالا در سومین فصل، دروازه‌بان برزیلی را جذب کرده که آمار جویی در فوتبال ایران دارد و حتی به قهرمانی در لیگ برتر هم رسیده است. فرناندو دخسوس، دروازه‌بان جدید تیم فوتبال پارس جنوبی می‌گوید، به این تیم آمده تا بتواند در لیگ یک مقام خوب دیگر کسب و انتظارات باشگاه و هواداران را با عملکرد خوبش برآورده کند. با دروازه‌بان برزیلی پارس جنوبی جم گپ و گفتی کوتاه داشتیم که با هم می‌خوانیم.

چه شد که به پارس جنوبی آمدید؟

یک فوتبالیست هستم و این شغل من است. هر کجا و هر تیمی که پیشنهاد بدهند، بررسی می‌کنم و اگر به توافق برسم، در نهایت عضو آن تیم می‌شوم. پارس جنوبی هم به من پیشنهاد داد و بعد از بررسی دیدم که می‌توانم به این تیم در لیگ برتر کمک کنم. البته حضور مربی سابق، یعنی آقای کمالوند نیز در انتخابم تاثیر داشت. من با ایشان کار کرده بودم و برای همین دیدم که تمام شرایط خوب است و به پارس جنوبی آمدم.

وضعیت پارس جنوبی و روند آماده‌سازی تیم چطور است؟

شرایط تیم ما خوب است. در این مدت تمرین‌های فشرده و سختی داشتیم و چند بازی دوستانه هم انجام دادیم. تغییراتی که در تیم ما نسبت به سال گذشته ایجاد شده، تقریبا زیاد است. به همین دلیل به انجام بازی تدارکاتی نیاز داریم تا بازیکنان، بیشتر با یکدیگر هماهنگ شوند.

در گذشته قهرمان لیگ شده‌اید؛ آیا می‌توانید با پارس جنوبی هم قهرمان شوید؟

چرا که نه. ما تیم خوب و مربی خیلی خوبی داریم. تا شروع لیگ فرصت هست تا هماهنگ‌تر شویم و بتوانیم بازی‌های خوبی انجام دهیم تا هم هواداران خوشحال شوند و هم بتوانیم در بهترین جای جدول قرار بگیریم. اما قول نمی‌دهم؛ چون خیلی سخت است. در فوتبال هر چیزی امکان‌پذیر است. بنابراین نباید ناامید باشیم. من فکر می‌کنم که پارس جنوبی بتواند یک تیم مدعی در لیگ باشد و بقیه خیلی از تیم‌ها را بگیرد.

شما در نخستین بازی باید به تهران بیایید و با پرسپولیس بازی کنید. این قرعه سختی برای شروع نیست؟

قبول دارم. پرسپولیس قهرمان چند ساله ایران است. من همیشه مقابل این تیم خوب بازی کرده‌ام. سعی می‌کنم در این بازی هم عملکرد خوبی داشته باشم. خیلی سخت است. دربی، شبیه حرف بزنم اما بهترین بازی خودمان را انجام می‌دهیم و من هم سعی می‌کنم دروازه‌ام را بسته نگه دارم.

آمار خوبی در کلین شیت دارید. امسال هم می‌توانید رکورددار باشید؟

من یک رقیب خیلی سرسخت به نام نیرالوند دارم. البته مهدی رحمتی و مطاهری هم هستند. بنابراین سعی می‌کنم، آنها را شکست دهم.

در لیگ برتر ایران دروازه‌بان‌های باکیفیتی حضور دارند که هر کدام از آنها شاخصه‌های متفاوتی دارند. رقابت کمی سخت است.

به نظر شما بهترین دروازه‌بان ایران چه کسی است؟

سخت است. این مورد به یک بادو باشاره کنم. همانطور که گفتم، در لیگ برتر ایران دروازه‌بان‌های باکیفیتی حضور دارند که هر کدام از آنها شاخصه‌های متفاوتی دارند. اینکه بخواهم یک نفر را انتخاب کنم، بسیار سخت است. اما بیرانوند، رحمتی، مطاهری و نیکومنش دروازه‌بان‌های خوبی هستند و رقابت با آنها را دوست دارم.

در این مدت که ایران بودید، کدام مهاجم شما را بیشتر اذیت کرد؟

خیلی سوال سختی پرسیدید! با خنده! مهاجمان خوبی در لیگ برتر فوتبال ایران هستند. اما طارمی خیلی خوب بود. شیشا، خوموتنه در فولاد یا علیپور و حسن استیلی کیروش در سپاهان و چند نفر دیگر که اسمشان یادم نیست.

امسال چه تیم‌هایی شانس قهرمانی بیشتری دارند؟

تیم‌هایی که بازیکن مدعی بودند، قطعا امسال هم شانس قهرمانی دارند. تا یکی دو هفته آخر هیچ چیز را نمی‌توان پیش‌بینی کرد. این را اضافه کنم که پارس جنوبی هم شانس قهرمانی دارد چون بازیکنان و مربی خیلی خوبی داریم. می‌توانیم موفق باشیم.

> **شرایط تیم ما خوب است. در این مدت تمرین‌های فشرده و سختی داشتیم و چند بازی دوستانه هم انجام دادیم. تغییراتی که در تیم ما نسبت به سال گذشته ایجاد شده، تقریبا زیاد است. به همین دلیل به انجام بازی تدارکاتی نیاز داریم تا بازیکنان، بیشتر با یکدیگر هماهنگ شوند.**

01

راه‌اندازی مرکز خدمات مشاوره ورزشی در مناطق نفت‌خیز جنوب

امورورزش و تربیت بدنی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در مسیر توسعه و انجام طرح شناسنامه ورزش و سلامت، مرکز خدمات مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی وزارت نفت را در شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب راه‌اندازی کرد.

مرکز خدمات مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی وزارت نفت در شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، دومین مرکز در کشور بعد از امور ورزش و تربیت بدنی شرکت ملی نفت ایران است.

مدیرعامل باشگاه فرهنگی - ورزشی مناطق نفت‌خیز جنوب با تایید خبر راه‌اندازی مرکز خدمات مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب و اینکه هدف از راه‌اندازی این مرکز چه بوده است؟ گفت: «مرکز خدمات مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی مناطق نفت‌خیز جنوب که دومین مرکز پس از ستاد شرکت ملی نفت در تهران است، در مجموعه فرهنگی -ورزشی شهرک نفت اهواز راه‌اندازی شد. این مرکز با بهره‌گیری از استادان متخصص و به منظور پیشگیری و بهبود مشکلات اسکلتی -عضلانی، فیزیولوژیکی و بیماری‌هایی نظیر چاقی، دیابت، فشار خون بالا و... به مواردی همچون اجرای آزمون، تهیه شناسنامه ورزشی، دادن مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی با ارائه جدیدترین روش‌های ورزش درمانی می‌پردازد.»

مدیرعامل باشگاه فرهنگی - ورزشی مناطق نفت‌خیز در ادامه افزود: «همه اقدام‌های مرکز خدمات مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی بدون تجویز دارو و صرفا از طریق ارائه توصیه‌های حرکتی، حرکات اصلاحی و تمرین‌های ورزشی انجام خواهد شد.

تمامی اعضای خانواده صنعت نفت (کارکنان بانوان و آقایان، همسران، فرزندان و بازنشستگان) در این طرح حضور دارند و به منظور تسهیل حضور همکاران در فرایند تشکیل شناسنامه ورزشی و خدمات مشاوره ورزشی پیش‌بینی‌های لازم برای راه‌اندازی مرکزی مشابه در کوی فدائیان اسلام در اهواز نیز در آینده‌ای نه چندان دور شده است.»

مرکز خدمات مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی با حضور جمعی از مسؤولان در سالن مرکز مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی مجموعه ورزشی شهرک نفت اهواز برگزار شد. رضا قورچیان، رئیس امور ورزش و تربیت بدنی شرکت ملی نفت ایران که در این مراسم حضور داشت، در خصوص راه‌اندازی و نیز فواید مرکز خدمات مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی وزارت نفت گفت: «امور ورزش و تربیت بدنی شرکت ملی نفت نه تنها در توسعه و انجام طرح شناسنامه ورزش و سلامت، پیشقدم بوده؛ بلکه همیشه به این موضوع نگاهی جدی داشته و همواره سعی بر این داشتیم که بتوانیم کارکنان و خانواده‌های آنها را در این طرح پوشش دهیم تا همیشه سالم و تندرست باشند. همانطور که می‌دانید، این روزها زندگی‌ها بیشتر به صورت ماشینی شده و کارکنان و حتی خانواده‌های آنها کمتر تحرک دارند و این موضوع به آنها آسیب می‌زند که گاه این آسیب‌ها جبران ناپذیر است. ما تنها ورزش کردن را توصیه نمی‌کنیم؛ بلکه در کنار ورزش عقیده داریم، باید سلامت فرد را هم زیر نظر داشته باشیم که خانواده آنها هم در اولویت هستند. از این رو با تاسیس چنین مراکزی و با بهره گیری از استادان متخصص و به منظور پیشگیری و بهبود مشکلات اسکلتی ـ عضلانی، فیزیولوژیکی و بیماری‌هایی نظیر چاقی، دیابت، فشار خون بالا و... به مواردی همچون اجرای آزمون، تهیه شناسنامه ورزشی، دادن مشاوره ورزشی و حرکات اصلاحی با ارائه جدیدترین روش‌های ورزش درمانی پرداخته خواهد شد. بعد از راه‌اندازی نخستین مرکز در تهران، حالا در شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب دومین مرکز را راه‌اندازی کردیم و در نظر داریم با گسترش آن در دیگر مراکز عملیاتی چون عسلویه، این مراکز را افزایش دهیم تا کارکنان و خانواده‌های بیشتری را تحت پوشش داشته باشیم.»

02

مدال برنز بر گردن فرزند نفتی

تکواندوکار خردسال نفت اهواز، ضمن کسب مقام سومی به اردوی تیم منتخب خردسالان خوزستان دعوت شد.

امیر حمیدی، تکواندوکار خردسال نفت اهواز که از فرزندان کارکنان شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب است، توانست با پشت سر گذاشتن رقبایش مقام سوم مسابقات خردسالان تکواندو استان خوزستان را در وزن سوم کسب کند.

این ورزشکار در ماه گذشته نیز در مسابقات انتخابی کلانشهر اهواز توانسته بود عنوان «فنی‌ترین بازیکن» این رقابت‌ها را به خود اختصاص دهد.

پیکارهای تکواندوی قهرمانی آزاد خردسالان استان خوزستان، مرداد امسال در سالن شهدای راه و ترابری اهواز با حضور ۱۱۰ورزشکار در ۱۰ وزن برگزار شد.

03

سومی فرزند نفتی در تنیس روی میز دانش آموزی

مقام سوم دونفره مسابقات تنیس روی میز دانش‌آموزان مقطع متوسطه سراسر کشور به فرزند نفتی رسید.

زهرا میراب‌زاده از فرزندان کارکنان شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب مدال برنز مسابقات دونفره تنیس روی میز دانش‌آموزان کشور را به دست آورد.

سی‌امین دوره مسابقات ورزشی دانش آموزان دختر دوره تحصیلی متوسطه اول سراسر کشور، در رشته تنیس روی میز در رامسر برگزار شد. این رقابت‌ها در سه بخش تیمی، انفرادی ودونفره بود که زهرا میراب‌زاده از فرزندان کارکنان شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب توانست در بخش دونفره بعد از پشت سر گذاشتن رقبایش، مقام سوم را کسب کند. این رقابت‌ها با شعار دانش‌آموز ورزشکار و دوستدار محیط زیست برگزار شد.

دریچه

مخاطبی که دیگر نیست

مشعل | نام خانم «آمریکا» شاید برای بسیاری از مخاطبان ما آشنا باشد. از زنان اهالی روستای روزنه در ۴۰ کیلومتری اهواز در منطقه نفت‌خیز گریت که گزارش نشریه «مشعل» از آبرسانی شرکت بهره برداری نفت و گاز کارون به اهالی این بخش در شماره ۸۸۱ منتشر شد. او که یکی از خوانندگان پیگیر و مشتاق این نشریه بود، به تازگی دار فانی را وداع گفته که این ضایعه را به خانواده ایشان تسلیت می‌گوییم.

روزنه، روستای فاقد لوله کشی و شبکه آب است که چند سالی است با ورود تانکرهای آبرسانی از شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، مردم آن خرسند و شکرگزار بوده و البته چشم به ایجاد لوله‌های پایدار آبرسانی دارند.

در گزارش میدانی نشریه «مشعل» از این روستا، خانم آمریکا می‌گفت: «آبرسانی به روستا واقعا همه ما را خوشحال کرده است. دعاگوی مسؤولان نفت هستم. دعاگوی شما هم هستم که به اینجا آمدید. ما در محرومیت مطلق هستیم.»

او درباره مشکلات قبل از روانه شدن تانکرهای آبرسان به این روستا هم توضیح می‌داد: «مشکل بی آبی، مشکل حادی است. تا پیش از اینکه تانکرهای آب به اینجا برسند، از گودال‌هایی که آبی از باران در آن باقی مانده بود، استفاده می کردیم. واقعا سخت بود. ظرف آب را روی شانه‌های مان حمل می کردیم و می آوردیم. ما محروم و مظلوم هستیم و نگاهمان به دولت است که حالا خدا را شکر نفت برایمان تانکر آب تصفیه شده می آورد.»

علی بالدی، فرزند او با اعلام خبر درگذشت مادرش می گوید: «مادرم همیشه پیگیر اخبار مشعل و از خوانندگان آن بود.»

چه ببینیم؟

شام آخر

شام آخر به کارگردانی فریدون جیرانی محصول سال ۱۳۸۰ است. این فیلم، پس از فیلم‌های «قرمز» و «آب و آتش» یکی از فیلم‌های پرفروش فریدون جیرانی بود که حول داستان زندگی یک زن رخ می‌داد. کتایون ریاحی، محمدرضا گلزار و هانیه توسلی، بازیگران اصلی این فیلم بودند و محمدرضا گلزار و هانیه توسلی بعد از این فیلم شهرت زیادی کسب کردند.

شانس دیدن رقص نور در سرزمین‌های شمالی

شفق قطبی: تلألویی از نورهایی رنگی که بیشتر نیز، بنفش و زرد هستند. تصویری زیبا و رویایی که باید مسافتی سخت و سرد و دور و البته گران را به جان بخرید تا با شانس زیادی بتوانید لحظاتی آن را ببینید. حتما در فیلم‌ها یا برنامه‌های مستند تلویزیونی، لحظاتی از شفق قطبی را دیده‌اید و دلتان خواسته وقایعی در زیر این آسمان متفاوت و خاص قرار بگیرید. اما با توجه به هزینه‌های زیاد و دوری مسیر پشیمان شده‌اید. شمال کشور روسیه و منطقه‌ای به نام «مورمانسک»، شمال کانادا یا بخش‌های شمالی کشورهای اسکاندیناوی نظیر نروژ و سوئد که نزدیکی بیشتری به قطب شمال دارند، از جمله مناطقی هستند که برای دیدن شفق قطبی پیشنهاد و مدل‌های مختلف نورهای اختصاصی یا ترکیبی برای این مناطق اجرا می‌شوند.

در واقع شفق قطبی، یکی از پدیده‌های جوی کره زمین است که در قالب نورهای رنگین و متحرک در آسمان شب و معمولاً در عرض‌های نزدیک به دو قطب زمین دیده می‌شود. از نظر علمی این پدیده بر اثر برخورد ذرات باردار باد خورشیدی و یونیزه شدن ملکول‌های موجود در یونوسفر زمین به وجود می‌آید. در عرض جغرافیایی قطب شمال به شفق قطبی «شفق‌های شمالی» نیز گفته می‌شود که این نام برگرفته از نام ایزدگونه رومی «سپیده‌دم» و نام یونانی «باد شمالی» است. در عین حال به شفق‌های قطبی «نور قطب شمال» هم گفته می‌شود؛ زیرا آنها غالبا در نیمکره شمالی رویت می‌شوند و هر چقدر به قطب شمال نزدیک می‌شوید، با توجه به مجاورت با قطب مغناطیسی شمالی زمین احتمال بیشتری می‌رود که بتوانید آنها را ببینید. رنگ و شدت نور شفق قطبی، متناسب با موقعیت و نزدیکی به قطب متفاوت است. شفق‌های قطبی در نزدیکی قطب مغناطیسی شمالی ممکن است خیلی بالا باشند، ولی در افق شمالی به صورت سبز برافروخته و در صورت طلوع خورشید به صورت قرمز کمرنگ دیده می‌شود. شفق‌های قطبی معمولاً از سپتامبر تا اکتبر و از مارس تا آوریل اتفاق می‌افتند. بعضی از قبایل کانادایی به این پدیده «رقص ارواح» می‌گویند.

طبق فرضیات جدید محققان درباره شفق قطبی، این پدیده، علاوه بر جریان پلاسما، میدان مغناطیسی و جو زمین، به خورشید و میدان مغناطیسی آن و بادهای خورشیدی هم وابسته است. مطالعات و مشاهدات نشان می‌دهند که شدت میدان مغناطیسی خورشید در لکه‌های خورشیدی (نقاط تاریک بر سطح خورشید که دمایشان از دمای سایر نقاط سطح خورشید کمتر است و کمتر تابش می‌کنند) تقریبا هزار برابر شدت میدان مغناطیسی در سایر نقاط است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که اختلالات میدان مغناطیسی خورشید، عامل شکل‌گیری لکه‌هاست و تعداد لکه‌های سطح خورشید به طور متناوب تغییر می‌کند. تعداد لکه‌ها تقریبا هر ۱۱ سال ماکزیموم می‌شود و این دوره ۱۱ ساله را «چرخه لکه خورشیدی» می‌نامند. زمانی که تعداد لکه‌های خورشیدی ماکزیموم است، فعالیت سطح خورشید بیشتر است. در این حالت خورشید را «خورشید فعال» می‌نامند. برعکس، هنگامی که تعداد لکه‌های خورشیدی مینیموم است، فعالیت خورشید کاهش پیدا می‌کند و خورشید آرام است. از آنجا که شدت شفق قطبی هم مانند تعداد لکه‌های خورشیدی تقریبا هر سال یک بار ماکزیموم می‌شود، با مقایسه نمودار فراوانی لکه‌های خورشیدی و شفق قطبی، می‌توان به همزمان بودن مینیموم و ماکزیموم آنها پی برد. بنابراین دیگر تردیدی در دخالت خورشید در شفق قطبی باقی نمی‌ماند.

اما آنچه این گزارش را خواندنی‌تر می‌کند، اثبات همین نظریه در تصاویری جدید است که دوربین‌ها و تلسکوپ‌های قوی ثبت کرده‌اند. در فیلمی که بتازگی منتشر شده، می‌توان نتیجه برخورد ذرات باردار خورشید به اتم‌های اتمسفر زمین را مشاهده کرد که باعث می‌شوند الکترون‌های داخل اتم‌ها به حالتی با انرژی بالاتر منتقل شوند. هنگامی که الکترون‌ها به حالت انرژی کمتری باز می‌گردند، فوتون آزاد می‌کنند که نتیجه آن نور است. این فرایند باعث ایجاد شفق قطبی با نورهای شمالی یا جنوبی زیبا می‌شود. همه این روند با عکس‌هایی زیبا و فیلم‌هایی مستند قابل رویت است و هر ساله هزاران گردشگر در شهرهای مختلف نیمکره شمالی به تماشای این پدیده می‌نشینند.

نکته قابل توجه و جذاب دیگر این که در تصاویر فضانوردان ایستگاه‌های فضایی هم شفق‌های قطبی بر فراز زمین قابل مشاهده هستند. ماهواره‌ها می‌توانند از شفق‌های قطبی عکس بگیرند. در واقع این شفق‌ها به قدری پرنور هستند که حتی از یک سیاره دیگر نیز هنگام شب زمین قابل مشاهده هستند. البته از آنجا که این پدیده غیر از زمین در دیگر سیارات هم وجود دارد، دانشمندان بخوبی با آن آشنا هستند. فضانوردان تاکنون بارها تصاویری از شفق‌های مشتری، زحل، اورانوس و نپتون ثبت کرده‌اند.

به هر حال این نشانه‌های زیبا و دیدنی در آسمان که بسیاری آن را به «آتش سرد» هم تعبیر کرده‌اند و از قدیم دیدگاه‌ها و اعتقادات متفاوت و متناقضی درباره آنها بوده، پدیده‌ای کاملا منحصر به فرد است که باید برای دیدن آن علاوه بر پول و قرار گرفتن در زمان و مکان مناسب، خوش شانس هم باشید. چون بسیاری از افراد شب‌های زیادی در مناطق مورد نظر حاضر بوده‌اند اما شانس دیدن شفق قطبی را نداشته‌اند. هنوز هم دانشمندان پیشنهادی برای پیش‌بینی دقیق زمان و مکان شفق‌های قطبی ندارند. با این حال برخی از وبسایت‌ها داده‌هایی روزانه از شفق‌های قطبی را جمع کرده و طبق آمار، مناطقی را که احتمال رخ دادن شفق‌های قطبی در آنها بیشتر است، نشان می‌دهند؛ اما این آمار قطعی نیست. بسیاری از مردمی که برای مشاهده شفق قطبی می‌روند معتقدند که درست مثل رنگین کمان، اگر شانس دیدن شفق قطبی را داشتند و همزمان زیر آن آسمان بودید، بهتر است در همان لحظات، آرزویی کنید.

چه بخوانیم؟

ژاکت آبی

این اثر، نوشته ژاکلین نووگراتز است که نخستین بار در سال ۲۰۰۹ به چاپ رسید. این کتاب پرفروش، به داستان الهام بخش زنی می‌پردازد که شغل خود را در عرصه پلکداری بین‌المللی رها کرد تا زندگی اش را صرف درک فقر در جهان و یافتن راه‌های نوین و تأثیرگذار برای حل آن کند. تمام ماجرا در خانه ژاکلین در ویرجینیا با ژاکتی آبی شروع می‌شود؛ هدیه‌ای که برای ژاکلین بسیار ارزشمند بود. البته تا روزی که این ژاکت برایش بیش از اندازه کوچک شد و او آن را به خیریه بخشید. او یازده سال بعد در آفریقا، پسر کوچکی را دید که همان ژاکت را بر تن داشت، در حالی که اسم ژاکلین همچنان بر آن دیده می‌شد. ژاکلین نووگراتز با خود فکر کرد این که آن ژاکت تمام این مسیر طولانی را تا رواندا طی کرده، گواه بر این است که چگونه همه ما انسان‌ها به هم مرتبط هستیم و چگونه کارهایی که می‌کنیم یا نمی‌کنیم، بر انسان‌های دیگر در سراسر جهان تأثیرگذار است؛ انسان‌هایی که شاید در زندگیمان هیچ وقت نبینیم و نشناسیم.

در بخش‌هایی از کتاب آمده است: «... در ویرجینیای دهه ۷۰ در محله ما، رسم خریدن لباس نو، سالی یکی دو بار انجام می‌شد: در سپتامبر به مناسبت بازگشایی مدارس و در کریسمس برای سال جدید. من که بزرگ‌ترین فرزند خانواده‌ام بودم، به ندرت لباس دست دوم (از بقیه بچه‌ها) نصیبم می‌شد و از این که لباس‌هایم را خودم انتخاب می‌کردم، خوشحال بودم. با این وجود، علاقه زیادی به آن ژاکت آبی داشتم. با این که با رشد اندامم، آن ژاکت مثل قبل بر تنم نمی‌نشست، سالیان سال آن را پوشیدم و توجهی به این تغییر شرایط نداشتم...»

«... ناگاه پسرکی در برابرم ظاهر شد که ژاکت آبی (ژاکت قدیمی من) را بر تن داشت. همان ژاکت دوست داشتنی که اهدایش کرده بودم. پسرک شاید ده ساله بود، لاغراندام، با سری تراشیده، چشمانی درشت و قامتی کوتاه. ژاکت چنان بر تنش زار می‌زد که ران‌های استخوانی و زانوان نوک تیزش را پوشانده بود. آستین‌های وارفته ژاکت تا نوک انگشتانش کش آمده بودند. با این وجود شک نداشتم که این لباس متعلق به من بوده است.»

چه بشنویم؟

پرنده

مانی رهنما، خواننده پاپ ایرانی است که از دهه ۸۰ و با تهیه چند آهنگ برای تیتر از سریال‌های تلویزیونی، توانست جایگاهی را در موسیقی پاپ به دست بیاورد. در سال ۱۳۷۸ آلبوم «فصل پرواز» به آهنگسازی بابک بیات و اشعاری از شهین حنانه و پیام پارسا را منتشر کرد که آهنگ «پرنده» از آهنگ‌های شناخته شده این مجموعه بود و هنوز هم طرفداران زیادی دارد. اعتراض، آخرین غزل و من و تو از دیگر آلبوم‌های مانی رهنما هستند.

دستیابی به رتبه اول مدیریت بازرگانی با مرخصی بدون حقوق

مشعل | نشریه «مشعل» با امیرحسین خان محمدی، نفر برتر در رشته مدیریت بازرگانی کنکور ارشد سال جاری که بدون سهمیه، رتبه هشتم و با سهمیه، رتبه اول این رشته را کسب کرده، گفت‌وگویی کوتاه انجام داده است.

او کارمند رسمی شرکت پالایش نفت تهران است و در این سال‌ها با توجه به علاقه‌اش، هم در رشته تحصیلی و هم در شغل خود پیشرفت‌هایی داشته است. او مدرک کارشناسی را در رشته مهندسی کامپیوتر از دانشگاه شهید بهشتی و فوق لیسانس کامپیوتر را از دانشگاه تهران گرفته است؛ اما به دلیل علاقه به رشته بازرگانی، برای بار دوم به اخذ مدرک کارشناسی ارشد رشته مدیریت بازرگانی دانشگاه تهران اقدام کرده است.

او می‌گوید، با توجه به شرایط کاری‌اش که از ساعت شش و نیم صبح تا شش و نیم عصر است، بسختی توانسته برای درس خواندن وقت بگذارد و در ادامه می گوید: «در این شرایط کاری به سختی برای حضور در کلاس‌ها و درس خواندن وقت داشتم و با توجه به اینکه متاهل هستم، نمی توانستم در منزل، تمام وقتم را برای درس خواندن بگذارم و در نهایت روزانه ۲ تا ۳ ساعت می توانستم درس بخوانم.»

خان محمدی ادامه می دهد: «با توجه به زمینه تحصیلی و استعدادی که در دروس ریاضی و آمار داشتم، بیشتر زمان خود را برای خواندن درس‌های عمومی و تخصصی دیگر گذاشتم. در محیط کار، بجز دادن مرخصی، همراهی دیگری وجود ندارد و باید در همین شرایط برای درس خواندن برنامه‌ریزی می کردم که همین موضوع شرایط را سخت می کرد.»

او می گوید: «چند سالی است که به عنوان نیروی رسمی در پالایشگاه تهران فعالیت دارم؛ اما فوق لیسانس اول من در رشته کامپیوتر در تعدیل شرایط قراردادی لحاظ نشده است.» او در توضیح این شرایط می گوید: «از آنجا که چند سال قبل مدرک لیسانس من در یک مرحله تعدیل شده بود، طبق قانون این تعدیل برای بار دوم انجام نمی‌شود. گویا در سال ۹۷ قانون جدیدی تصویب و ابلاغ شده که اگر مدرک را یکبار محاسبه و تعدیل کنند دیگر تکرار نمی‌شود.»

این نخبه صنعت نفت با بیان اینکه در واقع اخذ مدرک فوق لیسانس دوم او نه تنها برایش مزایای شغلی نداشته و مثل مدرک فوق لیسانس اول روی حقوق او تاثیری نگذاشته، بلکه با توجه به زمانی را که برای رفتن به مرخصی و درس خواندن و حضور سر کلاس اختصاص داده، هزینه هم در بر داشته است، می‌افزاید: «مدرک فوق لیسانس دوم را به دلیل شرایط کاری جدید که در حوزه بازرگانی به اطلاعات نیاز داشت و با توجه به علاق شخصی‌ام، گرفتم.»

او می گوید: «شرایط برای جابه جایی در شرکت‌ها وجود ندارد و نیروها باید با توجه به محیط کار و امکان استفاده از مرخصی بدون حقوق، سر کلاس‌های درس حاضر شوند، اما همین که شرکت‌ها در مورد دادن مرخصی و حضور سر کلاس‌ها همکاری می کنند و غنیمت است.»

داستان عکس

یکصد و پانزده نفر از مدال آوران المپیادهای علمی کشوری و جهانی به همراه اعضای تیم ملی والیبال جوانان ایران با حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی دیدار کردند.

عکس از Leader.ir

اپلیکیشن های کاربردی برای سفارش غذا

1 چیلیوری

چیلیوری به‌وجود آمده که سفارش غذا را سریع‌تر و راحت‌تر کند. مجموعه‌ای از بهترین و مناسب‌ترین رستوران‌های تهران کنار هم جمع شده‌اند و می توانید منوی روز و متنوعشان را همراه با تصویر غذاها ببینید و انتخاب کنید. شیوه سفارش غذا در این اپلیکیشن خیلی ساده است و هر چند وقت یک‌بار به مناسبت مختلف برای مشترکان شرایط ویژه و امتیازاتی هم در نظر می گیرد. یعنی خبرنامه‌ای برای مشترکان وجود دارد که اخبار و شرایط خاص تخفیف‌ها را اعلام می کند. این اپلیکیشن ایرانی و در دسترس همه مشترکان است.

2 اسنپ‌فود

اسنپ‌فود، یکی از اولین وب‌سایت‌های ایرانی است که سفارش اینترنتی غذا را برای مردم ایران آسان کرده و شرایط دسترسی به انواع غذاها و رستوران‌ها در نقاط مختلف تهران وجود دارد. کاربران می توانند به راحتی غذای مورد نظر خود را انتخاب کرده و یکی از سه روش پرداخت را تعیین کنند و در نهایت غذای خود را تحویل بگیرند. رستوران‌های مختلف با اعمال تخفیف‌های روزانه در این سایت دیده می‌شوند. این اپلیکیشن روی همه تلفن‌های همراه قابلیت نصب دارد.

3 زودفود

انواع رستوران‌ها و فست فودها با اعمال تخفیف در این اپلیکیشن فعال هستند. با زودفود می توانید از ۱۸ شهر ایران غذا سفارش دهید. اگر هم ترجیح شما سفارش با موبایل است، زودفود، هم برای اندرویدی‌ها و هم گوشی‌های دارای سیستم‌عامل آی‌اواس اپلیکیشن دارد. زودفود همچنین در صفحه اول وب‌سایت خود رستوران‌های پرفروش و پرطرفدار را جدا کرده تا شما بتوانید راحت‌تر از میان آنها انتخاب کنید. یک ویژگی خوب زودفود این است که بعد از سفارش غذا می توانید به صورت آنلاین وضعیت سفارش خود را پیگیری کنید و حتی زمان رسیدن غذا را ببینید و در صورتی که زمان مورد نظر گذشته باشد، با کلیک کردن روی یک لینک، به زودفود اطلاع دهید تا وضعیت ارسال سفارش شما را پیگیری کند.

4 دلینو

یکی از نکات قوت دلینو، استفاده از عکس‌های واقعی غذاهاست که دل کاربر را آب می‌اندازد؛ اما ویژگی مهم دلینو که می تواند یک نقطه متمایز از دیگران باشد، نرم‌افزار این شرکت است که در رستوران‌ها قرار دارد و سفارش شما مستقیما از طریق سایت در خود رستوران پرینت می‌شود و به همین دلیل برخلاف دیگر سرویس‌ها نیازی به تماس تلفنی یک شخص سوم از طرف سرویس آنلاین غذا با رستوران و احتمال رخ دادن خطای انسانی، نداشتن غذا و... وجود ندارد. این اپلیکیشن هم برای همه تلفن‌های همراه قابل دسترسی است.